

46.359

KÖNYVTÁRI

Híradó

1978 | 3

KÖNYVTÁRI Híradó

A FŐVÁROSI
SZABÓ ERVIN KÖNYVTÁR KOZLONYE
XXII. ÉVF. 1978. JÚLIUS - SZEPTEMBER

JUBILEUMOKRA KÉSZÜLÜNK

1978-1979 három jelentős politikai évfordulót is idéz. Hatvan éve győzött a magyar polgári demokratikus forradalom, röviddel ez után megalakult a KMP, s jövőre lesz hat évtizede a Magyar Tanácsköztársaság dicsőséges 133 napjának. Nagy történelmi sorsfordulók, melyeknek vetése napjainkra, korunkban érik be. Történelmi multunknak olyan eseményei ezek, melyek nemcsak lelkesítő, erőt adó példát, de számos tanulságot is kínálnak, mindkét vonatkozásban megérdemlik tehát a megkülönböztetett figyelmet.

Intézményünkre sajátos feladatot és felelősséget ró az a körülmény, hogy a hat évtizede lezajlott események krónikáját és tanulságait, ismeretanyagát könyvek egész sora őrzi. Olyan eszközök birtokában vagyunk tehát, melyek kiválóan alkalmasak arra, hogy felidézzék a multat. Mi tehát a magunk eszközeivel ünnepelünk és nyújtunk könyvtárosi segítséget minden hozzánk fordulónak.

Az ismert gyakorlati szükségletek jegyében több kiadványt jelentettünk meg.

Kettő közülük a Hálózati és Módszertani Osztály gondozásában lát napvilágot. Az egyik a Budapesti Uttörő Elnökséggel közös kiadása "Dobban a Föld..." című bibliográfia, amelynek anyagát a FSZEK munkatársai: Óhegyi Pálné és Pataki Ferencné válogatták. Az összeállításban olyan műveket - dokumentumokat, verseket, regényeket, elbeszéléseket, irodalmi műsorokat - ajánlanak, amelyek hálózatunk minden gyermekkönyvtárában megtalálhatók. A kiadvány felhívja a figyelmet az egyes kiadóknál az évfordulók tiszteletére megjelenő művekre is.

Ugyancsak az 1918/19-es eseményekhez kapcsolódó irodalom megismertetését és népszerűsítését szolgálja az "Emlékezzünk" címmel megjelenő forgatókönyv (összeáll.: Sándor Ottóné), amely a felnőtteknek és gyermekeknek kölcsönző könyvtárak ünnepi programjai összeállítását egyaránt segíteni kívánja. A kiadvány felhasználható vetélkedőkhöz és egyéb könyvtári csoportos foglalkozásokhoz, illetőleg hat fordulás írásbeli versenyhez is. (Az utóbbihoz a feladatlapokat külön sokszorosítjuk.)

Mindkét anyag tartalmazza a történelmi eseményeket felidéző audiovizuális dokumentumokat is, amelyeket Biró Ferenc gyűjtött össze.

A könyvtárak a hagyományokhoz hiven helyezzenek nagy hangsúlyt arra, hogy a megadott irodalomból minél többet megismertessenek olvasóikkal, kiállításai, rendezvényei és természetesen az egyéni könyvajánlás során. Különösen a fiatalokat ösztönözzék az eseményekkel és személyekkel kapcsolatos kutatómunkára, a könyvtári segédeszközök használatával. Mindez természetesen feltételezi a könyvtárakban a korra vonatkozó irodalom ismeretét, kiemelését, és nem utolsósorban az állomány kiegészítését a hiányzó művekkel.

A szerzeményezésnél érdemes felfigyelni számos előkészületben levő könyvre. Több fontos mű kerül ujrakiadásra. (pl. Liptai Ervin: A Magyar Tanácsköztársaság, Hajdu Tibor: 1919 március 21-e; Liptai Ervin: Vöröskatonák előre; Kun Béláné: Kun Béla, stb.) Jelentősnek ígérkezik a Tanuságtevők III/b kötete, mely a korra vonatkozó visszaemlékezéseket tartal-

mazza. Figyelemre méltóan gazdagodott az utóbbi időben a Károlyi Mihályra vonatkozó irodalom. (Pl. Károlyi: Hit, illúziók nélkül, Hajdu Tibor: Károlyi Mihály, Jemnitz - Litván: Szerette az igazságot). Az Akad. Kiadó "doboz" sorozatában újabb monográfiák kollekciónját igéri "A magyar munkásmozgalom harcosai" címmel. Gazdagnak ígérkezik a széppróza- publicisztikai termés is: pl. "A büszke tettek ideje" I-II. (Szerk. József Farkas.), a "Meváltó viharban" (Szépirod. K.) Végre hazai kiadásban is hozzájuthat az olvasó Sinkó Ervin méltán világhírű tanácsköztársasági nagyregényéhez, az "Optimisták"-hoz. (Magvető.) Kézhez kapunk egyéb összefoglalókat is, ilyen pl. a "Mit kell tudni az 1918-1919-es forradalmakról?" és Kende János: "Az 1918-1919-es forradalmak" c. könyvét, melyet a Gondolat K. jelentet meg a Magyar História sorozatában. "Uj erők születése" címmel az Akad. Kiadó a magyar munkásmozgalom történetének kronológiáját adja a dualizmus és a két forradalom időszakáról. A rendkívül széles választékot itt, teljes terjedelmében természetesen nehéz lenne felsorolni. Feltétlenül említést érdemel még egy ifjúsági kiadvány, a Képes Párttörténet, melyet a Móra Kiadó ígér.

Bibliográfiai osztályunk előzetes tervében szerepelt egy kiadvány, "Hatvanéves a párt" címmel, ennek megjelentetésétől eltekintettünk, mivel a Kossuth Kiadó könyvtárának "Pikler Blanka szocialista brigádja" szerkesztésében a közeljövőben lát napvilágot a "Kalauz az 1918-1919-es forradalmak válogatott irodalmának tanulmányozásához", mely részletes anyagot nyújt a KMP megalakulásáról is. Jubileumi kiadvány a Stromfeld-bibliográfia is, amely a Tanácsköztársaság hadvezérének emlékéét idézi. Megjelent viszont a teljesség igénye nélkül TIT előadássorozat irodalomjegyzékeként, a "Forradalmak és ellenforradalom Magyarországon 1918-1919. c. kisbibliográfia, Gáliczky Éva szerkesztésében.

A szemléltető propagandában népszerűvé vált dokumentumsorozatunknak két gyűjteménye is újból megjelenik, Pataki Ferenc szerkesztésében, a "Hatvanéves a párt" és "A Magyar Tanácsköztársaság dokumentumai", mivel a korábbi kiadások elfogytak. A dokumentumsorozatban a Budapest-gyűjtemény munkatársa Indali György szerkesztett egy kollekción, "Az őszi- őrzsás forradalom" címmel.

A könyvtár központi épületében és a hálózatban könyv- és dokumentum-kiállításokat rendezünk és közreműködünk a VIII. kerület kiállításának munkálataiban is.

Nem kis feladatok állanak előttünk, s nyilvánvalóan az előre betervezett programok mellett, szokás szerint, sok spontán, rendkívüli kérdés-kérés is érkezik majd hozzánk. Ha tervezett munkálatainkat jó ütemben hajtjuk végre, ezek nem okozhatnak gondot, s ki tudjuk elégíteni a legkülönbözőbb igényeket is.

Avatatlan, vagy felületes szemlélő úgy vélheti, hogy mi a permanens jubileumok bővületében élünk. Két dolgot kell itt elkülönítenünk egymástól, félreértések elkerülése végett. Nagyjainkat, és jeles történelmi napjainkat megilleti az utókor tisztelete. Mégis, hogy ünnepünk fénye ne halványodjék, beszélünk kell egyszer az ünneplések árnyoldalairól is. Ilyenkor mindenki tehetsége, energiái legjavát nyújtja és az ünneplés, a készülődés mégis kampányjellegű olt olykor. Ha elérkezik pl. egy Ady-jubileum, a tömegkommunikációs eszközök szinte "tuletetik" a nagyközönséget. De miért felejtkezünk meg gyakran ünnep multán a változatlanul fontos eseményekkel és személyiségekkel való foglalkozásról?

Remélem, nem értenek félre, nem az ünnepek szükségességét vitatom, - sőt, bizom ezeknek lelkesítő, eszméltető hatásában, de a folyamatosság, és a mértéktartás is tartozék hozzá haladó hagyományaink ápolásához és tiszteletéhez.

G. É. - S. M.

AZ MKE X. VÁNDORGYŰLÉSÉRŐL *

Augusztus 22-én 197 intézmény közel 700 könyvtárosa vett részt a soproni Liszt Ferenc Művelődési Központ színháztermében a X. Vándorgyűlés plenáris ülésén. Dr. Székely Sándor elnök a bevezető beszédében üdvözölte az ülésen megjelent Hencz Józsefet, a Sopron Városi Pártbizottság első titkárát, dr. Erdély Sándort, Sopron város tanácselnökét, Kreiter Mária-t, a Megyei Pártbizottság osztályvezetőjét, Futala Tibort, a Kulturális Minisztérium Könyvtárügyi Osztályának mb. vezetőjét, Virág Miklóst, a

Megyei Tanács képviselőjét valamint dr. Karl-Heinz Jügel-t, a NDK Könyvtár Egyesülete és dr. Eugen Mesát, a Szlovákiai Könyvtárosok Egyesülete delegációinak vezetőit. A MKE Elnöksége és valamennyi tagja nevében gratulált azoknak a kiemelkedő érdemeket szerzett egyesületi tagoknak, akik tevékenységükért augusztus 20-án a Szabó Ervin Emlékérem kitüntetésben részesültek: dr. Arató Antalnak, a Jászberényi Városi Járásai Könyvtár igazgatójának, a MKE Olvasás- kutatási és Pedagógiai Bizottsága elnökének, FÜ-

* MKE 1978. 9. sz. tájékoztatója

gedi Péternének, az Országos Széchényi Könyvtár főosztályvezetőjének, a MKE elnökének, dr. Héberger Károlynak, a Budapesti Műszaki Egyetem könyvtárigazgatójának, Pataki Ferencnek, a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár főosztályvezetőjének és dr. Varga Gyulának, a Hajdu-Bihar megyei Könyvtár igazgató helyettesének, továbbá azon egyesületi vezetőknek, akik tevékenységük elismeréseképpen a Szocialista Kulturáért kitüntetésben részesültek: Billédi Ferencnek, a MKE Elnöksége tagjának és Zelles Ilonának, a Vas megyei MKE szervezet titkárának.

Az elnök bevezetője után dr. Erdély Sándor Sopron város tanácselnöke mondott megnyitó beszédet.

Ezután következett a Vándorgyűlés szakmai programja, amelynek keretében a könyvtári és tájékoztatási központi szolgáltatások fejlesztési irányai témakörből hangzottak el előadások és korreferátumok.

Zircz Péter, az OSZK főigazgató helyettesének "A könyvtári és tájékoztatási központi szolgáltatások szerepe, jelentősége és fejlesztési főirányai. Általános elvi kérdések" c. előadását dr. Tóth Lajos, az OSZK osztályvezetője olvasta fel, minthogy az előadó másirányú elfoglaltsága miatt nem lehetett jelen.

Az elvi-elméleti bevezető előadás után a napirendre tűzött témát három témakörben tárgyalták meg.

Az első témakör "A magyar nemzeti bibliográfia rendszere és fejlesztési irányai" volt.

Fügedi Péterné, az OSZK főosztályvezetője "A magyar nemzeti bibliográfia rendszere és az Egyetemes Bibliográfiai Számbavétel programja" címmel tartott előadást, amelyhez dr. Szűcs Jenőné, az OSZK osztályvezetője "A nemzeti bibliográfia számítógépes előállítása és az erre építhető új szolgáltatások" és Szilvassy Zoltánné, az OSZK osztályvezetője "Részvételünk a nemzetközi regisztrációs rendszerekben" címmel mondott korreferátumot.

Az első témakör után tartott szünetet követően dr. Karl-Heinz Jilgelt, a rostocki egyetemi könyvtár igazgatója, a NDK Könyvtár Egyesületének delegáció vezetője ismertette röviden a NDK könyvtári és tájékoztatási központi szolgáltatásait és üdvözölte a Vándorgyűlés résztvevőit.

A második témakör keretében a központi katalógusokról és központi nyilvántartásokról hangzottak el előadások és korreferátumok. Dr. Kondor Imréné, az OSZK osztályvezetője "A hazai központi katalógusok időszervi kérdései", Vajda Erik, az OMKDK igazgató helyettese "Az országos kutatásnyilvántartás" címmel tartott előadást. E témához Katsányi Sándor, a KMK osztályvezetője a könyvtári kutatások országos és nemzetközi nyilvántartásáról, Mohor Jenő, az OSZK főmunkatársa a könyvtári kataszterről mondott korreferátumot.

A harmadik témakör a kiadványok egyetemes hozzáférhetővé tételével foglalkozott, Fejes Józsefné, az OSZK osztályvezetőjének "A könyvtárközi kölcsönzés új rendszere, a nemzetközi kiadványcsere jelentősége és fejlesztése" c. előadásához dr. Tóth Lajos, az OSZK osztályvezetőjének korreferátuma a kötelespéldányok új elosztási rendjét ismertette.

A plenáris ülés előadásait, korreferátumait a résztvevők nagy érdeklődéssel hallgatták, ami - ez már az előadások és korreferátumok címeinek a felsorolásából is kitűnik - tiszteletreméltó teljesítmény volt.

Az ebédszünet után a szakmai-társadalmi program következett: a Vándorgyűlés résztvevői csoportokra oszolta megtekintették az Erdészet és Faipari Egyetem ujonnan épült központi könyvtárát illetve Sopron város műemlékeit. Este hangulatos közös vacsorán vettek részt a Szélmalom étteremben.

Másnap délelőtt folytatódott a szakmai illetve a társadalmi program. A résztvevők egy része a szekciók és bizottságok ülésein vett részt, másrészt az Egyetem könyvtárát illetve a város nevezetességeit tekintette meg alaposabban. A szekciók és bizottságok ülései számára az Egyetem adott helyet. Programjuk az alábbi volt:

Gyermekkönyvtárosok Szekciója: /A szépirodalmi állomány elhelyezésének új rendszere. /A résztvevők száma: kb. 60./

Ifjúsági Könyvtárosok Szekciója és az Olvasáskutatási és Pedagógiai Bizottság együttes ülése: Olvasóvá nevelés, manipuláció, társadalmi nyilvánosság. /Résztevők száma: kb. 120./

Zenei Könyvtárosok Szekciója: Központi szolgáltatások a zenei könyvtárakban és hangtárakban. /Résztevők száma: kb. 35./

Könyvtártechnikai és Gépesítési Bizottság: Számítógépes állományrevízió a könyvtárakban.

Egyesületünk X. Vándorgyűlését az Erdészeti és Faipari Egyetem Könyvtárának dolgozói dr. Hiller István igazgató vezetésével mintaszerűen rendezték meg. A MKE Elnöksége ezúton is köszönetét fejezi ki az eredményes munkáért elsősorban a könyvtár kollektívájának, dr. Hiller István igazgató elvtársnak valamint az Egyetem vezetőségének, amely az első perctől kezdve - magáénak érezve a rendezvényt - minden támogatást megadott. De köszönjük a párt, az állami és társadalmi szervek valamint a soproni üzemek segítségét is, ami nélkül nem lehetett volna sikerrel megrendezni az egész ország könyvtáros társadalmát megmozgató rendezvényt.

A Vándorgyűlésen könyvtárunkat Barta Andrásné, Bánhegyi Gyuláné, Benkő Zoltánné, Bacsá Andrásné, Kuli Ágota, Kerekes Pálné, Vukán Viktória, Nitsch Lászlóné, Tóth Dezsőné, Szederkényi Olga, Regulj Ernő, Márffy István és Gál Györgyné képviselte.

A FŐVÁROSI SZABÓ ERVIN KÖNYVTÁR 1979. ÉVI KIADVÁNYTERVE

IGAZGATÓSÁG:

- Jelentés a könyvtár 1978. évi munkájáról. 5 iv, 300 pld. Ingyenes.
A könyvtár 1979. évi munkaterve. 4 iv, 300 pld. Ingyenes.
A FSZEK évkönyve. (1977-78.) 30 iv, 500 pld. Ingyenes.
Könyvtári Híradó 1979. 1-4. szám. 6-6 iv, 800 pld. Ingyenes.
Prospektus a könyvtár tevékenységéről (oroszl, angol, német, francia nyelven) 4 féle.
4-4 iv, 1000 pld. Ingyenes.

BIBLIOGRÁFIAI OSZTÁLY:

- A magyar ellenállási mozgalom bibliográfiája. 10 iv, 500 pld. Árazott.
Az európai szocialista országok szépirodalma. Bibliográfia. 12 iv, 1200 pld. Árazott.
Történelem-forradalom. Bibliográfiai kalauz a magyar munkásmozgalom tanulmányozásához. (Pótfűzet az 1969-ben megjelent 2 kötetes bibliográfiához.) 8 iv, 1000 pld. Árazott.
Könyvkináló. Ajánlójegyzék. 1-2 iv, Árazott.
A természettudomány uttörői. (Ajánló bibliográfia gyermekeknek.) 1 iv, 1000 pld. Ingyenes.
A FSZEK kiadványainak bibliográfiája. 10 iv, 500 pld. Árazott.
Móricz Zsigmond. Bibliográfia. 30 iv, 1000 pld. Árazott.
Vallások, mitológiák. 1 iv, 1000 pld. Ingyenes.
India (1967-1977.) Bibliográfia. 8 iv, 800 pld. Árazott.
Tudományos és ismeretterjesztő irodalom Afrikáról. (1967-1977.) 8 iv, 800 pld. Árazott.
Berda József. Bibliográfia. 6 iv, 600 pld. Árazott.
Szécsi Margit. Bibliográfia. /Mal magyar költők sorozat./ 6 iv, 600 pld. Árazott.
12-16 röplapbibliográfia aktuális témákról. 0,5-0,5 iv, 600-600 pld. Ingyenes.

Periodikák

- Társadalomtudományi Információ. (Megjelenik 4 alkalommal.) 5-5 iv, 400-400 pld. Árazott.
Társadalomtudományi folyóiratok és tanulmánykötetek bibliográfiai kartotékjai. (Megjelenik 4 alkalommal.) 25-25 iv, 300 pld. Árazott.
Irodalomtörténeti tanulmánykötetek és folyóiratok analitikus bibliográfiai kartotékjai. 17-17 iv. Előfizethető a Népművelési Propaganda Irodában. Megjelenik 2 havonként.
Zenei életünk. Folyóiratok- és tanulmánykötetek analitikus bibliográfiája. Megjelenik 4 alkalommal. 8-8 iv, 300-300 pld. Árazott.

SZOCIOLÓGIAI DOKUMENTÁCIÓS OSZTÁLY

- A FSZEK a felszabadulás után. (Dokumentumgyűjtemény és adattár.) 25 iv, 500 pld. Árazott.
Kurrens külföldi szociológiai folyóiratok Magyarországon. (1976-1977). 12 iv, 250 pld. Árazott.
Magyar szociológusok idegen nyelvű munkássága. (1972-1977). (A Magyar Szociológiai Irodalom Bibliográfiája 8/B. kötete). 5 iv, 400 pld. Árazott.
A nemzetiségi kérdés magyar irodalma (1968-1978). 6 iv, 500 pld. Árazott.
Tematikus szociológiai kis bibliográfiák (17-18. sz.) 2 iv, 500 pld. Ingyenes.
Szociológiai Információ (4 szám) 6-6 iv, 600 pld. Árazott.

Tájékoztató külföldi szociológiai folyóiratokról. (12 szám). 4-4 iv, 300 pld. Árazott.
Elődeink. /Tanulmánykötet a könyvtár kiemelkedő vezetőiről./ 6 iv, 800 pld. Árazott.
Életmód. Tematikus szociológiai bibliográfia. 5 iv, 800 pld. Árazott.

BUDAPEST-GYŰJTEMÉNY

A Rákóczi-szabadságharc iratai. 60 iv, 800 pld. Árazott.
Kerületi Figyelő. (1978/2, 1979/1.) 7-7 iv, 500 pld. Árazott.
Budapesti füzetek (5-6. sz.) 6-6 iv, 500 pld. Árazott.
Az Évkönyv repertórium. (1907-1977.) 12 iv, 500 pld. Árazott.

OLVASÓSZOLGÁLATI OSZTÁLY

A Kritika c. folyóirat repertórium. 30 iv, 800 pld. Árazott.
Szociológiai folyóiratok retrospektív jegyzéke. 3 iv, 600 pld. Árazott.
Tájékoztató a FSZEK központjáról. 2 iv, 6000 pld. Ingyenes.

SZERZEMÉNYEZÉSI ÉS FELDOLGOZÓ OSZTÁLY

Ujabb külföldi szerzemények (4 füzet). 6-6 iv, 450-450 pld. Ingyenes.
Ujonnán érkezett Külföldi Szociológiai Művek jegyzéke (12 füzet) 1-1 iv, 750-750 pld. Ingyenes.

PROPAGANDA OSZTÁLY

Eseménynaptár (4 szám) 12-12 iv, Előfizethető a Népművelési Propaganda Irodában.
A könyvtári szemléltető propaganda módszerei és eszközei. 5 iv, 500 pld. Ingyenes.
Dokumentumok (Móricz Zsigmond). 6 iv, 500 pld. Árazott.
Gyermekkönyvtári katalógus választólapok (többosztályú). 2 iv, 1000 pld. Árazott.

HÁLÓZATI ÉS MÓDSZERTANI OSZTÁLY

Jelentés a kerületi könyvtárak 1978. évi munkájáról. 6 iv, 250 pld. Ingyenes.
Évfordulókhoz kapcsolódó könyvtári foglalkozások forgatókönyvek. (Tanácsköztársaság.) 3 iv, 400 pld. Árazott.
A felnőttkönyvtárak szolgáltatásait népszerűsítő prospektus. 2 iv, 10.000 pld. Ingyenes.
Időszakos sajtótermékek katalógusa. 8 iv, 500 pld. Ingyenes.
A könyvtár és a felsőoktatás kapcsolata. 3 iv, 500 pld. Ingyenes.
Könyvtári órák és foglalkozások gyűjteménye. /Tapasztalataink sorozat/. 7 iv, 500 pld. Ingyenes.
Szépirodalmi gyűjteményes kötetek elemző katalógusa. 25 iv, 1000 pld. Árazott.
Tapasztalataink (Olvasáskutatás.) 5 iv, 500 pld. Ingyenes.
A csoportos foglalkozások módszerének és hatásának vizsgálata a gyermekkönyvtárakban. 4 iv, 500 pld. Ingyenes.
A művészeti állománycsoport elemzése a gyermekkönyvtárakban. 4 iv, 500 pld. Ingyenes.
Uttörő testvérszervezetek története. 15 iv, 800 pld. Árazott.
Gyermekkönyvtárak a FSZEK történetében. 30 iv, 500 pld. Árazott.
Tanulmányok a FSZEK hálózatáról. 15 iv, 1000 pld. Árazott.
Felszabadulásunk története az irodalomban. (Gyermekeknek.) 10 iv, 800 pld. Árazott.

TERV A FŐVÁROSI SZABÓ ERVIN KÖNYVTÁR DOLGOZÓINAK 1978/79. ÉVI OKTATÁSÁRÓL ÉS TOVÁBBKÉPZÉSÉRŐL

I. INTÉZETEN KIVÜLI KÉPZÉS- ÉS TOVÁBBKÉPZÉS	Létszám
A KMK 2 éves zenei szaktanfolyamát végzi	7 munkatárs
A KMK alapfoku bibliográfiai tanfolyamra javasoltak száma	5 "
A KMK továbbképző bibliográfiai tanfolyamra javasoltak száma	3 "
A Dési Huber István szakközépiskolát végzi	3 "
1978/79-re javasoltak száma	1 "
Gimnáziumot végez	6 "
1978/79-re javasoltak száma	1 "
Tanárképző Főiskola /Tárogató ut/ 4 éves könyvtár-pedagógia szakot végzi	15 "
Tanárképző Főiskola /Tárogató ut/ 4 éves könyvtár-pedagógia szakra 1978/79-re javasoltak száma	14 "
Szombathely, Tanárképző Főiskola 4 éves magyar-könyvtárszakot végzi	6 "
Szombathelyi Tanárképző Főiskola 2 éves kiegészítőt végzi	1 "
Egri Ho Si Minh Tanárképző Főiskola 4 éves könyvtár-pedagógia szakot végzi	1 "
Szegedi Tanárképző Főiskola, 4 éves, végzi	1 "
Debreceni Tanítóképző Intézet népművelés-könyvtár szakot végzi	1 "
Nyiregyházi Tanárképző Főiskola 4 éves, végzi	1 "
ELTE magyar-könyvtár, történelem-könyvtár szakot végzi	19 "
1978/79-re javasoltak száma	12 "
ELTE 3 éves könyvtáros kiegészítőt végzi	1 "
1978/79-re javasoltak száma	6 "
ELTE 78/79-re magyar kiegészítő szakra javasoltak száma	3 "
ELTE 1978/79-re művészettörténész kiegészítő szakra javasoltak száma	1 "
ELTE 1978/79-re szociológia kiegészítőre javasoltak száma	2 "
Felsőfoku államháztartási tanfolyamot végzi	1 "
Középfoku államháztartási tanfolyamra jár	1 "
Felsőfoku munkaügyi szaktanfolyamra javasoltak száma	2 "
Munkaügyi döntőbizottsági tanfolyamra javasoltak száma	4 "
Az MSZMP Marxizmus-Leninizmus Esti Egyetemét végzi	3 "
Az MSZMP Marxizmus-Leninizmus Esti Egyetem szakosított végzi	10 "
Az MSZMP Marxizmus-Leninizmus Esti Egyetem spec. koll.-ra javasoltak száma	6 "

II. INTÉZETEN BELÜLI KÉPZÉS- ÉS TOVÁBBKÉPZÉS

A könyvtár megalapítása 75. évfordulójára külön terv készült. Ennek egy része a továbbképzést is szolgálja. Ezt itt nem ismételjük meg. Ld. Könyvtári Híradó, 1978/2. számában.

Közös művelődési előadás

A közművelődés és az érdekviszonyok a szocializmusban.
(Előadás és konferenciák.)

Speciális képzési és továbbképzési formák

Vezetőképzés

Könyvtárvezetők továbbképzése, féléves tanfolyam
(A KMK továbbképzési programja alapján)

Könyvtárkezelők képzése

Az új munkatársak részére könyvtárkezelői tanfolyamot szervezünk.

Nyelvtanfolyamok

A TIT kihelyezett tagozatu angol- és német nyelvtanfolyamot az 1978/79-es évben az igényektől függően szervezzük.

Nem könyvtárszakon végzett diplomások tanfolyama

A hiányzó szakismeretek megszerzésére 7 foglalkozásból álló tanfolyamot szervezünk a nem könyvtárszakon végzett, diplomás munkatársainknak.

A tanfolyam tematikája:

- Rövid könyvtártörténet: a könyvtártörténet nagy "állomásai". Magyar könyvtárak. A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár története. A szocialista könyvtárügy uttörői. /Dr. Remete László/
- A könyvtárak és társadalmi környezetük. A könyvtárak a közművelődés rendszerében. /Szőke Tiborné/
- Csoportos foglalkozások a könyvtárakban. /Sándor Ottóné/
- A tájékoztatás alapvető kézikönyvei, ezek használata. Referenz munka. Archivum. Központi címjegyzék. A központi könyvtár referenz-szolgálat. /Gál Györgyné, Geréb Lászlóné/
- A bibliográfiák, mint a tájékoztató munka eszközei. A legfontosabb bibliográfiák ismertetése. Az ajánló bibliográfiák szerepe az olvasószolgálatban. /dr. Ecsedy Andorné/
- A katalógus szerepe a könyvtári munkában. A betűrendes katalógus szerkesztésének főbb tudnivalói. A címlírás alapelvei. Alap- és kiegészítő katalógusok. /Karakó Józsefné/
- A szisztematikus feltárás szerepe a könyvtári munkában. Az ETO rendszere és felépítése. A szakkatalógusok szerkesztésének főbb tudnivalói. /Vigh Lajosné/

Előkészítő tanfolyamok

- Az 1978/79-re egyetemre javasoltak részére a KISZ szervezettel közösen előkészítőt szervezünk.
- A középfokú szaktanfolyamon, illetve a tanítóképzőben népművelés-könyvtár szakon végzettek részére az államvizsga letételére előkészítőt szervezünk.

Időszerű kérdések /raktárkezelők részére/

Előadó: Révész Ferenc főigazgató

Olvasószolgálati osztály

Előadások

- Olvasásszociológia /külső előadóval/
- a könyv restaurálásról /külső előadóval/

Az osztály munkatársai résztvesznek

- a feldolgozó osztály által szervezett szakszociológiai előadássorozaton
- esetenként a Budapest gyűjtemény előadásain

Könyvismertetések

- A 75 éves FSZEK az évkönyvek tükrében. /A könyvtár évkönyveinek ismertetése/
- A legfrissebb kézikönyvtári könyvek rendszeres bemutatása
- A kialakított új szociológiai kézikönyvtár bemutatása

Látogatások - tapasztalatszerések

- Látogatás egy budapesti nagykönyvtárban. /MTA/
- Látogatás a Népszabadság archivumába.

Szociológiai dokumentációs osztály

Előadások

- az osztály dolgozói résztvesznek a feldolgozó osztály által szervezett szakszociológiai előadássorozaton

Könyvismertetések

- Négy alkalommal osztályon belüli előadóval szociológiai kézikönyvek és információs források használatáról tájékoztató tartása.

Szerzeményezési és feldolgozó osztály

Előadások

Önálló szociológiai előadássorozat

Az előadások témái:

- A szociológia nemzetközi helyzete /Az uppsalai világtudománykongresszusról/
Előadó: Szalai Sándor
/a Magyar Szociológiai Társaság elnöke/
- A szociológia ismeretelmélete, episztemológiája
Előadó: Tomka Miklós /Tömegkommunikációs Kutatókp./
- A szociológia rendszertana
Előadó: Tomka Miklós /Tömegkommunikációs Kutatókp./
- Történettudomány és filozófia
Előadó: Huszár Tibor /ELTE Szoc. tanszék/
- Társadalomfilozófia és szociológia
Előadó: Nagy Jenő /MTA Filozófiai Int./
- Pszichológia és szociológia
Előadó: Pataki Ferenc /MTA Pszichológiai Int./
- Társadalmi struktúra
Előadó: Kolosi Tamás /MSZMP KB Társadalomtud. Int./
- Szervezetszociológia
Előadó: Szentpéteri István /JATE, Állam- és Jogtud. Tanszék/
- Politikai és jogszociológia
Előadó: Kulcsár Kálmán /MTA Szoc. Int./
- A közvélemény és a tömegkommunikáció szociológiája
Előadó: Jakab Zoltán /Tömegkommunikációs Kutatókp./
- Családszociológia
Előadó: Cseh-Szombathy László /MTA Szoc. Int./
- A szocialista életmód
Előadó: Manchin Győző /MTA Szoc. Int./
- A Budapest-gyűjtemény szakmai előadásait látogatják.
- Az MKE előadásain részt vesznek.

Tanfolyamok

- A MKE intenzív tanfolyamán az új címleírási szabvány alkalmazására 5 munkatárs vesz részt.
/Amennyiben a tanfolyamot az idei oktatási évben megszervezik/.
- Nyelvtanfolyamokon részt vesz 8 munkatárs.

Látogatások - tapasztalatcserék

- Az osztály folytatja a kerületi nagykönyvtárak munkájának megismerésére szervezett látogatásokat, ezzel párhuzamosan a könyvtárak dolgozóit megismertetik az osztály munkájával.
- A KSH gépesített feltárását tanulmányozzák.
- Havi egy szombaton muzeumba, illetve kiállításra látogatnak el.
- Tanulmányi kirándulást szerveznek a pozsonyi városi és egyetemi /Komensky/ könyvtár tanulmányozására /saját költség, 3 nap/.

Zenei gyűjtemény

Könyvismertetések

- Havonta ismertetik a kézikönyveket.

Látogatás - tapasztalatsere

- A gyűjtemény 2 munkatársa tapasztalatsere céljából látogatást tesz a debreceni megyei könyvtárban.

Budapest-gyűjtemény

Előadások

- Dr. Holdas Sándor: A Fővárosi Állat- és Növénykert ismertetése.
- Kaján László: A Fővárosi Pedagógiai Intézet szervezete és működése.
- Molnár István: A HNF helytörténeti mozgalmának ismertetése.
- Práger Miklós: Budapest társadalma a századforduló idején.
- Mészáros Vince: Fototechnikai eljárások.
- Térképek Budapestről, (előadót a Térképészeti Intézettől kérnek.)

A Budapest-gyűjtemény munkatársainak előadásai:

- "Budapest képbibliográfia 1493-1977" c. készülő kiadvány ismeretése - dr. Berza László.
- A részleges felsőfokú könyvtárak helyismereti feladatai. - dr. Berza László.

A Budapest-gyűjtemény részlegeinek bemutatása:

- Fényképgyűjtemény - Jellinek Lászlóné.
- Plakát- és kinyomtatvány gyűjtemény - Indali György.
- Térkép gyűjtemény - Faragó Éva.

Látogatások - tapasztalatszerék

- Az egri megyei könyvtár helytörténeti gyűjtő- és feldolgozó munkájának tanulmányozása, segítségnyújtás a helytörténeti "Minerva" munkálatainak előkészítéséhez.
- A nyiregyházi megyei könyvtár helytörténeti munkájának megismerése, segítségnyújtás a megyei könyvtár helytörténeti munkájának végzéséhez.

Bibliográfiai osztály

Előadások

Az osztály munkatársai résztvesznek a Budapest-gyűjtemény, a HMO, a feldolgozó osztály és az olvasószolgálati osztály által szervezett azon előadásain, amelyek érintik a bibliográfiai osztály munkáját.

Szakmai beszélgetések

- Az osztály képviselteti magát azokon a szakmai megbeszéléseken, amelyek az osztály munkájával kapcsolatosak.

Az év során két alkalommal megvitatják az újabban megjelent bibliográfiákat.

Látogatások - tapasztalatszerék

Az osztály munkatársai tapasztalatsere céljából meglátogatják

- a KSH könyvtárát,
- a Magyar Nemzeti Bibliográfia Időszaki Kiadványok Repertóriumának szerkesztőségét,
- a Jászberényi Városi Könyvtárát,
- a 3-as, a 44-es könyvtárát a tájékoztató munka kérdéseinek megbeszélése céljából,
- meglátogatják az OMKDK-t, ahol a könyvtári munka gépesítését tanulmányozzák.

Propaganda osztály

Tanfolyam

Az osztály 1978. szeptember hó második felétől a Budapesti TIT módszertani bizottságával közösen megszervezi "A szemléltető propaganda eszközei és módszerei" c. tanfolyamot. /kb. 8 foglalkozás. Előadókról és a gyakorlati foglalkozások vezetőiről a TIT és a propaganda osztály közösen gondoskodik. A tanfolyam anyagát sokszorosításban is közreadják. A tanfolyam résztvevői a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár és a szakszervezeti könyvtárak propagandistái. A hallgatók a tanfolyam elvégzéséről igazolást kapnak.

Látogatások - tapasztalatcserék

Az osztály tapasztalatcserét és könyvtárlátogatást szervez a 25-ös, a 28-as, az 1-es gyermek- és a 3. sz. könyvtárban.

Személyzeti és oktatási osztály

Az osztály munkatársai a szombathelyi megyei könyvtár továbbképzési munkáját tanulmányozzák.

Kerületi könyvtárhálózat

Előadások

- Természettudományos és műszaki tájékoztatási segédeszközök /4 előadás és két gyakorlati foglalkozás/ /tájékoztató könyvtárosoknak/
- Könyvek bibliográfiai leírásának új magyar szabványa. /tájékoztató könyvtárosoknak/ Előadó: Fűgedi Péterné
- Módszerek az olvasás technikájának tanítására /tájékoztató könyvtárosoknak/ Előadó: Dezső Zsigmondné
- Tájékoztató a városi és megyei könyvtárakban működő zenei részlegekről /zenei könyvtárosoknak/ Előadó: Skaliczki Józsefné
- Az Országos Vezetőképző Központ számítógépes információs rendszere /a HMO munkatársainak/ Előadó: Pethes Iván - Tolnai György
- Az állománygyarapításról /vezetőknek/ Előadó: Vajda Kornél
- Az antiklerikális irodalom népszerűsítése /tájékoztató könyvtárosoknak/ Előadó: Gecse Gusztáv
- A szlovák gyermekirodalom /gyermekkönyvtárosoknak/ Előadó: Csulák Mihály

Szakmai viták

- Röpvizsgálatok tapasztalatai a hálózatban /könyvtárvezetőknek/ - Szabó Józsefné
- Idegen nyelvű állomány a kerületi könyvtárakban /könyvtárvezetőknek/ - Székely Ervinné
- A lemorzsolódás okai a felnőtt olvasók körében /tájékoztató könyvtárosoknak/ - dr. Kiss Jánosné
- A gyermekkönyvtári szépirodalmi állomány elhelyezése a szabadpolcon /gyermekkönyvtárosoknak/ - Bánhegyi Gyuláné

Bemutató foglalkozások

- A KMP, az őszirózsás forradalom és a Tanácsköztársaság évfordulója tiszteletére /Ifjúsági felelősöknek és tájékoztató könyvtárosoknak/ - Sándor Ottóné

Látogatások - tapasztalatcserék

- A miskolci megyei könyvtár olvasószolgálati, katalógusszerkesztési és zenei részlege munkájának tanulmányozása.
- A veszprémi megyei könyvtár olvasószolgálati, tájékoztatási, könyvtárközi kölcsönzési és gyermekkönyvtári munkájának tanulmányozása.

- A szegedi JATE könyvtára munkájának tanulmányozása.
- "A nemzetközi gyermek- és a gyermekkönyvtárak" c. konferencián /Komárom megyei könyvtári hét keretében/ gyermekkönyvtárosok vesznek részt.

MKE rendezvények

A X. Vándorgyűlésen /Sopronban/ intézetünk tíz munkatárssal képviselteti magát.

Külföldi utak

- 1978. augusztus 28- szeptember 3. között rendezi meg az IFLA évi összejövetelét Csehszlovákiában. A könyvtár képviseletében Csépi Attiláné és Vigh Lajosné vesz részt.
- 1978. október 16-25 között rendezik meg Lengyelországban a Társadalomtudományi Információ és Dokumentáció európai konferenciáját, amelyen dr. Remete László vesz részt.
- A Budapest-gyűjtemény két dolgozója 1979 tavaszán 7 napra Krakkóba utazik helytörténeti anyaggyűjtés és kapcsolatteremtés céljából.

EGY MAMMUT OLVASÓTÁBOR SIKERE

Az olvasótáborok alig több mint fél évtizedes multra tekintenek vissza. Ugyanis 1972-ben az Írószövetség KISZ szervezetének, vagyis a fiatal írók javaslatára születtek meg az olvasótáborok. Azóta évente több intézmény és szervezet igen gyakran könyvtár fáradozik azon, hogy az olvasás, a könyv megszerettetését ily módon is szolgálja. Ez a fél évtizedes múlt elegendő volt ahhoz, hogy bizonyos szokások, módszerek kialakuljanak. Ilyen kialakult szokás, vagy módszer a tábor létszámának a nagysága. Szakemberek egybehangzó véleménye szerint 50-60 fős olvasótábortól nagyobb nem érheti el célját. Ezt a véleményt cáfolta meg a balatonszemesi olvasótábor, amelynek mintegy 150 részvevője volt.

Előzményként talán annyit el kell mondani, hogy az elmúlt évben a Szakszervezetek Budapesti Tanácsa és a Hazafias Népfront Budapesti Bizottsága sikeres olvasó, illetve közművelődési tábort szervezett 45 szakmunkástanuló részére Gödön. A sikertől felbátorodva a Hazafias Népfront Budapesti Bizottsága kezdeményezésére, a Szakszervezetek Budapesti Tanácsa és a KISZ Budapesti Bizottsága támogatásával ebben az évben Balatonszemesen a KISZ Vezetőképző Intézetében szervezték meg az olvasótábort 150 szakmunkás részére.

A tábor előadásainak alap gondolata az életmód, életforma problémájának megtárgyalása volt.

A tábor szervezésénél a rendező szervek figyelembe vették a gödi tapasztalatokat. Ezt bizonyította a kiscsoportvezetők összetételének valamint a programnak a megválasztása is. A 12 kiscsoportvezető között volt szobrász, fazekas és grafikusművész, író, költő, újságíró, rádióriporter, irodalmár, népművelő, kulturpolitikus, KISZ vezető és meglepő módon öt gyakorló könyvtáros.

A tábor programjában naponta egy előadás szerepelt és így meglepően és igen helyesen bőven volt idő kiscsoportos foglalkozások tartására.

A táborban az alábbi előadások hangzottak el:

- A könyvtár közművelődési szerepe, a könyvtár szakszerű használata.
- Az életmód, a magatartás és a műveltség összefüggései.
- Az olvasás és az olvasási kultúra.
- Birósági tárgyalás.
- Miért szép? /Zenei előadás./
- Csillagászati előadás.
- Magyar irodalom határainkon túl.

Ezeket a "nagy" előadásokat kiscsoportos foglalkozásokon természetesen megbeszéltük. A táborban több mint 600 kötetes szabadpolcos könyvtár állt a tanulók rendelkezésére, a zömét a mintegy 400 kötetes kézikönyvtári állomány alkotta.

Célunk az volt, hogy az olvasmányélmények alapján, a könyv és az alkotók eligazító szavá-

val, a kiscsoportvezetők irányításával nyolc napig együttgondolkodjunk, hogy majdan hazatérve tovább szélessük gondolatainkat az életmódról, életformánkról, a jövőnkről. Mondhatni, hogy a viták nagy része a jövőkép kialakításáról folyt.

Ugy gondolom, hogy nem kell bizonygatni, a nagy létszámtól való félelmünket. Az első napon még el sem tudtuk képzelni, hogy ez a másfél-száz ember nyolc nap múlva közösségé kovácslódik. Már a harmadik napon kialakultak a vitatkozó közösségek és egységes egésszé állt össze a tábor. Különösen a versenyek /zenei, irodalmi, könyvtárhasználati/ jól szolgálták a közösségi szellem kialakulását. Érdekes volt számunkra az is, hogy míg az első napokban szinte kényszernek érezték a tanulók a gyakorlati könyvtári foglalkozásokat, addig a bírósági

tárgyalásra már maguk, minden kényszer és vezetés nélkül készültek fel. Egy egy érdekes vita után könyvcimeket /bibliográfiát/ irtak fel a tanulók, hogy amire ott nem tellett az időből azt majd itthon megnézik, tanulmányozzák.

Táborozáskor valamennyi kiscsoportvezető úgy érezte, hogy a tábor elérte célját. Sikerült a tanulókat együttgondolkodásra készíteni, megszólalásra bírni és a legtöbbjüket aktív vitatkozóvá tenni. Nagy élményt jelentett az olvasótábor mind a gyerekeknek mind a tábor vezetőinek. Reméljük, hogy a tábor valamennyi lakója továbbiakban is a kultúra és a közművelődés aktív résztvevője néhányan talán dolgozói is lesznek.

Dr Bardócz Antal
KPVDSZ Radnóti Miklós
Központi Könyvtár vez.

SZOCIALISTA BRIGÁDOKKAL VALÓ FOGLALKOZÁS AZ EVIG SZAKSZERVEZETI KÖNYVTÁRBAN

A szocialista brigádmozgalom megalakulása óta foglalkozunk rendszeresen a brigádokkal. Szakszervezeti könyvtárunk feladata az üzem dolgozóinak könyvtári ellátása, ezen keresztül állandó, hatékony részvétel az üzem életében. Munkakapcsolatunk a vállalati termelési felelősökkel és a szakszervezeti tisztségviselőkkel egyaránt jó. Elértük azt, hogy - a hármas jelző jegyében - a művelődési vállalások teljesítését is figyelembe vesszük az értékelésnél. Munkánkat előmozdították az időközben megjelent párt- és SZOT-határozatok. Vállalatunk elkészítette a Munkaverseny-szabályzatot, melyet az időközben megjelent rendeletek alapján kibővített, módosított. Az e Munkaversenyszabályzatban foglaltak szerint könyvtári munkánk tervezésénél kiemelten foglalkozunk a szocialista brigádokkal.

Az 1978-as évben közzétett Munkaverseny-szabályzat tartalmazza az arany, ezüst, bronz, illetve a magasabb fokozatok eléréséhez szükséges könyvtári vonatkozású vállalásokat is. /Pl. az arany-fokozat eléréséhez: a brigád minden tagja legyen rendszeres olvasó, olvasmányaik között szerepeljenek mai magyar írók művei, valamint politikai tárgyú művek. A brigád vállaljon házigazda szerepet irodalmi rendezvényeken./

Könyvtárunk a brigádok vállalásainak sikeres teljesítéséhez évek óta készít tematikus ajánló-jegyzéket. Ezekben a jegyzékekben a mai magyar írók művei mellett szerepelnek szovjet, népi demokratikus, haladó nyugati, s a fejlődő országok jelentős íróinak alkotásai és nem utol-

sósorban ismeretterjesztő és szakirodalom is. Pl. az "Amit érdemes elolvasni" c. annotált kisbibliográfiánkban kb. 120 művet ismertettünk - értékes és egyben sikeres műveket - valamint közöltük a szocialista brigádmozgalommal kapcsolatos kiadványokat, rendeleteket, határozatokat. Ajánlásainknál figyelembe vesszük az aktuális évfordulókat, és ugyancsak felhasználjuk a televízió, a rádió műsorait, illetve kapcsolódunk azokhoz.

Havonta elkészítjük az "Új könyveink" című tájékoztatót a könyvtár új szerzeményeiről, s ezt elküldjük minden egyes brigád részére. A munkaterv összeállítása előtt megkeressük a brigádokat, felmérjük igényeiket és ezeket könyvtári munkánk tervezésekor figyelembe vesszük. Kívánságuknak megfelelően készítettük el a "Névadóink" c. kiadványt, amelyben a szocialista és a címért küzdő brigádok névadóinak munkásságát ismertettük.

A programok összeállításánál igényességre törekszünk, igyekszünk minél szélesebb választékot nyújtani a vállalások színvonalasabbá tételé érdekében. A differenciáltságot is szem előtt tartjuk, próbálunk a tagok különböző műveltségi szintjéhez igazodni. A Művelődési Központtal közösen állítjuk össze a "Szocialista brigádoknak ajánljuk" c. tájékoztatót. Az intézményben folyó programokhoz könyvajánlással kapcsolódunk. Olvasószolgálati munkánkban figyelemmel kísérjük a brigádtagok olvasmányait, és azok megválasztásánál az értékes, a színvonalas irodalomra irányítjuk figyelmünket.

Mivel a vállalatnál sok a vidékről bejáró dolgozó, átmeneti megoldásnak, szükségmegoldásnak könyvtári összekötőket alkalmazunk, akiknek ez a brigádmegbízatusuk. /Ezt a módszert a könyvtárhoz való oktatás egyik módjának tartjuk, végsősorán azt akarjuk elérni vele, hogy mindenki egyénileg keresse fel a könyvtárat./ Az összekötők kapcsolatot tartanak a brigád és a könyvtár között, űk végzik a kölcsönzést brigádtársaik részére. De űk mozgósítanak a rendezvényekre is, eljuttatják a propagandaanyagokat a brigádtagokhoz, valamint a brigád kívánságait a könyvtárhoz.

Az olvasói nyilvántartásban a brigádokat külön tartjuk nyilván üzemszerűként, a brigád neve szerinti ABC rendben.

Átmeneti megoldásnak tartjuk, hogy a brigádokkal szerződést kötünk. Azok a brigádtagok, akik könyvtárunk rendszeres olvasói, felhasználva könyvtárunk ajánló jegyzékeit egyéni olvasótervet állítanak össze. Az egyéni olvasótervek a szerződés mellékletei. Az olvasóterv tartalmazza, hogy a brigádtag mely művek elolvasását tervezi szakmai, politikai továbbképzése érdekében, mit olvas a mai magyar irodalomból, a világirodalomból, hobbyból, szórakozásból.

A szerződés egyik pontja szerint a brigád házigazda szerepet vállal a könyvtári rendezvényeken. /Költészet napja, Ünnepi Könyvhét, Műszaki - Politikai Könyvnapok, kiscsoportos foglalkozások./ A házigazda szerepét vállaló brigád előzetesen megismeri a meghívott író műveit, a róluk szóló kritikákat. A szervezésben, a lebonyolításban segítséget nyújt könyvtárunknak. Rendezvényeink átlagos látogatottsága 60-120 fő. Több esetben előfordult, hogy a jól sikerült találkozás után a meghívott író vagy művész brigádtag lett. Az elmúlt évek során vendégeink voltak: Kertész Ákos, Asperján György, László-Bencsik Sándor, Balázs Anna, Bárány Tamás, Nemes György, Nagy László, Fehér Klára, Bihari Klára, Serfőző Simon, Pardi Anna, Ágh István, Baranyi Ferenc, Tolnai Gábor, Somogyi Tóth Sándor, Radó Sándor, Bata Imre, Czine Mihály, Pomogáts Béla stb. A műveket tolmácsolták: Berek Katalin, Béres Ilona, Bálint György, Bodor Tibor, Bitskey Tibor és még sokan mások.

Nagyon népszerűek brigádjaink között a vetélkedők. Könyvtárunk biztosítja a könyvanyagot az ezekre való felkészüléshez: közikönyvtárunkban összesítjük és a helyben olvasáshoz biztosítjuk a vetélkedő ajánlott irodalmát. A "Küzdelmes évszázad" vasas centenáriumi vetélkedőre pl. a Népszava cikkei alapján összeállítottuk szakszervezetünk történetét, sokszorosítottuk azt, majd minden benevezett brigádtagnak rendelkezésére bocsátottuk a felkészüléshez. A "Betűk szárnyán a Szovjetunió körül" vetélkedő-

MIT OLVASSUNK?

Szocialista
brigádoknak
ajánljuk

re való felkészülés során minden résztvevő számára biztosítottuk a "Fáklya" c. folyóiratot. A játékban a szellemi foglalkozású brigádok mellett a fizikalak is nagy tárgyi tudásról tettek tanúságot. A pergő ritmusú vetélkedő sikerében nagy szerepe volt Déri János televízió-riporternek. A vetélkedőket a Művelődési Központtal és a vállalattal szorosán együttműködve szervezzük és bonyolítjuk.

Az üzemi sajtó és a Művelődési Központ Műsorfüzete rendszeresen közli könyvtárunk híreit, új könyvajánlásait, rendezvényeit.

Az 1977-ben meghirdetett, s a szovjet irodalom népszerűsítését célzó KELL A JÓ KÖNYV olvasópályázat kiemelten szerepel a brigádok vállalásai között. Könyvtárunk biztosította a szükséges művekből a megfelelő példányszámot. Jutalmazással egybekötött versenyt indítottunk a pályázók között: aki június végéig leadta a kitöltött pályázati lapot, könyvsorsjegyet kapott. A pályázathoz kapcsolódóan az üzemi sajtóban irodalmi TOTO-t tettünk közzé a pályázaton szereplő művek felhasználásával. A helyes megfejtők között könyvjutalmakat soroltunk ki.

A brigádok vállalásainak az értékelését a hármas jelszó jegyében végezzük. A brigádok önértékelést is készítenek. Év végén minden brigádnaplót átnézünk, s önértékelésüket egybevetjük a mi megállapításainkkal. A könyvtári vállalások teljesítését írásba foglaljuk, egy példányt beragasztunk a brigádnaplóba, egy péld-

dányt elküldünk a gyárak ÜSZB titkárainak, termelési felelőseinek. Az értékelést megbeszéljük a könyvtári összekötőkkel. Végző soron azonban nem a mindenáron való "pontszerzés" a célunk, hanem a művelődés iránti igény felkeltése.

Könyvtárunknak 2.370 fő olvasója van, a munkásolvasók aránya 67%. EVIG szinten 360 szocialista brigád dolgozik kb. 3000 fővel, rendszeres olvasó a brigádtagok 50%-a.

A könyvtári munkát EVIG nagyvállalati szinten végezzük. 120 fős aktivahálózatra támaszkodunk: bizalmiak, nőfelelősök, kulturfelelősök, könyvtári összekötők, termelési felelősök segítik a könyvtár munkáját.

A brigádok rendszeresen végeznek társadalmi munkát a könyvtár részére:

- új fiókkönyvtár kialakítása,
- asztalos-lakatos munkák,
- könyvtámaszok készítése,
- kiállítási vitrinek készítése stb.

A brigádtagokkal való foglalkozásban és vállalásaik értékelésében a formális jegyeket igyekszünk kiküszöbölni, egyre inkább az egyéni, a névre szóló vállalásokra építünk, ezzel elősegítjük önművelődésünket, szabad idejünk hasznos elöltését.

Bár kétségtelenül értünk el eredményeket, eddigi eredményeinkkel mégsem vagyunk elégedettek, továbbra is keressük a brigádokkal való foglalkozás változatos, hatékonyabb módszereit.

dr. Juhász Imréné - Szabó Istvánné

SZAKMUNKÁSTANULÓK A FŐVÁROSI MŰVELŐDÉSI HÁZ KÖNYVTÁRÁBAN

Néhány évvel ezelőtt, az ifjúsági szolgálat kialakításának megtervezésekor alaposabban tanulmányoztuk olvasóink kor szerinti megoszlását.

Azt a tényt kellett megfogalmaznunk, hogy az iskolákkal való jó kapcsolataink eredményeként a gyermek- és ifjúsági olvasóink száma optimális, de egy jelentős hányaduk a szervezett oktatási formából kilépve nem ujítja meg tagságát. Elmaradás esetén személyes hangu rejtvényes levelet küldünk, a válaszból azt is megtudjuk, hogy más könyvtárba iratkozott-e át olvasónk, vagy az iskolai évek alatt nem vált szükségletévé az olvasás, s egy időre elveszett, mint "könyvtárhasználó". Kiemelt feladatunknak tekintjük az említett korosztály megnyerését, tartós élményt adó olvasmányokkal való ellátását, az önálló ismeretszerzés, tájékozódás igényének kialakítását, s a felsoroltak segítségével a szabadidő hasznos eltöltésének lehetőségeit is feltárjuk előtűk.

Ifjúsági munkánk hangsúlyos része a szakmunkástanulókkal kapcsolatos tevékenység. 1977-ben a Békés Glasz Élelmiszerkereskedelmi Szakmunkásképző Iskolával - Ugrin Gáborné könyvtárvezető kezdeményezésére - együttműködési szerződést kötöttünk, a felnőttkori magasabb szintű könyvtárhasználat kialakítása érdekében. Vállaltuk, hogy rendszeresen eljuttatjuk a művelődési ház műsorfüzetét az iskolába, egyéni kölcsönzésen kívül csoportos foglalkozásokat tartunk a könyvtári segédeszközök használatáról, vitákat szervezünk. Az iskola biztosítja, hogy

osztályfőnöki vagy irodalom órán sor kerülhesen a könyvtári foglalkozások megbeszélésére. A szerződést nem tekintettük fiókba zárható formának. Végrehajtására nagy gondot fordítottunk, rendszeresen informáltuk az iskolát. 11 osztály 310 tanulója vett részt könyvtárismerető órán, 110-en be is iratkoztak, s azóta is rendszeresen olvasnak, ez a tanárok érdeme is, hiszen különböző, könyvtárban megoldható feladatokat adtak a hallgatónak, akik így jártasságot szerezhettek az irodalomkutatásban is.

A tanulókról egyéni nyilvántartást vezetünk, feljegyezzük olvasmányaikat, s ennek alapján egyre gyakrabban élünk a személyes ráhatás, a szóbeli figyelemfelkeltés, érdeklődésirányítás eszközével. Írásos anyagunkat a könyvtáros tanár közvetítésével eljuttattuk az osztályozó értekezletre, hogy feljegyzéseinkből az iskola is tájékozódjék a diákok olvasási szokásairól, ezzel az osztályfőnökök véleménye szerint is a tanulók közelebbi megismerését segítettük elő.

A tanév végén a KISZ Budapesti Bizottsága révén lehetőségünk nyílt arra, hogy a legtöbbet köszönőket olvasótáborba javasoljuk. Balatonszemesi élményeinkről a most induló tanév elején elbeszélgetünk, tapasztalataikat rögzíteni szeretnénk. Az iskolával folytatott közös munkánk bővítésére, új együttműködési lehetőségként ez évben könyvtári szakkört indítunk. A könyv-, hanglemez- és dia anyagunkkal illusztrált foglalkozásokat megosztva tartjuk a könyvtáros tanárral, célunk, hogy a tanulmányi évek befejeztével könyvtárhasználati ismeretekkel ren-

delkező, rendszeresen olvasó fiatalok hagyják el az iskolát.

A tanév során a másodéveseknek két alkalommal tartunk az iskolában olvasmányt feldolgozó tanórát.

Ugy érezzük, hogy nem egy automatikusan végrehajtott szerződést hosszabbítottunk meg az iskolai év kezdetén. Ősztönző kulturális környezetben, közvetlenebb formát találtunk a szakmunkástanulók segítségére.

Több éves együttműködés után lehet azonban igazán értékelni, összegezni a tapasztalatokat.

Strack Jánosné

KÖNYVTÁRUNK JÖVŐJÉRŐL-MÁSKÉPPEN

Maruszkai József a Könyvtári Híradó legutóbbi számában könyvtárunk jövőjére vonatkozólag fejt ki gondolatait. Vizsgáljuk meg, mi az a jövőkép, amely ebből a dolgozathból élénk tárul, annál is inkább, mert Maruszkai kolléga egyenesen felszólít bennünket a közös alkotó tervezgetésre. A cikk meglehetősen lazán szerkesztett, a gondolati mag nehezen bontható ki, a szükséges tagoltság hiányzik.

Jóllehet a szerző csupán "prognosztikai ítéletességi gondolatokat" ígér, amelyek köztudomásulag szabadon csaponghatnak, néhány alapelvet azonban fontos lett volna egyértelműen tisztázni. Mindenekelőtt azt, hogy az általa vázolt elképzelések időben mekkora egységet fognak át. Szerepel benne u.i. a századvég, mint időhatár, csakugy, mint a harmadik évezred első két évtizede. Nos, az időfaktor egy jövőkutató cikk vonatkozásában egyáltalán nem elhanyagolható.

Bár a cikkben szerepel egy ilyen megállapítás, hogy a "jövő mindig a jelen függvénye", - ennek semmimélt elvi kifejtésével a továbbiakban nem találkozunk, így hát ez is marad a közhelyek szintjén. Könyvtári jelentünk u.i. határozottan körvonalazható, törvényekben, rendeletekben rögzített objektív valóság. Mindenfajta hosszú- vagy rövidtávú tervezés kizárólagos alapját képezi.

Ezen a ponton ragadnám meg azt az alapvető szemléleti hibát, amit a cikk egésze túlköröz. Sem részleteiben, sem egészében nem történik utalás a fejlődés folytonosságára, az újnak a régivel való kapcsolatára, nem emeli ki az egymást törvényszerűen követő minőségi változásokat, nem mutatja ki a fejlődés általános menetének tendenciáit. E megállapításaimat szeretném az alábbiakkal alátámasztani: A cikk javasolja, hogy a társadalomtudományok terén kezd-

jen a bibliográfiai és propaganda osztályunk intenzív állományfeltárása. Köztudott, hogy az általuk készített analitikus irodalmi- és társadalomtudományi katalógusok országos viszonylatban is páratlan rangot vívtak ki maguknak. A cikk sürgeti a gyűjtőkori alapelvek kidolgozását, ami - ugyancsak köztudott - valamennyi könyvtár típusra vonatkozólag az elmúlt években már elkészült. Más helyütt elégedhetetlennek tartja, hogy a hálózatban elkezdjük valamiféle racionális igényfeltárást, ami tudvalevőleg már évtizedekkel ezelőtt elkezdődött és aminek könyvtárunkban óriási hagyományai vannak. (Maradékta- lanul tulajdonképpen egyedül az intézetvezetést dicséri meg Maruszkai, rendkívül "etikusnak" ítélve azt a gyakorlatot, mely szerint fő feladatként a napi munkájukat látják el.)

A dialektikus megközelítés arra kötelez bennünket, hogy a jövőkép felvázolását egy fejlődési folyamat részeként fogjuk fel. Terveinkből nem hagyhatjuk számitáson kívül az 1976. évi 15. számú törvényerejű rendeletet, mely minden további tevékenységünk elvi alapját képezi. Mi is ennek a rendeletnek a lényege? Nemcsak a hálózaton belül, hanem valamennyi hálózat között is szorgalmazni a szoros együttműködést, a tervszerű munkamegosztásból adódó egyszerűsítési lehetőségek jobb kihasználását. A hazai könyvtárak így egyetlen, egységes könyvtári rendszert alkotnak.

Ha figyelembe vesszük, hogy a szocialista magyar könyvtárügy előző nagy összegezése az 1956. évi 5. számú törvényerejű rendelet volt, akkor nyugodtan bizhatunk abban, hogy a jelen rendelet is hatályos lesz még vagy 20 esztendőig. Így hát abban az előnyös helyzetben vagyunk, hogy semmit sem kell "kitalálni", távlati terveink kimunkálásában is meglévő jogszabályokra támaszkodhatunk. A cikk mindezt figyelmen ki-

vül hagyva, nem számol a könyvtári rendszerrel, tehát jövőbeni könyvtárunkat a "magányos harcok", pőzában, a társadalmi összefüggések rendszeréből kiragadva képzei el. Pedig már ma is megvannak a feltételek a könyvtárak, mint információs intézmények korszerű, egységes rendszerének kialakítására. Helyünket ebben a rendszerben kellett volna kijelölni a számítógépek könyvtári alkalmazásának nemztközi és hazai tapasztalataira alapozva, az állomány, a nyilvántartás, az információátvitel és a vizsszakeresés területén. Szívesen olvasnék pl. egy prognosztikai cikk keretében arról, hogy milyen új, nagyszerű együttműködést fog eredményezni a tájékoztatás gépesítésének szükség szerű megvalósítása, amikor az egymással összekötött könyvtárak és tájékoztatási intézmények bármelyikébe "lelívhatók" lesznek az információk.

Ehelyett állandóan visszatérő gondolatként útközünk bele abba a megállapításba, hogy a Központ osztályai - nagyjába-öregébe - alkalmatlanok a funkciók ellátására. Már önmagában ezen a nézeten is lehet vitatkozni, de a summázással már mindenképpen. A jövő útját u.i. nem az említett osztályok szakmai-személyzeti technikai stb. megerősítésében látja, hanem a munka decentralizálásában, amit majd "az e területen képzett és értő kollégák rendszeres, közös tevékenységként oldanak meg, részben hivatali, részben társadalmi megbízatásként." Egyáltalán nem vagyok meggyőződva arról, hogy azokat a feladatokat, amelyeket a központ évtizedek óta működő patinás osztályai nem tudnak kifogástalanul megoldani, a mégoly értő és képzett kollégák netán társadalmi munkában jobban ellátnák. Ne térjünk vissza ahhoz a rosszemlékű állásponchoz, mely szerint alapjában mindenki ért mindenhez, csupán jószándék kérdése az egész. Ugyancsak a dilettantizmus táptalaja volna, ha megfogadnánk a következő tanácsot:

"...működjék egy csoport ne legyenek napi feladatokkal megterhelve, de ugyanakkor mégis napi gyakorlatból kiindulva, meglévő osztályainkon és könyvtárainkon keresztül kezdjék meg a jövő feladatainak megvalósítását." A szerző itt feltehetően a jövő feladatainak ki-munkálására gondol, hiszen a jelenben csupán a jelen feladatait valósíthatjuk meg. De ettől függetlenül sem vagyok meggyőződve, hogy egy ilyen céllal létrehozandó csoport eredményesen működne. Hiszen a prognosztika ma már önálló tudomány, mely a múlt és jelen tényeinek elemzésén keresztül fejlődési tendenciákat tár fel. Nem valószínű, hogy kollégáknak egy mégoly jószándéku csoportja is erre objektíve képes volna. Érdemes lenne azonban egy szakembert megbízni a könyvtár prognóziskészítésének munkájával. Az ő feladata lenne az általános helyzetfelmérés, a kijelölt paraméterek-

re vonatkozó adatok összegyűjtése, a legfontosabb következtetések megfogalmazása. Mindez azonban nem amatőr fokón.

Különös érdeklődéssel olvastam Maruszki jövő-képének állományfejlesztési vonatkozásait. Itt-ott azonban ezzel is vitába szállnék. A társadalomtudományok terén a felső szintű irodalom gyarapításában látja a jövő útját, műszaki vonatkozásban pedig a "hobby-irodalom" szintjét jelöli meg. A kérdés általános, elvi vonatkozásához csupán annyit, hogy egy közművelődési könyvtárhálózat /ami Maruszki szerint is még sokáig fennmarad/ sem ma, sem a jövőben nem képzelhető el az ismeretterjesztő irodalom lehető legrészesebb skálája nélkül. Ehhez csupán egyetlen adalék. A cikkben - nagyon helyesen - kifejtett probléma: a várhatóan nagyszámú cigány lakosság olvasóvá nevelésének feladata. Ennek nyilvánvalóan egy sor állománygyarapítási vonzata is lesz. A speciális igények kielégítésére a jelenleginél sokkal dinamikusabban kell majd fejleszteni a mese- gyermek- és ifjúsági irodalom körét és nem utolsó sorban óriási példányszámban kell majd beszerezni alapfoku ismeretterjesztő műveket.

"Majdnem bizonyos, hogy a mai technika szakmai továbbképző része egészében a vállalatok feladata lesz, még szakmunkás szinten is, illetve a továbbképzés irodalma egyre inkább periodikákban jelenik meg, s ezek gyűjtése kizárólag a vállalati könyvtárak feladata lesz." Ebből a hipotézisből kiindulva Maruszki arra a következtetésre jut, hogy ezáltal nálunk fő feladattá a "hobby-irodalom" gyűjtése válik.

Nos, én teljesen biztos vagyok benne, hogy műszaki állományunkat az ezredfordulón sem fogja a "hobby-irodalom" kizárólagosan képezni. Hiszen a munkásosztálynak, mint a szocialista nemzet vezető erejének szakmai műveltsége az egész társadalom számára alapvető fontosságu. Az ideológiai-politikai és gazdasági-technikai fejlődés egyaránt megköveteli a munkásosztály szakmai művelődési lehetőségeinek fejlesztését. Már ma olyan kiválóan felkészült szakmai központok jönnek létre, mint pl. az Építészeti Tájékoztatási Központ vagy a KG Informatik. Velük együttműködve sokat tehetnek a munkásolvások megnyeréséért, szakmai kulturájuk emeléséért. Meggyőződésem, hogy a jövőben a nagy- és kisüzemekkel való gyűjtőköri együttműködés könyvtárunk napi gyakorlatává válik. Ezen a területen egyébként már ma is egy egész sor kezdeményezés történik.

"Ma már nem a várakozás és sopánkodás a fő feladatunk, hanem az előregondolkodás, az előrendelkezés... "Megítélésünk szerint a várakozás és sopánkodás a múltban sem képezte főfeladatunkat. Még akkor sem, ha itt-ott találkoztunk is hasonló jelenségekkel. Fő feladatunk

a multban és a jelenben is csak egyvalami képezheti, az adott társadalom minél hathatósabb szolgálata, a "hic et nunc" talaján. Emellett természetesen foglalkozni kell a könyvtári jövő tudatos építésével is. Ez a két feladat azonban semmiképpen nem helyezhető szembe egymással és a fontossági sorrend sem elhanyagolható.

Látásból messze kanyarodtam a vitatott cikk tárgyától, de ilyen kanyargós ösvényekre

indítottak el engem az abban megfogalmazott gondolatok. Azt mindenképpen a javára kell írni, hogy szerteágazó továbbgondolkodásra inspirált. Tudatosan csak a vitatható részeket emeltem ki, de gondolom, hogy a vitára való felhívásban is ezt várta a partnereitől. Nyilván, az általam vázolt elképzelések sem mentesek az egyéni ítéletalkotástól, így remélhető, hogy ezek újabb vitaalapot szolgáltatnak majd.

Meiszner Tamásné

A ZENEI TÁJÉKOZTATÓ TERVE

A Könyvtáros 1977. 9. számában Krutzler Ferenc szombathelyi zenei könyvtáros irásában javasolta, a Szabó Ervin Könyvtárban készített irodalmi katalógus mintájára történő zenei analitikus katalógus összeállítását és közreadását.

Könyvtárunk vezetői feladatuknak érezték a témával való foglalkozást.

Az első feladat volt felmérni azt, hogy milyen igények mutatkoznak a zenei tájékoztatásra és milyen rendszerű és nagyságu analitikus katalógus segitené ezek kielégítését.

Ennek eldöntésére kikértem hálózatunkban dolgozó kollégáim véleményét, valamint Skaliczki Józsefné a szegedi Somogyi Könyvtár osztályvezetőjének a Magyar Könyvtárosok Egyesülete zenei szekciójának vezetőjének tanácsát.

A megbeszélések meggyőztek arról, hogy a zenei tájékoztatásra az igények már is jelentősök és ez a tendencia a jövőben erősödni fog Budapesten és vidéken egyaránt.

A komolyzenei hangversenyek száma és köre bővült, a hanglemezek iránti érdeklődés és igény az elmúlt években a sokszorosára nőtt. Már ma is számtalan könyvtárban működik fonotéka és meggyőződésem, hogy rövid időn belül számuk jelentősen megnő. Az állomány kialakításához, a szerzeményezéshez és az igénybevevők tájékoztatásához elengedhetetlen a tájékoztatási rendszer kiépítése.

Mindezek figyelembevételével egy próbaszám elkészítéséhez kezdtem. 1978 január 1-től 1978 március 31-ig, tehát az első negyedévben megjelent alábbi periodikumokat dolgoztam fel:

Zenei folyóiratok: A hét zeneműve
Ifju Zenebarát
Kóta
Magyar Zene
Muzsika
Parlandó

Egyéb folyóiratok: Alföld

Jelenkor
Kortárs
Könyvtáros
Kritika
Nagyvilág
Tiszatáj
Uj Irás

Hetilapok:

Élet és Irodalom
Film Színház Muzsika
Magyar Ifjuság
Magyarország
Uj Tükör

Napilapok:

Magyar Hírlap
Magyar Nemzet
Népszabadság
Népszava

A felsorolt periodikumok mellett feltétlenül szükséges a zenei anyagot tartalmazó tanulmánykötetek analitikus feltárása, hiszen ezek sok "rejtett kincset" tartalmaznak. Az első negyedévben két ilyen tanulmánykötet jelent meg és ezek kerültek a próbaszámba. /Zenei irások a Nyugatban. Szerk. Breuer János. Bp. 1978, Zeneműkiadó. Erdei Ferenc: Művekkel élő társadalom. Irások, beszédek irodalomról, művészetéről, művelődésről. Szerk. és utószó: Erdei Sándor. Bp. 1978, Akadémiai Kiadó./ Néhány gondolat a szerkezetről.

1. Zeneelmélet (elméleti irások)

- zenetörténet
- zenei irányzatok
- népzene
- hangszerek
- zenepedagógia

2. Zeneszerzőkről szóló irások

3. Előadóművészekről szóló irások

4. A magyar zenei élet

- általában
- nemzetközi kapcsolatok
- vidéki zenei élet

5. Hangverseny kritika /magyar és külföldi egyaránt/
6. Opera
 1. Bemutatók a Magyar Állami Operaházban
 2. Vidéki operabemutatók
 3. Vendégművészek az operában
 4. Opera a rádióban, televízióban, filmen
7. Balett
8. Operett, musical
9. Zenei napok, fesztiválok
9. Zenei könyv és folyóirat recenziók
10. Zene a könyvtárakban
11. Hanglemez
 - a. élet
 - b. kritika
12. Egyéb zenei törekvések

Jazz, tánczene, popzene, protestsong stb.

Ezen zenei törekvésekről szóló elméleti írások

Együttesekről szóló írások

Hanglemez élet és kritika

A próbaszám elkészítése során egyértelműen bizonyítást nyert, hogy a zenei tájékoztató apparátus kiépítését nem lehet az irodalmi tájékoztató apparátus analógiájára készíteni. A döntő különbség, hogy a zene az interpretátorokon keresztül jut el a befogadóhoz, így az előadóművészek szerepe alapvető, róluk szóló írások nem maradhatnak ki a bibliográfiából.

Ezért jutottunk arra a következtetésre, hogy a bibliográfia közreadása cédulaformában lehetetlen. A felvázolt rendszer két pontja nem engedi ezt. Az egyik a hangverseny kritika. A hangversenyek műsorán sokszor több zeneszerző műve szerepel, tehát analitikus felvételre

lenne szükség a cédula forma esetén. Ugyanez a helyzet a hangversenyen szereplő művészekkel (sokszor 5-10 szereplő van). Ezekről mind önálló cédula készítésére lenne szükség és ezt a cédula mennyiséget könyvtáraink elhelyezni, gondozni nem bírnák.

Nagyjából ugyanez a helyzet a hanglezekritikáknál is. Egy-egy hanglemezen -gondoljunk pl. egy énekes ária lemezére-sokszor 6-10 zeneszerző művének részlete szerepel, vagy egy másik hanglemezen egy mű szerepel sokszor 6-10 előadóművéssel. A cédulaforma esetében ennek mindenhová be kell kerülnie.

Mindezek a gondok arra a meggyőződésre vezettek, hogy egy kötetformában megjelenő zenei bibliográfiára van szükség. A kötetben való megjelenítés ugyanis -ellentétben a cédulaformával-lehetővé teszi névmutató készítését, amely egy-csapásra megoldja a fent jelzett problémákat. Minden előadásról, hanglemezről csak egy címfelvétel szükséges így és a zeneszerzők az előadóművészek a névmutatóból könnyen visszakereshetők. Minden cédula a rendszer legfontosabb helyére kerül, de a névmutató utal a kevésbé fontos tényekre is. A gyakorlat érthetően az, hogy egy hangverseny kritikája elsősorban nem a zeneszerzővel foglalkozik, hanem az előadás-sal, mégis fontos a zeneszerző szempontjából is.

Egy ilyen vállalkozás, amely uttörőjellegű is nemcsak a szerkesztőre hárít különösen nagy felelősséget, hanem mindazokra akik érdemben hozzá tudnak szólni, véleményükkel, szakmai tudásukkal, gyakorlati tapasztalatukkal alakítják, segítik majd ezt a kezdeményezést.

Pesti Ernő

1979 - NEMZETKÖZI GYERMEKÉV

Az ENSZ az 1979-es esztendő - az 1959-es, a gyermekek jogairól szóló nyilatkozat elfogadásának 20. évfordulóját - a gyermekek nemzetközi évének nyilvánította, és felhívta a világ közvéleményének, a kormányoknak a figyelmét arra, hogy kezdeményezéseikkel járuljanak hozzá a gyerekek jogainak védelméhez, azok teljes érvényre juttatásához.

A Magyar Népköztársaság is magáévá tette az ENSZ felhívását; Nemzeti Bizottságot hozott létre, amely felhívással fordult a társadalom széles rétegeihez és keretprogramot dolgozott ki. A felhívás alapján a gyermekév céljainak megvalósítása érdekében a társadalmi szervezetek és állami szervek - megfelelő koordináció mellett - önállóan is meghatározták feladataikat.

Meghirdették a gyermekeknek szóló irodalmi-művészeti alkotások készítésére kiírt pályázatokat, a könyvkiadás, a tudományos és kulturális intézmények, a postai bélyegkiadás, a tömegkommunikációs szervek jövő évi terveiben szerepel a gyermekév eszméje.

Az Állami Ifjúsági Bizottság megtárgyalta az iskolai gyermekélelmezés, a tervidőszakban felépülő gyermekintézmények, - a gyermekek turisztikai kedvezményezése és a gyermekfogyasztási cikkek gyártása és forgalmazása helyzetét és további feladatait.

A Gyermekszolidaritási Alap támogatására csekkszámát bocsátottak ki, lehetővé téve, hogy egyének és kollektívák önkéntes felajánlásaikkal hozzájáruljanak a célok megvalósításához.

Folyamatban van az 1979. június 2-7.-e között Budapesten megrendezésre kerülő Nemzetközi Fórum előkészítése a világ különböző kontinenseiről meghívott kormányszakértők, ENSZ intézmények részvételével "Nemzetközi együttműködés a gyermekek boldogabb és biztonságosabb jövője érdekében" címmel.

xxx

A NEMZETKÖZI GYERMEKÉV RENDEZVÉNYEIBŐL

1978. augusztus 9.

"A mi világunkért", a gyermekév alkalmából országos úttörő mozgalom meghirdetése.

= 1978/79-es úttörőévi program, s részletesen "Úttörőzsebkönyv 1978-1979."

Október - november

Gyermeknevelési fórumok /nevelőtestületek, szülők és patronáló üzemek részvételével/

December

"A gyermekek jogainak védelme és azok érvényesülése hazánkban" tudományos konferencia.

December

Gyermek-Könyvhét a Téli Könyvvásár keretében

December - Február

"Gyermekvilág Magyarországon" vándorkiállítás

1979. Április 2.

Nemzetközi Gyermek Könyvnap

Május

A Nemzetközi Gyermekév alkalmából meghirdetett pályázatok eredményhirdetése

Május

Televíziós gyermek-filmek szemléje

Június 1.

Fotokiállítás. "A gyermek itthon és a nagyvilágban"

Június 2.

Nemzetközi Gyermeknap: országos úttörő-játék központi rendezvényei

Június 27.

Nemzetközi Fórum "Nemzetközi együttműködés a gyermekek boldogabb és biztonságosabb jövője érdekében" címmel Budapesten kormányszakértők, az ENSZ és szakosított intézményei részvételével

Szeptember

"Interplayexpo", Nemzetközi Gyermekjátékiállítás és gyermekfogyasztási cikkek bemutatója.

Október

Gyermek Színházi Fesztivál

November

VII. Országos Úttörőparlament

xxx

Azzal a céllal tájékoztatjuk részletesen kollégáinkat a Nemzetközi Gyermekévvvel kapcsolatos programokról, hogy a FSZEK jelenleg tervezés stádiumában lévő központi rendezvényei és kiadványai mellett, már most gondolkozzanak azokon az önálló feladatokon, együttműködési lehetőségeken, amelyeket beilleszthetnek idei és jövő évi terveikbe.

/A Nemzetközi Gyermekévvvel kapcsolatos eddigi országos állásfoglalásokból és a megvalósítással kapcsolatos dokumentumokból összeállította: Bánhegyi Gyuláné/

ORSZÁGOS GYERMEKKÖNYVTÁROS KONFERENCIA KOMÁROM MEGYÉBEN

1978. szeptember 11-13. között rendezték meg a VII. Komárom Megyei Könyvtári Hét keretében azt az országos gyermekkönyvtáros konferenciát, melynek fő témája a Nemzetközi Gyermekév, és gyermekkönyvtáraink ezzel kapcsolatos feladata volt. A konferencia ragyogó időben összeült mintegy 60 résztvevője az időjáráshoz hasonló hófoku beszélgetéseket és előadásokat várt.

A könyvtárosok a következő tájékoztatást kapták:

Janikovszky Éva a Nemzetközi Gyermekév

nemzeti bizottságának tagja ismertette a bizottság felhívását. Elmondta, hogy a gyermekek jogairól szóló ENSZ deklaráció 20. évfordulója alkalmából nyilvánították 1979-et a gyermekek évének.

Ismertette az UNESCO keretében működő IBBY /Gyermekkönyvek Nemzetközi Tanácsa/ tevékenységét - fő célját, a jó gyermekkönyvek nemzetközi elterjesztését - és a szervezet nyilatkozatát a Nemzetközi Gyermekév alkalmából. Az IBBY a gyermekév fő feladatának tartja, hogy a gyermekek ismerjék meg más népek éle-

tét, kulturáját; saját nemzeti hagyományait; jelszavuk: "Gyermekkönyvvel egy jobb világért." Janikovszky Éva végezetül bejelentette, hogy az IBBY 40. tagjaként Magyarország is belépett a szervezetbe - és a hivatalosan megalakult magyar szekció munkájához kérte a könyvtárak támogatását, segítségét.

Vörös Károlyné a Móra Kiadó munkatársa a kiadó gyermekévvvel kapcsolatos terveiről beszélt: 1978. december 4-9 között kerül megrendezésre az I. Országos Gyermek-Könyvhét a Téli könyvvásár keretében. Erre az alkalomra 100-120 új gyermekkönyv megjelentetését tervezik. A Gyermek-Könyvhét programjairól hamarosan tájékoztatót adnak közre. Terveik közt szerepel: a GYIK hirdónak két külön kiadása rejtvényekkel, pályázatokkal; amelynek legjobb megfejtőit december 9-én Budapesten megrendezésre kerülő irodalmi délutánra hívják meg.

A könyvtáraknak ajánlják ebből az alkalomból irodalmi délutánok, vetélkedők, író-olvasó találkozók stb. rendezését. Segítségül műsor ajánlójegyzéket jelentetnek meg.

Trencsényi László a Magyar Uttörők Szövetsége képviselője kérte a gyermekkönyvtárosokat, hogy segítsék az Uttörőszövetség "A mi világunkért" elnevezésű országos mozgalmát. Felhívta a figyelmet arra, hogy a Nemzetközi Gyermekévi ne kampányszerű feladatok teljesítése legyen, hanem okos, igazi gyermekszerepeltetést segítsék elő, hogy a gyermekek jobban megismerjék azt a világot, amelyben élnek.

A gyermekkönyvtáros konferencia második napján a gyermekkönyvtárak állománygyarapításának időszerű kérdéseit beszéltük meg, előadója Győri Erzsébet a Kulturális Minisztériumot képviselte. Előadásában elsősorban a központi könyvellátás problémáival, valamint a Könyvtári Könyvminősítő Bizottság munkájával foglalkozott. A bizottság feladata a kiadói tervek alapján a könyvtári igények felbecsülése.

Végezetül kitért az új általános iskolai tantervekre, és a könyvtárak ezzel kapcsolatos állománygyarapítási problémáira.

Az előadás utáni hozzászólásokban elhangzott, hogy az új tantervekhez a könyvtárak nehezen tudnak hozzájutni.

Érdekes elképzelések hangzottak el a gyermekkönyvtárba /főként a sokat vitatott "S" témacsoportba/ beszerezhető felnőtt irodalom határainról. Az egyik vélemény szerint - melyet Károlyi Ágnes a KMK munkatársa képviselt - a gyermekkönyvtáraknak csak optimista irodalmat kellene beszerezni, Szenté Ferenc véleménye az volt, hogy nyissunk minél tágabb kaput a világ és a magyar irodalom klasszikusainak, valamint a modern irodalom jelentős hazai és külföldi képviselőinek.

Mindenről csodálatosan gondoskodó kollégáink - a hivatalos programok mellett - bemutatták a vendéglátó városok /Tatabánya, Tata, Esztergom/ könyvtárait, és megismertettek bennünket városaik jellegzetességeivel és emlékeivel is.

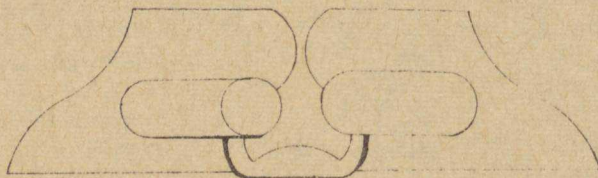
Ottlétünk harmadik napján kedves házigazdánk jóvoltából külön busszal Esztergomba utaztunk. Egy nagyon érdekes, összefogott, lényegretörő előadást hallottunk Zelnik Józseftől a Népművelési Intézet munkatársától "A játék, mint a kultúra-hagyományozódás modellrendszere" címmel. Másrészt - igazolva az előadásnak azt a gondolatát, miszerint akik játékkal foglalkoznak próbálkozzanak meg a játékkészítéssel is - a Fiatal Népművészek Stúdiójának négy képviselője a gyakorlatban is megismertette a könyvtárosokkal a népi gyermekjáték-készítés néhány fortéját.

Izélitőt kaptunk Andrejszky Katalin bőrös, Nagy Mari szövő, Szittner Andrea és Vidál István gyékényfonó munkájából.

Örömteli látvány volt, ahogy a könyvtárosok szőttek, kalapálták a bőrt, fonták a gyékényt, a vesszőt. Majd az elkészített "műveket" a szőtt öveket, gyékényállatkákat, tarisznyákat boldogan vitték haza mutatóba.

Mindnyájunknak sok örömet okozott és sok ötletet adott könyvtári munkánkhoz ez a rövid játékkészítés. Reméljük, hogy majd a szakmai értekezleteink egyikén az érdeklődő gyermekkönyvtárosok is megismerkedhetnek a fiatal népművészek munkájával, amelynek alapján felbrazhatjuk a gyerekekbe a népi gyermekjátékok készítésének megbecsülését.

Kovács Marianna és Jakubecz Ilona

ÓVODÁSOK A KÖNYVTÁRBAN

Az újjáépített soroksári könyvtár megnyitása után, 1974-ben, a közeli óvoda gyermekei évente 3-4 alkalommal ellátogattak hozzánk. Megismerkedtek a könyvtárral, április 4-ére műsort állítottunk össze, gyermeknapon filmet vetítettünk, majd decemberben Téli napok ünnepélyt rendeztünk számukra.

1975-ben már egy másik óvoda is igényelte ilyen jellegű szolgáltatásainkat.

Az óvónők javaslatára 1976-ban a XX. Ker. Tanács VI. sz. Óvodai Igazgatósága - azzal a kéréssel fordult hozzánk, hogy havonta egy alkalommal csoportos foglalkozás keretében az óvodások számára is tegyék lehetővé, hogy kölcsönzhessenek könyvet.

A megállapodás értelmében már 1976-ban négy óvoda kereste meg a könyvtárat. Ebből kettő még abban az évben megszervezte a csoportos könyvtárlátogatásokkal egybekötött beiratkozást és kölcsönzést. Könyvheti rendezvényünkön, amelyen Dévai Nagy Kamilla volt vendégünk, a kisiskolások között ott találtuk óvodásainkat is. Résztvettek a hagyományosan közösen rendezett gyermeknapjaink és Téli napok ünnepélyünkön is.

1977-ben az összes tanácsai kezelésű soroksári óvodával kapcsolatba /7 óvoda/ kerültünk. Az óvodások létszáma ennek következtében az alábbiak szerint alakult:

Év	Egyéni beiratkozás	Közös beiratkozás	Összesen
1975	41	-	41
1976	44	80	124
1977	62	203	265

Mi úgy állapodtunk meg az óvónőkkel, hogy csak a nagycsoportosok, egyes esetekben a középső csoportos gyerekek lesznek a könyvtár használói. /Ez nem jelenti azt, hogy a nagyobb rendezvényeken a kiscsoportosok ne lehetnének jelen./ Így 7-49 fős, elég változó létszámú csoportok alakultak ki.

A gyerekek a kikölcsönzött könyveket nem viszik haza, az óvodában külön polcon tartják őket. Ilyen módon az óvodák gyér könyvállománya rendszeresen felrisszül. Az oktatási év végén a ballagó nagycsoportosok megkapják könyvtári kölcsönzőjegyüket, és a propaganda osztály által elkészített órarendet. Így elsőosztályos korukban önálló könyvtárhasználókká válhatnak.

Mint már említettem elvileg csoportosan, összesen 203 óvodáskorú gyermek kölcsönöz nálunk könyveket. Gyakorlatban ezt csak a legközelebb eső három óvodával tudtuk megvalósítani. A másik 4 óvodából az időjárástól és az utvi-

szonyoktól függően, rendszertelen időközökben, de előzetes bejelentés alapján évente 3-4 alkalommal jöttek a könyvtárba. A nyári hónapokban, - óvodánként változóan - 2-3 hónapig szünetel a kölcsönzés. 1977-ben összesen 32 alkalommal vettek részt csoportos foglalkozáson a gyerekek. Ennek során 796 kötet könyvet kölcsönöztek. /Minden gyermek 1-1 könyvet visz el./ Ezekből:

Képeskönyv	292 kötet
Mesekönyv	208 "
Verses kötet	86 "
Egyéb szép/Á.Gy./	47 "
Ismeretterjesztő	163 "

Az év folyamán 18 különféle színes - mese, báb, ismeretterjesztő - filmet vetítettünk. Foglalkozásainkon elhangzott a gyerekek életkorának megfelelő 62 komoly és könnyűzenei és 65 népzenei mű, 15 különféle mese és vers, 1 mozgalmi összeállítás.

Ezzel a kísérlettel, amely még most is tart, az a célunk, hogy a gyermekeket már óvodás korban hozzászoktassuk a helyes könyv- és könyvtárhasználathoz. Meggyőződésünk, hogy a már ilyen fiatal korban kialakult, élménnyel járó könyvtárhasználat a későbbiekben szokássá válik.

1977-ben az évek alatt kialakult gyakorlatot megtartva új módszerekkel is kísérleteztünk. Annak az óvodának, amelyben az átlagosnál színvonalasabb ének-zenei képzés folyik, "Állatokról versben, zenében" címmel foglalkozást tartottunk. A gyerekek számára gyermekdalokból, népdalokból összeállított műsorral bontottuk ki mondanivalóinkat. A kerületi szakfelügyelet is kíváncsi volt közös munkánkra, így került sor egy bemutató foglalkozásra. Bemutatott rajzfilmek /mesefilmek/ adták az alapját beszélgetésünknek, amelynek célja a hasznos és káros állapotok megismertetése volt. Természetesen mindez zenével, körjátékkal.

A hivatalosan is támogatott kapcsolat még szorosabbra fűzte együttműködésünket az óvónőkkel. Bemutató foglalkozásainkhoz, ünnepélyeinkhez, tanulmányainkhoz minden esetben felhasználják a felnőtt és gyermekkönyvtár, a fonotéka nyújtotta lehetőségeket. 1977 november 7-1 ünnepélyüket Soroksár óvónői a könyvtárban tartották meg. Az óvónők rendszeresen meghívják minket is a bemutató foglalkozásainkra, ünnepélyekre, a nagycsoportosok ballagására. Ezekben igyekszünk résztvenni.

Míg 1977 a kölcsönös megismerés éve volt, addig 1978 első felében már megmutatkoztak azok a járható utak, amelyekben remélhetőleg az elkövetkezendő években haladhatunk. Különösen

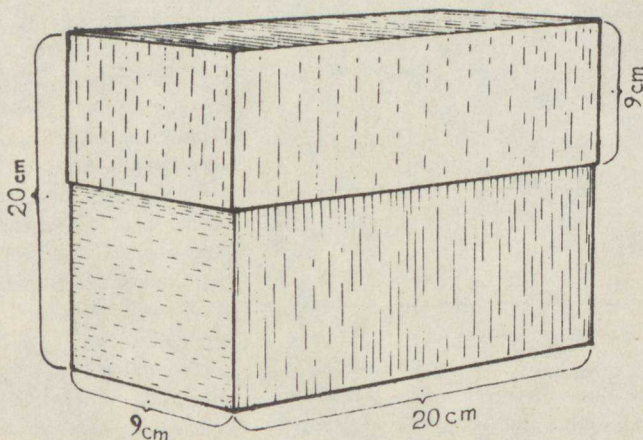
örvendetes a gyerekek és az óvónők részéről megnyilvánuló érdeklődés a fonotéka iránt. Az egyes óvodákkal már több éve tartó közös munka eredménye lemérhető a kisiskolások könyvtári viselkedésében, megnyilatkozásaikban.

Nem célunk "szuperprodukciókra" készíteni az óvodásokat, de célunk elérni, hogy könyvtárunkat megismerjék, használják és jól érezzék magukat a könyvek, a lemezek, a képzőművészeti alkotások között.

Baán Magdolna

F E L H Í V Á S !

A Budapest-gyűjtemény felajánl a hálózat vagy a társosztályok számára jó állapotban lévő, erős, tiszta, teljesen vászonnal borított, fedeles dobozokat, melyek aprónyomtatványok, brosurák, kismenyomtatványok, füzetek tárolására kiválóan alkalmasak. Méretük: (a fedőlen kívül) 20 cm. hosszú, 20 cm. magas, 9 cm. széles. Szabvány könyvállványokon - a könyvekhez hasonlóan - helytakarékosan, jól áttekinthetően tárolhatók. A felajánlott készlet kb. 650 db. Az igényléseket kérjük mihamarabb a Budapest-gyűjtemény számára eljuttatni. A kért dobozokat az igénylés sorrendjében biztosítjuk. A fedél 9 cm. magas, így a dobozban 28 cm. magas dokumentumok is tárolhatók, pl. Kortárs, Valóság stb.

ZENÉRŐL ÉS "EGYÉB"-RŐL - A GYEREKEKNEK... /ÉS A FELNŐTTEKNEK/

SOROKSÁRON

Olvasótermünkben, melyben általában 20-25 fős foglalkozásokat szervezünk, most 150 gyerek zsongott /hogymennyit kellett elküldetnünk, azt nem tudjuk/. Már 3 órakor telt ház volt. Molnár Tamás, az MRT munkatársa kétségbeesetten figyelte a beözönlő 10-12 éveseket. "Utazunk, utazunk" hangzott mindenfelől. Fél négykor kezdtek, a pedagógusok, a könyvtárosok kintrekedtek.

Molnár Tamást már jól ismerték a gyerekek.

Régi előadónk ő, aki gyorsan teremt jó hangulatot. Már utazunk is, - első állomásunk Görögország. Citeraszerű hangszer zendül, s a Zorbából ismert tánc, a szirtaki ütemére Molnár és egy népi táncos már pörög-forog, táncol a gyerekek előtt. Tánc közben magyaráznak, a gyerekek nevetnek - tetszik nekik, de tanulnak is. Megyünk tovább! Most már felizzott a terem, az arcokon az érződik a feszült várakozás - hová megyünk? Felhangzik az "Eej uhnyem" dallama és a kérdés: mi volt

ez? hol énekeltek? milyen hangszer kísérte?
 A válaszok - "hajóvontatók dala", "Oroszországban", "balalajka" - szinte kórusban érkeznek, az arcok kipirulnak, a szemek csillognak. "Ki jár énekkarra?", - kezek emelkednek a magasba. "Akkor énekeljétek!" - és felhangzik a "Nyirfácska". Felszabadultan zeng az ének, olyan a légkör, mint egy jól sikerült táboréjszénél. A dal után folytatják a gondolatot: a nyirfa, a nyirfa-téma a komolyzenében /Csajkovszkij, IV. szimfónia, 4. tétel/. Majd rövid hazai pihenő után /Brahms, Kodály/ az utazás folytatódik: Bulgária, Lengyelország, Kuba, Anglia, Amerika, - tánc, klasszikus zene, spirituálé - kérdezz-felelek, magyarázat, éneklés egymást váltogatja. Az utazás végén a gyerekek alig tudnak elszakadni az élménytől...

Ennek a régebbi előadásnak a közönségét ma már nagyrészt személyesen ismerjük - visszajáró hallgatónk. A zenei sorozat legtöbb előadását Molnár Tamás tartotta, de nagy sikere volt Dévai Nagy Kamillának és Mikó Istvánnak is. Különböző korosztályoknak szervezünk foglalkozásokat, s általában egy-egy témához kapcsoljuk a zenét. Mellékeljük szerény meghívóink egyikét: Mikó István előadójáról, aki saját szerzeményeiben nagy sikerrel kapcsolta össze az irodalmat a zenével, a klasszikust a könnyű műfajjal.

szerel /52/; Szótlan barátaink /50/; Mesterségek dicsérete /30/; Modern zene egy szobrászművész vallomása /a kiállító Rácz Edith előadása, /20/; Tavasz szél vizet áraszt /Dévai Nagy Kamilla, /102/, Soroksár zenei hagyományai /sorozat, kb. 10./

Az előadások a külső és "belső" közreműködők mellett nagyrészt a fonotéka dokumentációjára támaszkodtak. Ebben a zene mellett az utcaajtól a matematikáig, az irodalmi lemeztől a visszaemlékezésig, a kutyaugatástól a szélvihar vagy szív hangjáig mindenféle hangos és képi információhordozó/fotó, kép, tárgy, dia, film, epidiaszkóp/ szerepel. Több előadást hangszalagon rögzítettünk, s ezeket bármikor visszajátszhatjuk.

II. Zene"tanítás" - Britten: Változatok és fuga egy Purcell-témára

Alcím: Kalauz a zenekarhoz az ifjúság számára
 /Foglalkozás vázlat./

Előadó: Molnár Tamás. Általános iskola VIII. osztályos tananyag - résztvevők: Zalka, II.(!) c., 24 fő. A mű 18 perc. Az előadás 1 óra, csaknem végig - állva! A vászonnal szemben epidiaszkóp, balra az előadó jobbra a gyerekek.

Az előadás hangszalagján a szerző magyarázza el - miközben az előadó fordít -, hogy

Ady Endre,

Babits Mihály,

József Attila,

Kiss Anna,

García Lorca,

Nagy László

Radnóti Miklós,

Simon István,

Villon,

Weöres Sándor és

mások műveiből

1976. május 17-én, hétfő este 18.30

órákor a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár

35. sz. ker. könyvtárában

/Bp. XX. Marx Károly ut 128./

"MONDOK, MONDOK ÉNEKET"

címmel zenés irodalmi estet rendezünk

Közreműködik

MIKÓ István

a Színművészeti Főiskola hallgatója

Mindenkit szeretettel várunk!

Néhány jellegzetes előadásunk címe és hallgatóinak száma: Saint-Saens /12/; Szerenád-est /8/; A kuruckor muzsikája /uttörőakció, 60/; Mesealakok a zenében /48/; A zenekar hang-

a hangszercsoportok hogyan játszik el egymás után a fő témát, majd a variációban hogy lépnek be az egyes hangszerek. A főelőadó a gyerekeket úgy állította fel, mint egy zenekart -

az egyes hangszercsoportok, hangszerek ismerete /ki mit ismer?/ és ismertetése alapján. A műben szereplő mindenegybes hangszert egyenként mutattuk be epidiaskóppal és magnóval egyszerre illusztrálva őket; ezután próbát tartottunk az egyes hangszerekből és részletekből... majd a "kis karmester" /ő valódi karmesteri pálcával/ beint, következik az előadás:

A felhangzó zenére a karmester vezényelni kezd, a témáknál "megszólalnak" a "hangszer-csoportok", a variációknál a "szólisták" - a gyerekek imitálják a játékokat, a dobos "dobol", a nagybőgős huzza a "vonó"-t és fogja a bőgőt, a hegedűs "hegedül", a kürtös "szakszerűen" fujja a kürtöt /még imitálni sem könnyű!/, a

trombitás imitációja közismert, a "piccoló"-n szaladnak az ujjacskák, a triangel megfelelő magasságban "fogja" és "ütögeti" a triangeles, az ostor "pattog", a kasztanyetta "rázkódik"... igen élethűen!

A gyerekek izgulnak, félrehajtott fejjel, csillogó szemekkel figyelik a zenét, időben "érkeznek" a belépőjükkel /értve ez alatt a zenére reagálás 1-2 másodpercnyi lemaradását/ és elmu-zsikálják az egész művet - megértve annak zenei szerkezetét, a főmotívum és a variációk kapcsolatát, a hangszercsoportok és hangszerek zenei lényegét és feladatát, miközben jól "mu-zsikáltak", játszottak és: zenét hallgattak. Az ő szavaikkal: de jó fáradtság volt!...

Zengő Gáborné

TANÁCSKOZÁS A CIGÁNY LAKOSSÁG MŰVELŐDÉSÉRŐL

Békéscsaba, 1978. júl. 3-6.

A Kulturális Minisztérium, a Népművelési Intézet és a Békés Megyei Művelődési Központ rendezésében négynapos országos tanácskozást tartottak Békéscsabán a cigány lakosság művelődéséről. A tanácskozás célja: módszertani tapasztalatesere és ajánlások kidolgozása a Kulturális Minisztérium részére a további munka hatékonyságának növelésére. Azokat a művelődési szakembereket hívták meg, akik már eddig is foglalkoztak a cigányság problémáival /klubvezetők, könyvtárosok, pedagógusok, tanácsai szervezők/, továbbá azokat, akikre a jövőben vár ez a feladat. Ott volt Csalog Zsolt szociográfus és Lakatos Menyhért író is. Eljött néhány munkás és értelmiségi cigányfiatal is, bár a meghívottak összlétszámához képest kevesen voltak.

A Népművelés című folyóirat bizonyára átfogó képet ad majd a tanácskozásról. Én csupán a könyvtári szekció munkájáról szeretnék beszámolni.

A dolgok jobb megértése végett azonban néhány általános adattal kell kezdenem, hiszen a könyvtárosokra váró feladatok megkövetelik ezek ismeretét.

Magyarországon ma - a legutóbbi adatok szerint - 320 ezer cigány él, egyes források ezt a számot 350 ezerre teszik. /Dr. Kozák Istvánné, a Minisztertanács Tanácsszervek Hivatalának munkatársa a konferencián elhangzott előadói beszédéből idézem az adatokat. / Cigány honfitársaink nyelvileg nem alkotnak egységes csoportot. Legnagyobb számban /71%/ magyar anyanyelvűek, mások a lovári nyelvet, illetve a román beszélik anyanyelvüként. Társadalmi, művelődési helyzetük is nagyon különböző. Van-

nak köztük régóta letelepült, tartós munkaviszonyban álló emberek, szak- és betanított munkások, szövetkezeti dolgozók. Ma már a munkaképes korú cigány férfiak 85%-a dolgozik, ami megegyezik az összlakosság megfelelő arányszámával. Vannak azonban olyan cigányközösségek is, amelyeknek tagjai a XX. század utolsó harmadában is emberhez méltatlan körülmények között élnek. /Gondoljunk csak ifj. Schiffer Pál filmjeire! / A társadalom sürgető feladata, hogy ezeknek a leghátrányosabb helyzetben élő embereknek segítsen megtalálni a kivezető utat mai helyzetükből.

A legfontosabb feladat mindenütt a munka- és a lakáshelyzet megoldása. A folyamatosan végzett munkánál nagyobb tudatformáló erőt nem ismerünk. A rangsorolásban azonban nem maradhat hátra a művelődés sem, hiszen a dolgozó embernek ma már nemcsak elemi joga a művelődés, de létezésének feltétele is.

A békéscsabai tanácskozás a plenáris megbeszélések mellett 3 szekcióban végezte munkáját: 1. a cigányság közművelődésének területi és helyi irányítása, 2. cigányklubok és műkedvelő csoportok munkája, 3. könyvtári és felvilágosító munka, felnőttoktatás a cigány lakosság körében.

Lipták Pál, a Békés Megyei Könyvtár igazgatója a megnyitó ülésen számolt be az ottani cigányság könyvtári ellátásáról. A megye 434 ezer lakosából 78 ezer a könyvtári olvasó. A 9150 fős cigánylakosság kb. 5000 tagja tud írni-olvasni, közülük 1066 jár könyvtárba. Az 1066 olvasóból 660 a 14 éven aluli; ebben a megyében tehát viszonylag magas a felnőtt cigányolvasók száma. Öröndetes tény, hogy a mese- és

ifjúsági könyvek mellett növekszik körükben az utleírások, vagy az állattenyésztési művek olvasottsága is.

A konferencia könyvtári szekciójában Futaki László, a Szabolcs-Szatmár Megyei Könyvtár igazgatóhelyettese tartott vitaindító beszámolót. Az ő megyéjükben ma kb. 37.500-ra tehető a cigányság lélekszáma, a megye összlakosságának 6%-a. Közülük 1972-ben még 18 ezer fő lakott putriban, azóta ez a szám a tudatos erőfeszítések hatására csökkent.

1972-ben a KMK és az akkor még Művelődési Minisztérium felkérésére a megye 7 járásának 40 településén tartottak átfogó vizsgálatot a cigánylakosság könyvtári ellátásáról.

Ebből kitént, hogy a megye közművelődési könyvtáraiban változó a cigányolvasók aránya a teljes cigánylakossághoz képest. Van, ahol csak 6%, de pl. Nyiregyházán 19%. Különösen jó az arány a záhonyi körzetben, ahol nagyon sok cigány dolgozó ipari munkásként tevékenykedik.

Szabolcs-Szatmár megye felnőtt cigány lakosai között még nagyon sok az írástudatlan. Ez az egyik oka annak, hogy a könyvtárakba beiratkozottak többsége 14 éven aluli. Mindez az olvasott művek megoszlását is meghatározza. Legnépszerűbbek a képes mesekönyvek. A nagyobb gyerekek és a felnőttek emellett kalandos ifjúsági irodalmat, háborus és "indianós" könyveket kérnek. Mátészalkán pl. a cigányolvasók által kikölcsönzött irodalom 3%-a felnőtt szépirodalom, 26%-a ifjúsági, a többi mesekönyv. Az ismeretterjesztő könyvek megyei olvasottsága az összes kölcsönzésnek mindössze 3%-a.

Melyek a cigányolvasókkal kapcsolatos problémák? Első helyen áll az állományvédelem. A könyvtárba már beiratkozott cigánygyermek sokszor a legjobb akarattal sem tud vigyázni a hazavitt könyvre, a szűk, földes padlóju putriban egyszerűen nincs hely, ahová letegye. Nagyon gyakran a számos kistestvér egyike lecsap a szép, színes képekre és a könyv már szétmarcangolt állapotban kerül vissza a könyvtárba. /Futaki László 40-50 %-os rongálódási arányról számolt be./ A könyvtárosok kitarító munkával próbálják rendre szoktatni kis olvasóikat. Sok helyütt a bejáratnál biztosítanak számukra kézmosási lehetőséget, ezzel a könyvtár megbecsülésére nevelik a gyerekeket. Van, ahol az új beiratkozónak elsőízben csak többször kölcsönzött könyvet adnak, ha ezt megfelelő állapotban hozza vissza, akkor újat is kaphat. Sokszor eredményes a szóbeli figyelmeztetés, a pénzbüntetés a szülőket sújtja és inkább elriaszt az olvasástól.

A Szabolcs-Szatmár megyei cigányság tekintélyes hányada kis településeken él, vagy nagyobb községekben a falun kívüli telepeken. Ezért nagyon sok cigánygyermek a saját iskolájában mű-

ködő fiókkönyvtárat látogatja. A legnagyobb eredményeket éppen ezekben a kis, szerényen ellátott könyvtárakban érik el, ugyanis a könyvtáros személye azonos a cigánygyermeket tanító pedagógussal.

Futaki László beszámolt azokról az erőfeszítésekről, amelyeket Szabolcs megyei kollégáink tesznek, hogy minél több cigánygyermeket neveljenek olvasóvá és ezeket a gyerekeket felnőttként is megtartsák a könyvtár számára. Felhasználják mindazokat az eszközöket, amelyek egyébként is ismeretesebbek a közművelődési könyvtárak munkájában: rajzpályázat, könyvajánlás a tévé és a helyi mozi műsoraihoz, a szülők mozgósítása a gyerekeken keresztül stb. Ezek mellett speciális módszereket is alkalmaznak, igyekeznek felvenni a kapcsolatot a különböző cigányklubokkal, tánc- és énekszervezetekkel. Nyiregyházán pl. működik a "Cigány olvasók klubja", amelyet az egyik közművelődési könyvtár hozott létre. Hogy Szabolcs megye művelődésügyének irányítói mennyire fontosnak tartják a cigányság könyvtári ellátását, azt az a tény is bizonyítja, hogy legutóbb a közművelődési alaphól 220 ezer forintot biztosítottak állománygyarapításra azon községek könyvtárainak, ahol sok a cigánylakos. A fejlesztés további útja csak ez lehet; pótolni az elrongálódott vagy perelhetetlen állományt, nem pedig kizárni az olvasásból a művelődés útján éppen csak elindult gyerekeket és felnőtteket.

A könyvtári szekcióban a beszámoló után elven vita alakult ki a cigányság olvasóvá nevelésének lehetőségeiről és különböző módszereiről. Egyértelműen elítélték azt a próbálkozást, hogy az állományból kiselejtezett könyvek akár kölcsönzésre, akár ajándékképpen kerüljenek a cigányolvasókhoz, mivel ez sértő, megalázó. Jó tapasztalatok hangzottak el a könyvtári és az egyéb művelődési tevékenységek összekapcsolásáról, mint pl. a cigányszülőknek tartott egészségügyi előadások, filmvetítések, könyvtári lemezhanglatás stb. Figyelemre méltó kezdeményezést hallottunk olyan olvasótáborokról, amelyeken cigánygyermek vettek részt.

Néhány szót a konferencia szervezési problémáiról. Ez a mostani volt az első, kifejezetten a cigányság művelődéséről rendezett országos tanácskozás, így a szervezők tapasztalatok hiján elkövették néhány hibát. Igen sajnálatosnak tartom pl., hogy a Kulturális Minisztérium könyvtári főosztálya külön nem képviseltette magát. Így fordulhatott elő, hogy a könyvtári szekció vezetését a Népművelési Intézet egy, a maga szakterületén kiváló munkatársa vállalta el, aki azonban nem értette azokat a könyvtári szempontokat, amelyek minden gyakorló könyvtáros számára nyilvánvalók. Ennek egy-két dolog fellérése volt az eredménye.

Mindezeket végiggondolva, fölmerül a kérdés,

mit tett eddig és főleg mit kíván tenni a jövőben a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár a budapesti cigánylakosság könyvtári ellátásáért? Kemény István cikke szerint /Budapest, 1975. 5. sz./ a fővárosban 28 ezer az állandóan bejelentett cigánylakos, a bejárókat és a munkásszállások lakóit is hozzászámítva pedig 65 ezer fő. A Kulturális Minisztérium tavaly kiadott irányelvei a cigánylakosság művelődésének elősegítéséről /Művelődésügyi Közlöny 1977. 7. sz./ ránk is

vonatkoznak. Nem zárkozhatunk el ettől a kérdéstől, főleg a peremkerületek könyvtárait váruttörő munka. Fel kell vennünk a kapcsolatot a kerületi tanácsok mellett működő Cigányügyi Koordinációs Bizottságokkal, a már működő vagy szerveződő cigányklubok vezetőivel, a cigánygyermeket tanító pedagógusokkal, hogy összehangolt munkával, sajátos könyvtári lehetőségekkel élve, szolgálhassuk a cigánylakosság kulturális felemelkedését.

Vágh Mária

DOLGOS ZÁRVA TARTÁS A KÖZPONTI KÖNYVTÁRBAN

A központi könyvtár az idén július 16-tól augusztus 21-ig volt zárva. Ez az 5 hetes "szünet" munkával telt el. A technikai munkálatokon kívül az új szociológiai olvasóterem kialakítása volt az egyik komoly teendőnk. Ez a korábbi kis-vagy más néven művészeti olvasó helyén létesül, a továbbiakban a szociológiai osztályhoz fog tartozni. Ebből következik, hogy a munkálatok első része osztályunkra hárult.

A tájékoztató munkatársai választották le az itt található irodalmi és művészeti anyagból - keresettség, és fontosság szerint - azt ami a későbbiekben a reference-be illetve annak raktári részlegébe került. Így ennek a két részlegnek az állománya változott összetételében jelentősen. Ez a munkafolyamat több mint 2000 kötet mozgatóját jelentette. Ennek adminisztrációját az olvasóterem munkatársai végezték el. Ezen kívül az itt dolgozók ezt az időt használták fel a területükön található kézikönyvtári állomány tüzetes átvizsgálására, felrészítésére, részletesebb desideráta-jegyzék továbbítására.

A kölcsönző csoport tagja végzik a tervükben szereplő olvasásszociológiai felmérést. Ehhez már 7700 db adatlap van. A tárgyalt időszakban történt a mennyiség teljes adatfeldolgozása.

A folyóirat-csoportban dolgozó kollégák elvégezték a tárló, az analitikus katalógus valamint a duplum anyag rendezését. Továbbították

az OSZK-nak a retrospektív folyóirat jegyzéket, részt vettek a Kritika-repertórium készítésében.

A raktárban dolgozók elvégezték a folyóiratraktár pincehelyiségeinek a lomtalanítását, valamint a szokásos évi könyvtárakást helynyerés céljából. A pinceállomány teljes porszívózásával befejeződött az évek óta tartó munkafolyamat, amelynek keretén belül a központi raktár 12 000 polcfolyóméterét végig takarították, némely részt többször is. A fentiek mellett a Tájékoztató indokolt esetben rendeltetésének megfelelően szolgált felvilágosítással kutatóknak, intézményeknek stb. A kölcsönzőben dolgozók heti 4 alkalommal könyvvisszavételi inspekciónak tartották, továbbították az előjegyzéseket, felszólítókat.

Kellemetlen negatív eseménye volt ennek az időszaknak az augusztus 4-i felhősakadás. Ez a központi könyvtár tájékoztató, kölcsönző és kis-olvasótermében olyan beázást okozott, hogy menteni kellett a könyvállományt! Nyomai - pl. nedves szőnyeg, feltornyosodó könyvek stb. -, még napokig láthatók voltak. Ez az esemény ismét fel kell, hogy hívja az illetékesek figyelmét a központi épület állapotára.

Összegezve: az osztály dolgozói igyekeztek ezt az időszakot maximálisan kihasználni. Figyelembe véve, hogy az évi szabadságok jelentős része is ekkora esett, úgy gondoljuk, hogy ez sikerült is.

Forgács Zsuzsa

SZOCIOLÓGIAI OSZTÁLYUNK ÚJ OLVASÓHELYISÉGE

Éppen öt esztendeje, 1973 júliusában kezdte önálló életét szociológiai dokumentációs első emeleti osztályunk szép, de nagyon szűkös otthonában, alig 30 m²-en, ahol a hat munkatárson kívül 1200 kötetes kézikönyvtárát a kutatóknak is rendelkezésére bocsátja, számukra 4 ülőhelyet biztosítva.

A zsufoltság tehát eredendően nagy volt, a feladatok pedig az eltelt öt év alatt alaposan megnövekedtek. Noha a főként idegen nyelvi

szakkönyvekből álló kézikönyvtárat inkább csak kevés számú hivatásos szociológus használta, az előző (1977-es) év statisztikája szerint a látogatottság, a kötetforgalom is némileg növekedett. A felsőbb tudománypolitikai szerveink által felállított követelménye is fokozódtak az elmúlt évek alatt, amikor a szocialista és tőkés országokban a szociológia újabb nagy fellendülésének lehetünk tanúi. Ez többek között az új szakfolyóiratok sokaságának indításán és azon

is lemérhető, hogy míg a földkerekség teljes szociológiai irodalmának az UNESCO támogatásával 1952 óta évenként kiadott bibliográfiái (International Bibliography of Sociology) közül, az 1969-es kötet még "csak" 5025 címet tartalmazott, addig az 1975-ös kötetben már 15 százalékkal többet, 5761 címet találunk, és ez a folyamat nem állt meg.

Az osztály növekvő nehézségeit mérlegelve nyújtott most (központunk közismerten súlyos helyproblémái ellenére) relatíve igen jelentős segítséget, a könyvtár vezetősége és a központi olvasószolgálat, amikor az eddig szakkatalógusteremként egyszersmind "kis olvasó"-ként használt ugyancsak szép elsőemeleti helyiség felét, a Kálvin tér felé néző előterét, az eddigi "kis olvasó" megszüntetésével, a szociológiai osztálynak engedte át.

Ugy hisszük, ez újabb, kerekén 30 m²-es területbővítés ismét jelentős lépéssel segíti elő

központunk legősibb Szabó Ervin által még az 1900-as években meghatározott, bár hivatalosan csak 1968-ban megerősített gyűjtőköre, országos szociológiai szakkönyvtári funkciója továbbfejlesztését. Mintegy 70 polcfolyóméterrel bővíthetjük kézikönyvtárunkat, ami lehetővé teszi, hogy kerekén 80 külföldi szorosán vett szociológiai kurrens folyóiratot, emellett perspektívkusan az eddig 1000-1200 köteten túl további 1000 kötet könyvet, illetve bekötött folyóiratot bocsátunk az olvasók közvetlen rendelkezésére, s elkülöníthetjük régebbi helyiségünkben a zajos gépelést, telefont, munkamegbeszéléseket az olvasóktól.

Merjünk remélni, hogy a kedvező változás rövidesen, mind a szociológiai osztály dokumentációs tevékenységének újabb fejlődésén, mind pedig a forgalmi számok növekedésében is meg fog mutatkozni.

R. L.

HOZZÁSZÓLÁS

/Szűry-gyűjtemény, állományvédelem, állományfeltárás/

Klinda Mária cikkével az első sorától az utolsóig egyet lehet érteni. Egyik - a magyar művelődéstörténet számára is jelentős - különgyűjteményünk sorsával, feltártságával foglalkozik a régi könyvekhez értő könyvtáros szakmai alaposágával.

Ezek után nem is marad más hátra, csak a cikkben leírtak megvalósítása.

És itt van a cikkben leírtakhoz képest hozzátennivalónk. Tul sok a cikkben az óhaj, az általános alany. A természetes könyvtáros elvárás az, hogy ha katalógusrendszerünk egységes, úgy a többi különgyűjteményünkhöz hasonlóan ennek a különgyűjteménynek a céduláit is tartalmaznia kell. Ez nem jámbor óhaj, hanem olyan követelmény, amelynek hiánya azt okozza, hogy az állományunkban meglévő régi magyar könyvek nem kerülnek nyilvántartásba. Ennek természetesen más hátránya nincsen, minthogy

könyvtárunkat nem jegyzik a könyvritkaságokat őrző tudományos könyvtárak piacán.

Hogy a Klinda Mária által felvetett különgyűjtemény jövődó sorsához osztályunk is letegye a maga voksát az általa javasolt első két pontot az olvasószolgálat magára vállalja. Vagyis a látható raktári jelzetek és a numerus currens-be rendezés gondját megoldjuk. Ez annál is fontosabb, mert ez a biztosítéka annak, hogy a kért kötetet az irodalomtörténeti kutatás rendelkezésére tudjuk bocsátani.

Ha ezt megtesszük, már a feldolgozó szakembereken mulik a további gyakorlati teendő megvalósítása.

Végezetül: itt volna az ideje annak, hogy a központi könyvtár ritkabecslő könyvei gondozására függetlenített könyvtárost alkalmazunk.

Márfy István

A VI. KER. TANÁCS MŰVELŐDÉSÜGYI OSZTÁLYA
ÉS
A SZABÓ ERVIN KÖNYVTÁR 10. SZ. KER. FIÓKJA
(Bp. VI. Népköztársaság u. 52.)
SZERETettel MEGHÍVJA ÖNT

1975. SZEPTEMBER 18-ÁN ESTE 7 ÓRÁRA
A KÖNYVTÁR HELYSÉGÉBEN TARTANDO
RENDEZVÉNYRE

"PARANCSOLJ VELEM TÜNDEKRÁLYNŐ"

RUTTKAI ÉVA
Kossuth-díjas, kiváló művész

ELŐADÓ ESTJE

Közreműködik:
MINES LILLA
Jászai díjas

SZENTIRMAI ÁKOS

KÖNYVTÁRUNK RITKASÁGAI

ISMERETLEN KORABELI BESZÁMOLÓ LISZT FERENC
1846-OS MAGYARORSZÁGI TARTÓZKODÁSÁRÓL

A központi könyvtár "H" jelzetű magyarországi kisnyomtatvány-gyűjteménye szinte kimeríthetetlen kincsesbányája a kutatónak, egyre újabb és újabb érdekességeket tartogat számára. A most ismertetésre kerülő beszámolót 1846. november 14-én írták. Feladója egy bizonyos Matild nevű hölgy, talán Dessewffy Matild, (de lehetséges, hogy Wenckheim) címzettje - ez szintén feltételezés - Dessewffy Emil. A levélben jórészt különféle családi gondokról esik szó, azonban, számunkra jóval érdekesebbek azok a sorok, amelyek az akkor Magyarországon koncertező Liszt Ferenc két Temesváron adott hangversenyéről számolnak be. A levélben említett eseményekre 1846. november 8-án illetve 10-én került sor a helybeli Fehérkereszt fogadóban /Nádor Tamás: Liszt Ferenc életének krónikája, 175. l./.

Az alábbiakban, a kifejezetten magánjellegű részeket mellőzve, csak a Liszt Ferencsel kapcsolatos sorokat közöljük.

"Most Liszt mulatott városunkban néhány napig, két hangversenyt adott, egyben én is részt vettem, és mindamellett hogy 3 p. ft. volt az entrée még is mindég tele volt a terem, - de ő mind az idevaló közintézetekre hagyta a pénzt, 's azért megérdemli hogy anyai paradét tettek vele. - A polgármester többekkel Temesvár felé lement, - az egész fehér kereszt fényesen ki volt világítva úgy mint a cassino is, hol őtet Toni mint Elnök fogadta, - másnap Taschó

adott tiszteletére nagy táblát, de még nagyobbat következő nap a' polgármester, hol Pepi cigány zenéje szólni sem akart, harmadnap Zselinszky tractálá de ott már a' mozsarak durrogása is hozzá járult, az estvélyek Szalbeck és Anzelnál voltak, - utolsó estve pedig a' cassino társaság adott egy fényes estvélyt, a' lelkesedés olly nagy volt hogy hamarjában össze gyűlt 180 pengő forint, a' jól ellátott thea asztal külön volt, ezt Szalpek Jakab vállalta magára, mindenemű ezüst több házaktól volt. Liszt nagyon meg volt elégedve, és a' férfi társaságban mint mondják nagyon fidelis volt; - a' Pepi cigányt és Bartha Ferit /akkoriban aradi főszolgabíró/ - megölelte megcsokolta, - magyart tánczolt, 's mit még istenibbnek mondtak magyarul káronkodott !! --

Reggel sokan kísérték el uj - Aradig hol Zselinszkyknél még egy nagyszerű bucsuzó dejeunée volt. - Kornainé meg akarta Lisztet kérni hogy ha egy üres órája van jönne Paulával négykézre játszani! - Minden uj luszterek /csillárok/ daczára ott még nagy sötétség uralkodik. - Én hallottam Lisztől. - Thalberg fantasiáját Luciából, mást Normából, Ave Maria, Erlkönig, Magyar dalokat, Robert der Teufel, és Rákotzit."

A Liszt Ferenc százharminckét évvel ezelőtti hangversenyéről tudósító beszámoló itt befejeződik.

Aknay Tibor

szegény tanár, de gondolom hogy az
diz mit a' háznál jár, néha
allig bírom már a' lábamat eme-
lő, ha valamelykor ilked, ha
sokas jártam a' garadison fel-
alá. -- Eddig még mindig nagyon
jól éreztem magamat, de most
egy kis ideig mindig ájultat kin-
get, a' közele egy eprada fel is
köttem az egész talas után, hogy
segítségis vették, mert nem
gondolom hogy a' seggelle moz-
lom, és inkább lili miat doki-
erő tartom meg. -- egy fájdalmas

Most Liszt mulatott városunkban
néhány napig, két hangversenyt
adott, egyben én is részt vettem,
és mindamellett hogy 3 p. ft. volt
az entrée még is mindég tele
volt a' terem, - de ő mind az ide-
való közintézetekre hagyta a' pénzt,
's azért megérdemli hogy anyai
paradét tettek vele. -- a' polgár-
mester többekkel Temesvár fel-
ébe ment, - az egész fehér kereszt
fényesen ki volt világítva úgy
mint a' cassino is, hol őtet Toni
mint elnök fogadta. -- másnap

KRÚDY GYULA BUDAPESTJE

Az író születésének 100. évfordulójára szép és igényes szemelvénygyűjteményt jelentetett meg a Budapest-gyűjtemény Devecseri Lászlóné szerkesztésében. Külön örömet jelent, hogy Tóbiás Áron: Krudy világa című gyűjteménye után, az egyébként nagyon szegényes Krudy-irodalmat, másodizben gyarapítja a FSZEK igen jelentős kiadvánnyal.

A válogatás a Krudy életében olyan fontos szerepet játszó Budapestre vonatkozó írásokat tartalmazza. Krudy életútjának vázlatos ismeretében is elmondható, hogy a nyíri vidék után az író számára Budapest jelentette a legidőbbet, ezt bizonyítja, hogy csaknem minden jelentős regényéből találunk részleteket a könyvben. Krudy regényeiben, emlékezéseiben sokszor leírja, miként érkezett meg Pestre, ezek az írások nagy reményekről, várakozásról, Pest végérvényes meghódításának igényéről szólnak. Így ír erről a Nagy kópé című regényében: "Akkor gondoltam először arra midőn a pesti aszfaltra tettem a lábam, gyümölcsszaga volt a Dunának, ser és szaftos virsli illata a Korona utcának és a nők tarkabarkaságainak, úgy libegtek előttem, hogy a szívem meghasadt utánuk, jön egyszer egy nap, amikor igazán boldog és győzedelmes leszek az idegen, kőarcu városban." Valóban győzedelmes is volt: 1896- és 1911 között, kerek tizenöt év alatt meghódította Pestet. Milyennek látja az író a fővárost, lakóit, egész mozgalmas életét? Erre a kérdésre kimerítő választ ad a gondosan szerkesztett válogatás. A bevezető tanulmány időrendben közli az író budapesti tartzkodásának főbb eseményeit, majd az írások válogatásának szempontjait. Továbbiakban minden fejezet előtt rövid ismertetést olvashatunk a közölt szemelvényekről. Az első fejezet címe: "A nagyvilágias korát élő Budapest", amelyben általános jellemzését kapjuk a város életének, a mulató, lump Budapestnek, az ujdívatu erkölcsöknök. A város egyes részletei: a régi Buda, a Vízváros, a Terézváros, a Józsefváros, a kávéházak és cukrászdák hangulata elevenedik meg a "Csodálatos nagyváros" című fejezetben. A kor társadalmának jellegzetes képviselői, a regényekből és novellákból jól ismert Krudy-hősök: karrieristák, szélhámosok, hamiskártyások vonulnak el szemünk előtt az "Urakkal és kokottokkal ismerkedtem meg" című részben. "Többet megtanultam az akkori pesti életből, mint mások" - mondja Krudy és ez egyúttal a 4. fejezet címe is, amelyben a lecsuszott pesti polgárság ünnepnapjaival, féktelen mulatozással, a nyilvánosházak visszatartó életével is-

merkedhetünk meg. A "Széphölgyek története" az utolsó fejezet, az elvetemedett divathölgyeké, akik férjük mellett gazdag szeretőt tartanak, a nyiltan szerelemből élőké, akiket rokonszenvvel, álszent megbotránkozás nélkül ábrázol műveiben az író.

A regényekből, elbeszélésekből kiragadott részletek bizonyítják, hogy Krudy egy történész alaposágával ismerte a kort, amiben élt, a várost a benne élő emberekkel. Bármennyire is szerette Pestet, a hangulatos kiskocsmákat a mulatozást, a szépasszonyokat, nem tévesztette szem elől a romlottságot, erkölcstelenséget és gátlástalanságot, - a nyomoruságot, az elesettséget. Ha burkoltan is, ha olykor elnézően is, Krudy végül mégiscsak éles, megdöbbentő képet ad a századelő Budapestjéről. A kötetet a szemelvénygyűjteményben felhasznált Krudy művek jegyzéke, az első megjelenés éve és a felhasznált kiadás éve egészítik ki, valamint a korabeli képek jegyzéke. A kötet végén található képanyag, melyet Braun Tamás készített, tökéletesen illusztrálja a Krudy-világot. A borítólap M. Kiss József munkája, méltó keretbe foglalja a szép, tartalmas kiadványt.

Székely Ervinné

A "KERÜLETI FIGYELŐ"-RŐL

Két év alatt a Budapest-gyűjtemény már a második házagpótló kiadvánnyal lepte meg a kerületi könyvtárosokat, s a főváros történetével hivatából és kedvtelésből foglalkozókat. A "Budapesti füzetek" után a "Kerületi figyelő"-t bocsátotta utnak. Míg az első majdnem 60 éves, az utóbbi több mint 20 éves hiányt pótol.

A Budapest-gyűjtemény a kerületi könyvtárosok kérésére, olvasószolgálati munkájuk megkönnyítésére indította el a "Kerületi figyelő"-t. Már megjelent két kötete feldolgozza az 1977-ben a Budapest-gyűjteményben átvezett lapok, folyóiratok, időszakos kiadványok, könyvek és egyéb dokumentumok kerületekre vonatkozó irásait, adatait. Közülük cikkeket és szövegrészeket, tanulmányokat stb. is. Ez a félévenként megjelenő kiadvány nem csupán a tájékoztató könyvtárosok hasznos segédeszköze, hanem alkalmas arra is, hogy tájékoztatást nyújtson a tanácsok, a különféle kulturális intézményekben dolgozók és a helytörténettel foglalkozók számára egyaránt.

Mivel a helytörténettel foglalkozók a maguk témáján belül igen precízek, igényesek és érzékenyek, hamar észreveszik az őket érintő kiadványokban fellelhető hiányosságokat. A bibliográfiával előszavából nem derül ki, hogy a kerületekre vonatkozó irodalomnak csak válogatott bibliográfiáját adja, így használója a teljességre való törekvést fogadja el tényként. Mivel a feldolgozott folyóiratok jegyzékét sem találja a bibliográfiában, azt hiszi, hogy a keresett cikket tartalmazó lapot nem dolgozták fel. A betűrendes mutatót böngészve talál a keresett cikk szerzőjének neve alatt egy tételszámot. Innen visszakeresve meglepődve veszi észre, hogy ugyanattól a szerzőtől, ugyanabban a lapban, más kerületről írt cikk szerepel.

Az egyes kerületeken belüli anyag rendezésénél a szerkesztők a Budapest Történetének Bibliográfiájában kialakított, és a már megszokott tematikát alkalmazták. Az első kötetnél a témákat egymástól még csak csillaggal választották el. A második kötetből az egyes témák mint fejezetcímek már kiemelten, figyelemfelkeltően tájékoztatnak az alájuk tartozó fogalmakról, az alájuk rendelt címek hovatartozásáról. /Szerencsés a kerületek kiemelése is, az oldalak felső sarkában./ A második kötetből a fő fejezeten belül a kisebb témákat csillaggal választották el egymástól. Az egy témán belül időrend alkalmazása, mint rendező elv, a címmennyiség csekély volta miatt áttekinthető. Több cím esetén talán szerencsésebb volna az alfabetikus besorolás. Az időrend alkalmazása nem merev, eltérnek tőle, ha a téma együvé tartozása megkívánja azt.

A feldolgozott folyóiratok jegyzékének közlésén kívül szerencsés lenne a rövidítések jegyzékének összeállítása is. Gondoljunk arra, hogy nem minden felhasználó kezeljében találjuk ott a "Rövidítések könyvé"-t. /Például az első kötet 282-es tételszámában található a SOTE, amely a Semmelweis Orvostudományi Egyetem rövidítése. Ez feloldva semmivel sem hosszabb mint az ugyanitt kiírt Bánki Donát Gépipari Műszaki Főiskola. A 297-es tétel alatt egyébként teljes névvel szerepel az orvosi egyetem./

Betűrendes mutató segíti a bibliográfiában való tájékozódást. Tartalmazza a feldolgozott művek, cikkek stb. szerzőinek nevét, valamint a címekben és az annotációkban előforduló személy- és helyneveket is. Igen hasznos, és többrétül felhasználást tesz lehetővé a különféle létesítmények pontos címének közlése a mutatóban is. Jó lenne ha ezt minden esetben alkalmaznák. Sajnálatos, hogy a jól összeállított, hasznos mutatóba hiba csuszott. A második kötet 251-es tételének annotációjában szereplő Talat Benlernernek, Törökország budapesti nagyköveteinek, és a 252-es tételszám alatt szintén az annotációban szereplő Kovács Tamás fotóművésznek a nevét a mutatóban nem találjuk.

Nagy segítség a cikkek szerzői szignójának feloldása a bibliográfiával részben. Ugyanígy jó megoldás a lényegretörő annotációk alkalmazása ott, ahol a cím nem világos. Egy zavaró momentumra felhívnam a figyelmet. Az első kötetben a 602-es tételszámon a XXI. kerülethez sorolt cikk annotációja a XX. ker. tanács VB. munkájával ismertet meg.

Nagyon várjuk a sorozat következő kötetét, amelyek tájékoztatnak bennünket Budapest mindennapi életéről. Mai munkánk alapját a tegnapi eseményei befolyásolják, és sokszor a közel-múlt felkutatása nagyobb nehézségbe ütközik mint a régmúlté.

Baán Magdolna

PEST-BUDAI FIGURÁK AZ 1830-AS ÉVEKBŐL /MAX PAUR FELIX VÁZLATGYŰJTEMÉNYE/

A most kézhez kapott kiadvány olyan anyagot tár a kutatók és az érdeklődők elé, amely nehezen kezelhető volna /az anyag régisége és a lapok minősége/ miatt eddig csak ritkán volt forgatható. Ez Max Paur Felix vázlatgyűjteménye, amely a FSZEK Budapest-gyűjteményében található.

Max Paur Felix az 1830-as évek elején érkezett Pestre, mert vonzotta a város lendületes fejlődése, mely szorosan kapcsolódott a reformkori Magyarország törekvéseihez. Vonzotta az itt megforduló parasztok színpompás viselete, szokásai, életmódja. S mivel maga is foglalkozott festéssel /a müncheni Akadémián tanult egy ideig/, majd később építéssel is /Münchenben és Bécsben dolgozott műszaki rajzolóként/, természetesen nagy lehetőséget látott a maga számára az akkori magyarországi viszonyokhoz képest nagyszabású építkezésekben. A kor jeles hazai építészeivel, Pollák Mihállyal, Hild Józseffel dolgozott együtt. Végül is nem tudott Pest városában megtelepedni, ami összefüggött azzal is, hogy érvényesülnie sem sikerült.

Rajzaiban megörökíti a várost, az itt élő, vagy az itt megforduló jellegzetes alakokat.

"Vázlatok nem vetekszenek a kor híres festőinek alkotásával, de a műszaki rajzokra jellemző pontossággal készített ábrák értékes várostörténeti adattal szolgálnak."

A kiadvány előszóval kezdődik, amely Max Paur Felix életének ismert adatait tartalmazza, s ezt megjegyzések egészítik ki. /3-4. old./ A következő lapon a mester kézírását találjuk. A 7-től az 50. oldalig most először adják közre a teljes gyűjteményt /120 db rajzot/ kilenc témába csoportosítva /építkezés, pest-budai figurák, vásár, stb./. Végül jegyzeteket, képmagyarázatokat - ismertetéseket találunk, valamint utalásokat arra, hogy egyes ábrákat hol publikáltak már.

A bevezetőt és a jegyzeteket Ráczné Nagy Katalin írta. Az ábrákat megközelítően eredeti nagyságukban közölték. A füzet szép kivitelben készült, a borítón Max Paur eredeti városképep láthatók.

Olyan kortörténeti dokumentumok kerültek eléink, melyek érdekesek, értékesek, sok esetben pedig máshol már nem is lelhetők fel. Használhatják történészek, néprajzkutatók és érdeklődő olvasóink.

Ladányi József

PEST-BUDAI FIGURÁK az 1830-as évekből Max Paur von Felix vázlatgyűjteménye

BIBLIOGRÁFIÁK A TIT-NEK

FORRADALOM ÉS ELLENFORRADALOM
MAGYARORSZÁGON 1918-1919.

/Összeáll. Gálliczky Éva./ TIT-FSZEK 1978.

AZ IDEOLÓGIAI-POLITIKAI HARC IDŐSZERŰ
KÉRDÉSEI.

/Összeáll. Gálliczky Éva./ TIT-FSZEK 1978.

TÖRTÉNELMI JELENŐ - KORSZAKOK ÉS
ÁRAMLATOK, ÉRTÉKEK A FELSZABADULÁS
UTÁNI MAGYAR IRODALOMBAN.

/Összeáll. Zimáné Lengyel Vera./ TIT-FSZEK
1978.

A MAGYAR GYERMEKIRODALOM - SZÜLŐK-
NEK.

/Összeáll. Klein Judit./ TIT-FSZEK 1978.

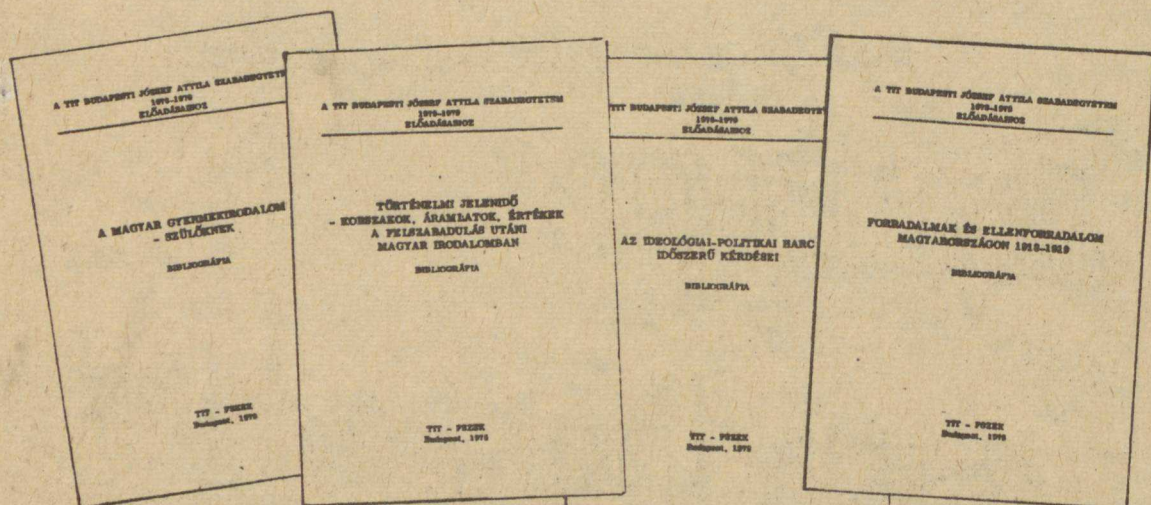
Négy bibliográfia jelent meg a bibliográfiai osztály munkatársainak összeállításában a Tudományos Ismeretterjesztő Társulat felkérésére. A kis bibliográfiák a TIT József Attila Szabadegyetem előadásaihoz nyújtanak segédletet. A megadott témák négy széles tárgykört ölelnek fel a politika, a történelem és a felnőtt és gyermek irodalom területén. Valamennyi igen jelentős anyagot dolgoz fel. A címadó témán belül az előadások anyagát követő tematikus felosztásban. Szerkezetük némileg eltér egymástól. A forradalom ellenforradalom témával foglalkozó előzetesen közli a tárgyra vonatkozó összefoglaló munkákat és az egyes témáknál már csak a szorosan a tárgyhoz tartozó műveket. Az ideológiai-politikai harc téma-

körnél ez a módszer nem lett volna megfelelő, hiszen itt nagyon élő, szinte napról-napra változó kérdések kerülnek tárgyalásra, ezért az aktualitás a fő szempont, a frissen megjelent művek kerülnek feltárára. A felszabadulás utáni magyar irodalommal foglalkozó bibliográfiai időrendet követ, először a szépirodalmi műveket tárja fel, majd a korszak irodalmára vonatkozó tanulmányköteteket. Nagyon nagy a nagyból válogatott a szerkesztő, hiszen felszabadulás utáni irodalmunk igen gazdag, bár elvéve akad egy-két mű, melyet nem érzek szorosán a témába illőnek pl. Illyés Gyula: Hunok Párizsban c. műve az 1945-1948-ra vonatkozó munkák között. A bibliográfia nagy előnye, hogy igyekezett a művek legfrissebb kiadásait felvenni, melyek jobban hozzáférhetőek a használok számára. A magyar gyermekirodalom szülőknél a népköltészetétől, a klasszikus magyar irodalomtól át, a mai magyar írók és költők gyermekek részére írott műveikig ível. Külön fejezetek foglalkoznak Jókai-val, Mikszáth-tal, Karinthy-val és más neves írókkal akik a gyermekirodalomban is jelentőset alkottak.

A kis művek 1250 példányban jelentek meg és nemcsak a szabadegyetem hallgatóinak lesznek segítői a témák jobb megismerésében, hanem hasznos segédeszközei lesznek a könyvtárak napi tájékoztatásának is.

Lukácsné Plenk Anna

Megjegyzés: A szociológiai osztály is összeállított két bibliográfiát a TIT részére. Ezek ismertetésére technikai okokból a következő számunkban térünk vissza.

FÉJA GÉZA 1900-1978.

Röplapbibliográfia. Szerk. Györi Lajosné.
FSZEK. 1978.

Nekrológ-bibliográfiáink állandó szerkesztőjének soha nincsen könnyű feladata. A szűkös terjedelmi keretek között az életrajz és az életmű leglényegesebb vonásait kell kidomborítani, az alapirodalmat megadni. Ha könyvtáraink jól tárolják, hasznosítják, a szinte legteljesebb lexikon-címszó birtokába jutnak ezzel, melyet a közkezen forgó ilyen jellegű kiadványok rendszerint jókora késéssel követnek csak, természetesen természetesen.

Ezuttal nem is annyira szakmai, mint emberi szempontból volt nehéz a feladat. Féja Géza néhány évig munkatársunk volt, s nyugdíjba vonulása után is még jóideig felkereste könyvtárunkat, régi kollégáit. Megcsodálhattuk hajlott kora ellenére is elbűvölően friss, fiatalos szellemét, szerteágazó érdeklődési körét. Szerettük, nekünk nem irodalomtörténeti jelenség volt csupán, hanem érdekes, vonzó ember, személyes ismerős.

Jó ötlet volt a szerkesztőtől, hogy méltatás helyett egy olyan Féja-életrajzot közöl a bevezetőben, melyet számunkra írt.

Ezt jól egészíti ki számos irodalmi interjú Féjával, ill. ezek bibliográfiája. Majd következik a rá vonatkozó alap-irodalom és könyvtárainkban található műveinek listája. Faksimiléket kapunk illusztrációként néhány híres művének címlapjáról.

FÉJA GÉZA
1900-1978

Gálliczky Éva

Szabó Ervin Bibliográfia / László Remete; Ferenc Pataki. – Budapest: Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár, 1977. – 122 S.
Übers. d. Sacht.: Ervin Szabó Bibliographie. – Ungar.

Aus Anlaß des 100. Geburtstags des ungarischen Kultur- und Bibliothekspolitikers, Wissenschaftlers und Publizisten Ervin Szabó (1877-1918) gab die Budapester Stadtbibliothek eine 794 Titel umfassende Bibliographie der Arbeiten von und über Szabó heraus. Diese Zusammenstellung erschließt erstmalig das gesamte Schrifttum von Szabó, auch seine schriftstellerische Tätigkeit in Tages- und Wochenzeitungen sowie seine Rezensionen. Des weiteren macht die Bibliographie auf selbständige und unselbständige biographische Notizen aufmerksam, auch auf Artikel in Enzyklopädien; dieser Teil und die Rezensionentätigkeit Szabós wird durch ein Autorenregister erschlossen. Die Ordnung innerhalb der einzelnen sachlichen Gliederungspunkte der Bibliographie geschieht chronologisch.

Vollständig aufgeführt sind auch die Arbeiten von Szabó im Zentralblatt für Bibliothekswesen sowie seine Rezensionen zu deutschsprachigen bibliothekswissenschaftlichen Veröffentlichungen.

Bei den biographischen Artikeln in Enzyklopädien fehlen leider die Würdigungen in der 2. Auflage des „Lexikons des Bibliothekswesens“ (Bd. 2. Leipzig, 1975. Sp. 1322-1324) und in der 2. Auflage von „Meyers Neuem Lexikon“ (Bd. 13. Leipzig, 1976. S. 383). Die Rezension zu „Szabó Ervin 1877-1918“, herausgegeben und mit biographischen und bibliographischen Notizen versehen von László Remete, aus dem „Bibliothekar“ (1971, H. 3, S. 228-229) ist angeführt, die im „Zentralblatt für Bibliothekswesen“ (1970, H. 5, S. 300-302) fehlt leider.

Die vorliegende Bibliographie ist für die Wertung Szabós in der DDR von Bedeutung.

Dieter Schmidmaier, Freiberg

A "ZENTRALBLATT FÜR BIBLIOTHEKSWESEN"
1978/6. SZÁMÁBÓL

Asahikava a Globus tulsó felén van Hokkaidó szigetén, oly messze innen, hogy nem is mérnem mérföldekben kiszámolni. A világnak két távoli és kicsiny pontja találkozik hát itt. De csupán figyelő, szépre éhes magyar közönség és színes japán szöttesek randevuja lenne? Vélem, annál több. Nagyszüleink jóvoltából még akad itt-ott a mi lakásainkban is egy-egy szép, régi magyar szöttes, kendő, ingváll, azok a mi néplünk izlését, teremtő és díszítő készségét őrzik, s itatják bele szemünkbe, kezünkbe. Hogyne fogadnánk hát örömmel egy távoli nép színesebb, még finomabb tapintású szötteseit. A különös, szokatlan minták, a nekünk káprázatóan fénylő színek, idegen világot sejtetnek, de annál kedvesebbek. A szilfa nem idegen, hisz nálunk is otthonos. De Hokkaidó szigetének éppenséggel jelképe, s ezt a jelképet ötvözi nevében az ainu varázsigével, a yukara szóval az a manufaktúra, amelynek szötteseit a távoli város elküldötte hozzánk. Az a költőiség, ami a japán szokásoknak s izlésnek megfelelően még a műhely nevét is finom hangulati fátyollal vonja be, ott remeg minden szöttes mintáján, színein és szövetén, akár hattyuk, jéghegyek, korállbokrok, nekünk is ismerős, legalább a szóvaráza szintjén hangulatot adó motívumait idézve, akár pedig az északi sziget, s az ainuk tavait, virágait, falvait, évadjait, s ékítéseit formálja jelképekké. A szöttesek egyike az ayanisiki, a hagyományos japán brokát szépen csengő, s írásban is rajzos-mintás kalligráfiával érzékletes nevét viseli. Ennek a brokátnak az egyik szava rejlik annak a művésznőnek a nevében is, aki ezeknek a szilfa varázsigéjétől sugárzóvá vált szötteseknek az alkotója, s akit most itt üdvözölhetünk. Kiuchi Aya művésznő és művésze azonban számunkra nem csupán a festett és szövött gypjufonál poézisét jelenti, hanem egy nagyon is korszerű iparművészeti törekvés követésére érdemes példáját.

A szilfa varázsigéjének szötteseit, az Elm Yukara Ori-t ihlető forrás, Hokkaidó népének, az űlakóknak, az ainuknak a díszítő művésze, mármint a motívumokban s az anyagban. Technikai tekintetben viszont a japán kézművészség tradíciója az alapjuk, azt pedig a századok folyamán tökéletessé csiszolt, s mégis egyszerű szerszámuk és a gondos ujjak ügyessége jellemezheti, ezért őrzik a kész munkák az emberi kéz és lélek remegésének nyomait, így lesz mindegyik kicsit különbözővé, egyénivé és emberivé. S jegyezzük meg végül, hogy ma, amikor az iparművészet sokhelyütt válságban van,

különösen tanulságos és rokonszenves az a művészi magatartás, amellyel Kiuchi Aya és műhelye megtalálta helyét és feladatát az emberek között.

Ritka szépségű és gondos kivitelű szöttesei a modern termelés és fogyasztás világában vállalnak konstruktív szerepet a hétköznapiak megcsépitésére, az elgépiesedett és eltömegesedett tárgyvilág humanizálására való. Kiuchi Aya műhelyének erényei a japán hagyományokban gyökereznek. A népi díszítés ihlető ereje, a kézműves munka kifinomult műgondja, s az emberi világ megcsépitésének igénye alapján született és születik az a páratlan izlést és leleményt, arányérzéklet és formabiztonságot ötvöző dekoratívítás, ami minden mástól megkülönbözteti a japánok régi művészetét és amit voltaképp Kiuchi Aya szötteseiben is csodálunk, s minden magyarázat nélkül is megértünk, élvezzünk. Köszönet érte a művésznőnek is, otthoni munkatársainak is.

Dr. Miklós Pál
művészettörténész
az Iparművészeti Múzeum Főigazgatója

A TIT BUDAPESTI SZERVEZETÉNEK KIADVÁNYAIBÓL

TÁJÉKOZTATÓ
A TIT TUDOMÁNYBARÁT
KÖRÖKRŐL

KIADJA A TUDOMÁNYOS ISMERETTERJESZTŐ TÁRSULAT
BUDAPESTI SZERVEZETE
1978-1980

Szabadegyetemi
ismeretterjesztés
a közművelődés
rendszerében

ÜTMUTATÓ

A KIMELYEZETT SZABADEGYETEMEK
SZERVEZÉSÉHEZ

TUDOMÁNYOS
ISMERETTERJESZTŐ TÁRSULAT
BUDAPESTI SZERVEZETE 1978

TIT BUDAPESTI NYELVISKOLÁJ

TÁJÉKOZTATÓ

az 1978-1979. tanévre

BUDAPESTI
ISMERET-
TERJESZTÉSI
ÜTMUTATÓ

1978/1980

TUDOMÁNYOS
ISMERETTERJESZTŐ TÁRSULAT
BUDAPESTI SZERVEZETE

„Tartalmas évek”

MÓDSZERTANI ÜTMUTATÓ

Időskorúak művelődésével
foglalkozók számára

(A Magyar Vöröskereszt „Idősek képekönnye”
kiadványának programszervezési mellékletként)

BUDAPEST, 1978

Junius közepén a szerzeményezési és feldolgozó osztály tanulmányi kiránduláson vett részt: a szegedi József Attila Tudományegyetem könyvtárának gépesített feldolgozási módszereit tanulmányozták.

Junius 21-én a HMO illetékes munkatársai és a kerületi fonotéka-könyvtárosok részvételével konzultatív tanácskozás folyt a hangzóanyagok kölcsönzésének problémáiról. A megbeszélés előadói a 3-as könyvtár munkatársai voltak.

A nyíregyházi Nyári Szabadegyetem résztvevője volt Székely Ervinné, a HMO munkatársa. A rendezvénysorozatot a Szabolcs-Szatmár megyei TIT szervezte Krudy Gyula születésének 100. évfordulója tiszteletére, augusztus 2-15. között.

Augusztus 16-án a központi olvasószolgálat könyvtárosai tapasztalatszerén voltak a Zenei Könyvtárban.

Az Alkotmány Napjáról az ünnepi megemlékezést augusztus 17-én tartottunk a központi könyvtárban. Révész Ferenc főigazgató kiosztotta a kitüntetéseket, Jakubecz Ilona, a 12-es könyvtár munkatársa méltatta az ünnep jelentőségét. Havas Judit szavalatával ért véget az ünnepség.

Augusztus 23-án az ország különböző pontjairól összesereglett középiskolás diákok részére szervezett egyetemi előkészítő tábor hallgatói közül mintegy 70 fő vett részt a központi könyvtár szolgáltatásait, az anyaggyűjtés módszereit ismertető előadáson.

Augusztus 24-én Karl-Heinz Jügel, a roskildei egyetemi könyvtár igazgatója kereste fel a központi könyvtárat.

Gyancsak augusztus 24-én husz Brno környéki könyvtáros látogatta meg a központi könyvtárat és a kőbányai 12-es könyvtárunkat.

A Budapesti Uttörő Elnökség rendezésében "Ötlebörze"-t tartottak augusztus 24-én Tatán. Ezen - saját kiadványainkkal a tarsolyunkban - Bánhegyi Gyuláné, Hargitai Nándorné, Sz. Richlich Ilona vett részt.

Augusztus 27-én a Kisduna Galériában Kluchi Aya hokkaidói textilművész kiállítása nyílt meg. Bevezetőt mondott Dr. Miklós Pál az Iparművészeti Múzeum főigazgatója.

Az IFLA Csehszlovákiában, a Csorba-tónál /Strebské Pleso-ban/ megtartott 44. kongresszusán intézetünket Csép Attiláné és Vigh Lajosné képviselte.

A szociológiai dokumentációs osztály két bibliográfiát állított össze a TIT 1978/79-es szociológiai előadásorozatához. A "Fejezetek a polgári szociológiai gondolkodás köréből",

ill. "A szociológiai kutatás műhelytitkai" című kiadványokat Karbach Erika és Gál Katalin szerkesztette.

A balatonszemesei olvasótáborban M. Kiss József munkáiból kamarakiállítást mutattak be; a kiállítás megtekintését tartalmas beszélgetés követte.

Szeptember 11-én Weisz Sándorné a HMO munkatársa a Szabolcs-Szatmár Megyei Könyvtár továbbképzése keretében előadást tartott a kölcsönzési rendszerekről.

Szeptember 13-án "A szociológia nemzetközi helyzete" címmel dr. Szalai Sándor akadémikus tartott előadást a központi könyvtár folyóiratolvasójában, a szerzeményezési és feldolgozó osztály szervezésében.

Szeptember 13-án a Vas megyei könyvtárosok továbbképző tanfolyamán a könyvtár propagandatevékenységéről Mikó Zoltán, a propaganda osztály vezetője tartott előadást.

A magyar-jugoszláv kulturális egyezmény keretében Jelena Nastasic és Lili Dukova jugoszláv könyvtárosok könyvtárunk vendégei voltak szeptember 14-én. Ellátogattak a kőbányai 12-es könyvtárba is, ahol többek között a gyermekkönyvtár iskolai könyvtárakkal való kapcsolatát tanulmányozták.

Munkaértekezletet tartott szeptember 8-án a 44-es, szeptember 20-án a 4-es felnőtt könyvtár.

A májusban elkezdett röpvizsgálatokat folytatták a HMO munkatársai kb. 20 könyvtárban. A munka értékelésére a közeljövőben az évadnyitó értekezleteken kerül sor.

Tatarozás, felújítás után műszaki átadásra került a III. negyedévben a 11. sz. kerületi könyvtár és az új helyiségbe költözött 21/1-es fiókkönyvtár.

Augusztus hónapban került sor a bibliográfiai osztály rendbehozatalára: helyiségeit kifésítették illetve mázolták, a világitást korszerűsítették, és elvégezték a szükséges javítási, karbantartási munkákat is.

Tatarozási munkálatok folynak jelenleg a 26-os, 30-as, 48-as és a 2-es gyermekkönyvtárban.

A Dózsa Művelődési Házban, XVII., Pesti u. 113. sz. alatt egy kis helyiségben megnyitottuk a 36/5-ös számú fiókkönyvtárat.

A SZAKFELÜGYELET HŐEI

Julius 25-én a XII. kerületi Tanács VB megtárgyalta a kerület könyvtárügyét; köztük a FSZEK-könyvtárak munkáját is értékelték.

Összegezõ vizsgálat kezdõdött a IV., VII., XIX., és XXII. kerületben. Részletes elemzés készül a 28-as, 22-es, 25-ös, 13-as kerületi Szabó Ervin könyvtár és fiókjaik munkájáról, valamint 18 szakszervezeti könyvtárról. Az említett kerületekben mûködõ többi munkahelyi könyvtár számbavétele is megtörténik, hogy adataik adalékul szolgáljanak a könyvtári ellátottság jellemzéséhez, értékeléséhez.

IGAZGATÓSÁGI ÜLÉSEK

Junius 13-i igazgatósági ülésen Révész Ferenc fõigazgató tájékoztatott a fõvárosi tanács illetékeseivel történt megbeszélésrõl:

- új bibliobusz igénylése szerepeljen a költségvetésben
- bibliobusz tápraktár, garázs iroda részére a tervezési programot el kell készíteni és ezügyben a BUVÁTI-val fel kell venni a kapcsolatot
- a könyvtár 75. évfordulója megünneplése költségeinek fedezését a Mûvelõdésügyi Fõosztály biztosítja.

... A Budapest-gyûjtemény munkatársainak Bratislavában töltött tanulmányutja eredményes volt, megállapodtak rendszeres kiadványcserében is.

... Papp Györgyné gazdasági igazgató ismertette az 1979. évi költségvetés tervezetét.

... A Baross u. 18-ban a közeljövõben a korábban a FÕBUHA által bérelt helyiségre csere révén megkapjuk a kiutalást. A helyiséget a sokszorosító részleg új gépeinek az elhelyezésére át kell alakítani. Szõkéné és Mikó elvtárral folytatott e kérdésben megbeszélést. A kialakítás részleteirõl pontos tervet kell készíteni.

... A HMO elkészítette a könyvtárközi kölcsönzés új menetrendjét és egyeztetette a gazdasági fõosztállyal.

... Hont Péterné fõigazgatóhelyettes tájékoztatott a központi könyvtár nyári zárvatartásáról, a pinceraktár rendezésérõl, nagytakarításról és raktárrevizióról, valamint az új szociológiai olvasó létrehozásáról.

... A feldolgozó és szociológiai osztály közös tapasztalatcseréjérõl a szegedi JATE könyvtárban.

... Tájékoztatott arról, hogy a Zenei Gyûjtemény helyiségének átalakításával kapcsolatos elsõ tervet a tervezõ mérnök bemutatta. Számításai szerint a kivitelezés 1981 elejére készülhet el.

Gujgiczter Imréné személyzeti vezetõ a minõsítésekkel kapcsolatos feladatokról beszélt és személyzeti kérdésekrõl adott tájékoztatást.

Horváth Györgyné SzB titkár beszámolt a

sikeres gyermeknap rendezvényrõl, a sportkörrel közösen tervbevetett visegrádi hajókirándulásról és a soronkövetkezõ szakszervezeti tanácsülés idõpontjáról.

Augusztus 8-án Szõke Tiborné fõigazgatóhelyettes tájékoztatott arról, hogy az intézet megkapta felügyeleti szervüktõl a leiratot az 1978. évben végrehajtott bérkorrekciók pénzügyi fedezetének átutalásáról.

... A 3-as kelenföldi könyvtár létszámigényének jóváhagyása megérkezett.

... Julius 25-én a XII. kerületi tanács VB. megtárgyalta a kerület könyvtárügyérõl szóló elõterjesztést. Pozitívan értékelték a kerület könyvtárainak a tevékenységét. Konkrét lépések megtételét irányozták elõ a könyvtári alapterület növelésére.

... Julius 25-én a Fõvárosi Tanács Mûvelõdésügyi Fõosztályán egy szûkebb bizottságot jelöltek ki az új központi könyvtár tervezési programjának végleges formába öntésére.

... A kelenföldi könyvtár beruházásainak további bonyolítása ügyében értekezlet volt a Fõvárosi Tanács Mûvelõdésügyi Fõosztályán augusztus 4-én.

... A "Kell a jó könyv" pályázat határidejének módosításáról hivatalos intézkedést kaptunk.

... A Tolsztoj évforduló kapcsán az Állami Könyvterjesztõ Vállalatnak terjesztésre átadtunk a Tolsztoj Emlékkönyv c. kiadványunkból.

... A TV-bibliográfiák III. negyedévi 3 témája elkészült.

... A TIT Budapesti Bizottságával kötött együttmûködési tervnek megfelelõen 6 tematikus kis bibliográfiát készített intézményünk a József Attila Szabadegyetem témáihoz - négyet a bibliográfiai osztály, kettõt a szociológiai osztály munkatársai szerkesztettek.

... Elkészült a "zenei analitikus katalógus" próbaszáma.

... A BUVÁTI részére elkészítettük a bibliobusz tápraktár garázs tervezési programját.

Hont Péterné fõigazgatóhelyettes tájékoztatott arról, hogy a VIII. ker. PB. felkérte a központi könyvtárat, hogy nyújtson segítséget egyrészt Remete elvtárs szakmai tanácsaival, másrészt a központi könyvtár állományával a KMP megalakulásának 60. évfordulója alkalmából rendezendõ kiállításához. A részletek kidolgozására késõbb kerül sor.

... A központi könyvtárban a nyári munkálatok jól haladnak, részben befejezõdtek, részben a nyitásra elkészülnek.

... A központi könyvtárról idegennyelvû prospectusok készülnek.

... Kiadványainkból válogatott jegyzéket küldünk a velünk cserekapcsolatban lévõ külföldi könyvtáraknak.

... Horváth Györgyné SzB titkár tájékozta-

tott az augusztus 20-i intézeti ünnepségről,
... a szeptember 23-ra tervezett hajókirándulásról.

Augusztus 15-én Igazgatósági Tanácsülésen megvitatták a jelentést a könyvtár munkatársainak 1977/78. évi továbbképzéséről, valamint az 1978/79. évi oktatási és továbbképzési tervet.

Augusztus 29-i Igazgatósági ülésen döntöttek a november 7-i ünnepség időpontjáról, valamint a jutalmazás irányelveiről.

... Határozat született arról, hogy a szerződéses munkák fejlesztési alapján képződött összeget a Propaganda Osztály gépbeszerzésére kell fordítani.

... Révész Ferenc főigazgató beszélt a III. Ifjúsági Parlament előkészítéséről, a hidegkúti könyvtárfiók októberben sorra kerülő megnyitásáról.

... arról, hogy a Gutenberg téri könyvtár bővítéséhez a kerületi tanács segítségét kell kérni.

Szeptember 7-én tárgyalta meg az igazgatóság a vezetők jutalmazását.

PÁRTHÍREK

Juliusban szabad pártnapot rendeztünk. Előadó: Tólas Barna, a Külügyi Intézet vezetőhelyettese volt, s a téma: "Kina - ma."

Augusztusban pártcsoportértekezletek voltak. A szocialista munkaerkölcsről, elvi-elméleti vonatkozásairól és az alakítása, erősítése érdekében szükséges teendőkről beszélgettek a bizalmi vezetéseivel a párttagok.

A csoportértekezletek tanulságait a szeptemberi taggyűlésen összegzi a vezetőség.

A szokásos havi pártcsoport bizalmi értekezleten szeptember 1-én az agitációs felelősök is részt vettek, továbbá a szakszervezeti bizottság és a KISZ vezetőség oktatási felelőse. A cél az oktatási évad közös, alapos előkészítése, s különösen a politikai vitakörbe történő szervezés jelentőségének tisztázása. Ezuttal hívták fel a figyelmet arra, hogy a pártvezetőség megvitassa a Könyvtári Híradó szerkesztését. Ehhez kéri a pártcsoportok véleményét is. Folyik az 1978/79-es oktatási évad előkészítése. A szakszervezeti bizalmiak tulnyomó többsége összeállította azok névsorát, akik párt-, szakszervezeti-, vagy KISZ-politikai oktatásban, illetve politikai vitakörben kívánnak részt venni. Most a pártbizalmiak és a KISZ-alapszervezetek kiegészítik a névsorokat. A szakszervezeti bizottság és a bizalmiak munkáját ezuton is köszönjük.

A VIII. kerületi Pártbizottság Szóke Tibornét a 2 éves marxizmus-leninizmus esti középiskola vezetésével bízta meg.

A pártvezetőség elkészítette a 2. félévi mun-

katervet. A tervet a pártcsoportok megvitatták, javaslatokkal kiegészítve kerül a szeptemberi taggyűlés elé elfogadásra. Tagfelvételi kérelmekkel is foglalkozott a pártvezetőség, amelyeket szintén a szeptemberi taggyűlés tárgyal majd.

SAKSZERVEZETI HÍREK

Juliusban megkezdődtek a következő év tagdíjbesorolási munkálatai.

Megkaptuk a jövő évi költségvetésre vonatkozó irányelveket. Komoly problémát jelent majd - és a bizalmi felelősségét fokozza - hogy a költségvetés 16%-a tervezhető csak segélyezésre. A jelenlegi felhasználás ennél jelentősen több.

A szakszervezeti bizottság augusztus 3-án megtárgyalta - a bizalmi előzetes javaslata alapján - a tanszersegély odaitélését. Ebben az évben 14.000 Ft került szétosztásra, ebből 10.000 Ft-ot a Közalkalmazottak Szakszervezetétől kaptunk céltámogatásként. Mintegy 30 munkatársnak tudunk adni segélyt, 300-600 Ft összegben. Az elbírálás alapját a gyerekek száma, valamint a család átlagkeresete képezte. Az összeget ünnepélyes keretek között az augusztus 20-i megemlékezésen adtuk át.

A szeptember 7-i SZB ülésen Pesti Ernő beszámolt az augusztus 20 ünnepségről, a november 7-i illetve az ősz folyamán sorra kerülő névadó ünnepség szervezésével kapcsolatos előkészületekről.

Csomor Tibor munkavédelmi tapasztalatokról adott tájékoztatót. E téma a novemberi tanácsülés egyik napirendje lesz.

Szeptember 23-án hajókirándulást szerveztünk Visegrádra, amelyen nyugdíjasaink is részt vettek.

Október 12-én 1/2 5-kor főbizalmi-bizalmi tanácskozást tartunk az ebédlőben, aktuális szakszervezeti kérdésekről.

A hálózatszervezés során fiókkönyvtárrá vált egységek esetében új bizalmi választást kell kitűzni a fiókkönyvtárral közösen, ahol bizalmi felelős és helyettes megválasztására kerül sor. A választás időpontját és helyét kérjük minden esetben bejelenteni az SZB bizalmi felelőseinek!

Az 1978 évi ifjúsági parlament megrendezésére november 25-én kerül sor. A parlament megrendezése - a KISZ és a szakszervezet bevonásával - az állami-gazdasági vezetők feladata. A parlament sikeres megrendezéséhez szükséges, hogy a KISZ-en kívüli fiatalok is aktívan vegyenek részt a vitában, mondják el véleményüket, gondjaikat.

A parlamentre az intézmény állományába tartozó fiatalokat hívják meg, tehát a gyermekgon-

dozási segítyen lévő fiatal anyákat és a sorkatonai szolgálatot teljesítő fiatalokat is. Az előkészületek során számítottunk a bizalmiak felkészítő-segítő munkájára. Felhívjuk a figyelmet a FSZEK II. Ifjusági parlamentjét követő igazgatói utasításra.

SZEMÉLYI HÍREK

KITÜNTETÉS

Augusztus 20-a alkalmából Pataki Ferenc a bibliográfiai osztály főosztályvezetője SZABÓ ERVIN EMLÉKÉREM,

Ecsedi Klára a 11. sz. könyvtár vezetője, dr. Hiripi Lajosné a szociológiai osztály főmunkatársa, Kuli Ágota a 3. sz. könyvtár könyvtárvezető helyettese, Tongori Imréné a 9. sz. könyvtár vezetője és Vitéz Miklós Csabáné a 6. sz. könyvtár vezetőhelyettese SZOCIALISTA KULTURÁÉRT,

Kiss Ferencné 20. sz. könyvtár raktárkezelője, Scheff Bálintné a 34. sz. könyvtár könyvtárkezelője, dr. Szabó Sándorné a gazdasági főosztály előadója, Varga Istvánné a 44. sz. könyvtár raktárkezelője

KIVÁLÓ MUNKÁÉRT,

Nyugdíjba vonulása alkalmából Mészáros Jánosné a 3. sz. gyermekkönyvtár vezetője a FSZEK KIVÁLÓ DOLGOZÓJA kitüntetésben részesült.

MEGBIZÁS

1978. július 17-től Szemkeő Gábornét a 4. sz. gyermekkönyvtár vezetőjét a 30. sz. könyvtár vezetésével bizta meg a főigazgató.

ÁTHELYEZÉSEK

Antal Gabriella könyvtárost a 26-os könyvtárból a 30-as könyvtárba, Babákné Kálmán Mariann könyvtárost a 21-es könyvtárból a 37-es könyvtárba, Balassi Ildikó könyvtárkezelőt a HMO-ról a 44-es könyvtárba, Csöke Jánosné könyvtárost a 6-os gyermekkönyvtárból a 38-as könyvtárba, Gertyános Marietta könyvtárkezelőt a 18-as könyvtárból a 34-es könyvtárba, Mészáros Sándor könyvtárost, a 26-os könyvtárból a 25-ös könyvtárba, Mitru Alice könyvtárkezelőt a 38-as könyvtárból az 1-es gyermekkönyvtárba, Mucsi Katalin könyvtárkezelőt a 46-os könyvtárból az 1-es könyvtárba, Rédei Katalin könyvtárkezelőt a 44-es könyvtárból a 44-es gyermekkönyvtárba, Sággy Péterné könyvtárost a 3-as gyermekkönyvtárból az 1-es gyermekkönyvtárba, Siklósi Ágnes könyvtárkezelőt az 1-es gyermekkönyvtárból a 7-es könyvtárba, Tóth Judit könyvtárkezelőt a HMO-ról a 7-es gyermekkönyvtárba raktárkezelőnek és Tóthné Fekete Julia könyvtárkezelőt a 25-ös könyvtárból a 3-as könyvtárba helyezték át.

ÚJ MUNKATÁRSÁK

Antal Gyuláné raktárkezelő /29-es könyvtár/, Balassi Ildikó könyvtárkezelő /HMO/, Balogh Edit könyvtárkezelő /32-es könyvtár/, Biró István raktárkezelő /Budapest-gyűjtemény/, Czákó Péter raktárkezelő /3-as könyvtár/, Derkits Zsuzsanna könyvtárkezelő /21-es könyvtár/, Fábíán Györgyi könyvtárkezelő /HMO/, Feik Csilla könyvtárkezelő /36-os könyvtár/, Fügediné Csóri Ágnes könyvtárkezelő /39-es könyvtár/, Hartai Lászlóné előadó /Perlés/, Hájos Anna Mária könyvtárkezelő /38-as könyvtár/, Holu Gizella könyvtárkezelő /25-ös könyvtár/, Igric Györgyné könyvtárkezelő /48-as könyvtár/, Harangozóné Biró Beáta könyvtárkezelő /46-os könyvtár/, Kühl Zsuzsanna könyvtárkezelő /35-ös könyvtár/, Mázi György raktárkezelő /Olvasószolgálat/, Olcsai Éva könyvtárkezelő /3-as könyvtár/, Paunoch Éva könyvtárkezelő /2-es könyvtár/, Pápay Lajos könyvkötő szakmunkás /Kötészet/, Pethő István könyvtárkezelő /25-ös könyvtár/, Pethő Klára Margit könyvtáros /Zenei Gyűjtemény/, Poczangó Miklósné raktárkezelő /38-as könyvtár/, Pogáts Éva könyvtárkezelő /3-as könyvtár/, Röhrig Éva könyvtárkezelő /25-ös könyvtár/, Savara Mihályné raktárkezelő /5-ös könyvtár/, Simon Ida könyvtárkezelő /25-ös könyvtár/, Szuromi Éva Zsuzsanna könyv-

tárkezelő /HMO/, Takács Péter könyvtárkezelő /Olvasószolgálat/, Varga Éva könyvtárkezelő /3-as könyvtár/, Zubek Gabriella könyvtárkezelő /6-os könyvtár./

KILÉPTEK

Aranyász Judit /22-es könyvtár/, Barabás Józsefné /számviteli osztály/, Bányá Erika /30-as könyvtár/, Boda Kamilla /25-ös könyvtár/, Deák Gézné /30-as könyvtár/, Faragó Mária /29-es könyvtár/, Gazdik Lászlóné /25-ös könyvtár/, Gregus Márta /35-ös könyvtár/, György Lórántné /2-es könyvtár/, Kelemen Éva /39-es könyvtár/, Kovács Gyuláné /2-es könyvtár/, Ladányi József /6-os könyvtár/, Lakatos Lajos /üzemfenntartási osztály/, Lipták Dezső /Budapest-gyűjtemény/, Medzay Anikó /19-es könyvtár/, Nagy Istvánné /olvasószolgálat/, Oroszi Julianna /1-es könyvtár/, Rabati Istvánné /2-es könyvtár/, Szabó Vilma /1-es gyermekkönyvtár/, Szűcs Sándor /TMK/, Veres Éva /27-es könyvtár/.

NYUGDÍJAZÁS

Csuri Vilmosné könyvtáros /27-es könyvtár/, Kanyár Istvánné raktárkezelő /1-es könyvtár/, Dr. Kazinczy Zoltánné előadó /Perlés/, Mészáros Jánosné könyvtárvezető /3-as gyermekkönyvtár/, Révay Jánosné előadó /műszaki osztály/, Scheff Bálintné könyvtárkezelő /34-es könyvtár/, és Varga Istvánné raktárkezelő /44-es könyvtár/ nyugdíjba vonultak. Egészséget és jó pihenést kívánunk nekik.

SZÜLETÉS

Kakourou Andrejkának /44-es könyvtár/ Niké nevű kislánya, Édes Gyulánének /24-es könyvtár/ Borbála nevű kislánya, Góger Róbertnének /18-as könyvtár/ Zoltán nevű kisfia és Szőgyi Lenkének /8-as könyvtár/ Gergely nevű kisfia született. A szülőknek és kisbabáknak jó egészséget kívánunk.

HALÁLOZÁS

Varga Lajosné a 46-os kerületi könyvtár ruhatárosa 1978. július 27-én elhunyt.

Egykori kollégánk Fekete András 1978. július 23-án elhunyt.

Emléküket megőriztük.

Értesítjük a könyvtárakat, hogy a központi
Tájékoztató új közvetlen telefonszáma:

343 - 581

TARTALOM

"No pasaran!" történelmi jelszó ...	Pobori - Gerbner	41
"Kubában jártunk"	Bertalan	42
Hangulatjelentés az Ifjusági Parlamentről...?	Gerbner	43
Könyvtárépítés labirintusában		43
Az edzett ifjuságért ...	Molnár - Varga	45
KISZ hírek		45
Folyóiratszemle		46

IFJÚSÁGI MELLÉKLET

A FŐVÁROSI SZABÓ ERVIN KÖNYVTÁR

KISZ SZERVEZETÉNEK HIRADÓJA

Szerkesztő: GERBNER MIHÁLY

Szerkesztőbizottság: Kopré Judit, Kovács György Gergely

"NO PASARAN!" TÖRTÉNELMI JELSZÓ, AMELY MA IS IDŐSZERŰ

/Gondolatok a VIT-ről/

Fidel Castro a XI. VIT havannai záróünnepségén tartott beszédében felidézte a spanyol közársasági harcok híres jelszavát: "No pasaran!" Nem törnek át.

Ez a jelszó a spanyol polgárháboru idején a közvetlen harera, hősiességre, helytállásra buzdított. A forradalom ügye akkor és ott elbukott. Tömérdek szenvedés, halál kellett ahhoz, hogy az akkori "cinkos némák", a "be nem avatkozók" az egyetemes emberi javak megmentése érdekében új tartalommal töltsék meg papíron létező szövegségüket a Szovjetunióval.

Két évvel a második világháboru befejezése után, a békének örvendő, Európa ujjaépítésén munkálkodó fiatalok, akik már a háboru alatt is a béke jelszavával tömörültek egységfrontba, Prágában találkoztak a többi földrész ifjuságának küldötteivel, hogy újra meg újra a béke, a népek barátsága mellett tegyenek hitet. "Egy a jelszónk, a béke..." - énekelték a prágai utcákon és egyútt kiáltották az ezernyi veszélyen át a Pireneusok mögüll ideérkezett tizenhat spanyol fiatalal: "No pasaran!"

Azóta több mint három évtized telt el. A XI. VIT-en, melynek házigazdája Kuba, a méltóság, a dignidad országa volt, újra bizonyossággá vált, hogy a régi jelszó: "No pasaran!" nem évvült, nem évvülhetett, nem avulhatott el. "...a világ haladó ifjusága nem engedi meg, hogy az imperializmus, a fasizmus, a reakció sötét erői átörjenek. A kolonializmus és a neokolonializmus erői nem fognak áttörni! A fegyverkezési ver-

seny kezdeményezői, a háborus gyujtogatók nem fognak áttörni!" /=- Magyar Ifjuság, 1978, 33. sz. 4. l./

Több, mint jelkép az, hogy a XI. VIT-et Latin-Amerika első szocialista országában rendezték. Kuba példa, mentsvár, menedék a térség haladó erői, a harmadik világ népei számára. Az Egyesült Államok másod- és még "alacsonyabb" rendü polgárai is Kuba példájából merítenek vigaszt. A portoricoiak éppugy, mint a Panamai Köztársaság vezetői, akik arra keresik a megldást, hogy lehet a szorító körülmények ellenére is megőrizni a függetlenséget, a szuverenitást. De az amerikai küldöttek előtt tartott beszédében is kitért Castro pont erre a kérdésre, összekapcsolva az internacionalista segítség pontos értelmezésével, és szólt arról is, hogy Kuba földjén a kubai nép akarata ellenére idegen hatalom katonái is tartózkodnak, pedig őket nem hivta senki.

Prágában 72 ország 17 ezer fiatalja, Havannában 145 ország 18 500 fiatal küldötte találkozott. A VIT-mozgalom történetében először a szociáldemokrata és keresztény szervezetek küldöttei is tevékenyen bekapcsolódtak a fesztivál előkészítésébe. Mi más ez, ha nem annak a bizonyítéka, hogy az ifjuságnak, mint társadalmi rétegnek vannak közös érdekei, céljai, faji, vallási, világnézeti hovátartozástól függetlenül.

A VIT-mozgalom alapelvei változatlanok: "Antiimperialista béke, barátság", "Nemzetközi szolidaritás". Biztosítják minden olyan szervezet je-

lenlétét a VIT-en, amelyik vallja, vállalja ezeket az elveket.

Egy fesztivál - a komoly politikai gondolatok megfogalmazása és kinyilvánítása ellenére is csak fesztivál. Könnyű lelkesedni elsöprő beszédek hallatán, lelkes, daloló fiatalok gyűrűjében. A találkozás öröme okozta boldog hangulatban könnyen szövődnek a barátságok és a felhívások.

A VIT, a fesztivál véget ért. A békeharc is-

mét azzá vált, ami: harccá. A felvetett gondolatok ismertetése, megvitatása sok helyen nem tapaszt, de üldözést, rágalmazást, börtönt eredményez.

De bárhogy legyen is, tudunk, hinnünk kell, hogy a békéért folytatott lankadatlan küzdelemnek meg lesz az eredménye az emberiség javára.

Pobori Ágnes - Gerbner Mihály

"KUBÁBAN JÁRTUNK"

/Három kép az útról/

1. kép

Hat tagu csoport a MALÉV gép fedélzetén. Felzognak a motorok, fűtől a légsavár, süvit a levegő. A mutatók jelzik, hogy minden rendben van, indulhatunk. Feszült figyelem. Emelkedünk... Olyan simán, zökkenőmentesen, ahogy csak a mi gépünk emelkedhet a magasba. Csofálatos! Minden az elképzelésünk szerinti... Kényelmes ülőhelyek, kávé - és micsoda panoráma! /Meg kell jegyeznünk, hogy az ablakok nem zárnak valami légmentesen, de mit számít ez nyáron./ Elhagytuk Ferihegyet, ezekben a percekben olyan a kilátás a József Attila Lakótelepre, hogy az szinte mindennapos...

Valaki kopog az ajtón. Igen, az ajtón kopog. Hol kopogna, ha be akar jönni? De miért akar bejönni? És ki a jóisten akar bejönni már megint, amikor mi repülünk?

- Hát persze! A Molnár Laci. De hát a felszállás kritikus perceiben? Kezdetjük majd előlőről az egészset. Kikapcsolom a magnót, a két adóállomás közé csavart skálát a Kossuth adóra állítom, hogy ne fűtőljön a légsavár, a geresztett hangfalak is megszűnnek dűbörögni - leszállunk.

- Ide figyelj, Laci! Ha még egyszer merészelsz...

- Bocs...bocs..., ne haragudj, de...

- Hányan jöttek?

- Most csak három újabb csoport érkezett, talán tizenötven ha vannak.

A csoport tagjai az olvasóteremben várnak. Van még hely bőven. A radiátoron csak négyen ülnek, meg a kis asztal is felszabadítható. A virágok elférnek a teraszon.

- Jónapot kívánunk! Felhívtuk a Rádiót és a Tv-t is, és azt mondták, hogy itt mi mindent...

- Természetesen. Foglaljanak helyet...

/Akik korábban érkeztek, kissé kárörvendően mosolyognak./

2. kép

/Telefonszolgálat/

- Szervusz, Bea vagyok Ceglédről.

- ?

- Bizonyára emlékszel, a multkor voltunk nálatok heten. Volna egy kérésem... /Hogyne emlékeznék, talán négyszázan ha megfordultak eddig nálunk... Mindegy, Bea mindenestre ismer bennünket./

- Parancsolj!

- A Magyar Ifjuság 1962-es évfolyama 9. számának valamelyik oldalán, ha jól emlékszem, a bal felső sarkában volt egy kotta. A szerző nevére nem emlékszem pontosan, de a cím valami olyan volt, hogy...hogy nem is tudom már, szóval ez a kotta kellene nekünk. Ugye megkeresed? Egy óra múlva visszahívlak.

/Egy órával később:/

/Természetesen megtaláltuk a kottát. Igaz, hogy nem a 9., hanem a 11. számban volt és nem a bal felső, hanem a jobb alsó sarokban, de ez utóbbi már csak nézőpont kérdése./

- Diktálok, jegyezd... a második vonalon egy negyed, a szára fölfelé, ezt követi egy szünetjel.

- Az milyen?

- A 2. és 4. vonal között egy "kisvillám"... És ez így ment fél órán keresztül. A végén összeszámoltuk, minden hangjegy megvolt... Ő sem merte visszadudolni a dallamot.

3. kép

/Vissza az irodába/

Irodába? Alig férek be. Spanyolok, németek, románok, csehek, venezuelaiak; fehérek és színes bőrűek, fiatalok a világ minden tájáról és persze a hat magyar, első képbeli ismerősünk. Micsoda forgatag, öröm és boldogság! Szól a zene; kubai ritmus, kubai dal. Egy pálmafa /télen csak "hibiszkusz"-nak nevezzük/ árnyékában kérték mikrofonhoz M. Jóskát, hogy beszéljen első VIT-élményeiről.

A forgatókönyv utolsó pontja szerinti utasítás is valóra vált, kész a felvétel, amelynek

holnap a kerületi selejtezőn pontokat kell hoznia a középiskolásokból álló kis csoportnak.

+ + +

Bár csak Budapest területére vállaltuk a VIT olvasószolgálatot, ennek ellenére számos megyéből, iskoláktól, üzemeiktől fordultak hozzánk kéressel levélben, segédanyagokat kérve a rendezvényekhez. Ugyancsak nagy volt azoknak a száma is, akik személyesen kerestek fel bennünket távoli megyék művelődési házaiból, ipari szakmunkásképző intézeteiből, hogy segítséget nyújtsunk versenyek sikeres lebonyolításához.. Olvasótermünk használói között képviseltették magukat a katonai alakulatok is. Felosztva a feladatokat, napról napra más-más rajok, szakaszok

tagjai forgatták a Magyar Ifjuság, a Világ Ifjúsága régebbi és új évfolyamait, könyveinket, szöveggyűjteményeinket, brosuráinkat. Nem volt ritka az a nap, amikor a magnetofon hat-nyolc órán keresztül folyamatosan üzemelt, hogy minden érdeklődő "lemásolhassa" műsoros kazettáinkat és a VIT-re készített hanglemezek ifjusági és politikai dalait.

A VIT olvasószolgálat idejéből nem három képünk van! A 48-as FSZEK minden dolgozójának van egy-egy albuma a hónapokon át tartó VIT olvasószolgálatról. Egyformán részese volt ennek a munkának mindenki. Öröm volt látni /és tenni érte/, hogy ha pár hónapra is, nemcsak a IX. kerület, de /talán nem szerénytelen-ség kimodani/ egy kicsit a városnak is dolgozószobájává vált könyvtárunk.

Bertalan Béla

HANGULATJELENTÉS AZ IFJUSÁGI PARLAMENTRŐL... ?

Az Ifjusági Parlamenthez kapcsolódó egyes problémákról már esett szó. A véleményekről keveset tudunk, hisz az előkészületi taggyűlések még nem zajlottak le. Irni viszont kell róla, mert ezek az előkészületek lapzártá utánra esnek. Fontos feladatuk az előkészítő taggyűléseknek a megfelelő tájékoztatás, illetve az arra való buzdítás.

Mire kellene ügyelni?

Az Ifjusági Parlament az Intézet egész fiatalságának a fóruma, épp ezért nem árt a nem KISZ-tagokkal is komolyan megvitatni a kérdéseket. Élni a véleményezési és egyetértési jog adta lehetőségekkel. Persze ennek eléréséhez a különféle jogok alaposabb ismerete szükséges, ezt sem ártana biztosítani. Az információk igazi kétoldalúságából ez hiányzott eddig. Ami pedig a kötelességet illeti, a munka jó elvégzése éppenséggel ezt jelenti.

Kérésünket jól át kell gondolni, de azért

egyes kérések ismételt felvetése nem az ötlet-szegénységnek, hanem a megoldatlanságnak a jelzője. Fontos a többé-kevésbé közös álláspont kialakítása, hogy ne fulladjon komolytalankodásba ez a fórum, vagy legalábbis az ilyen vadak jelentős részét kivédhessük.

Egy kis humor azért nem árt, de jobb, ha az egyes szónoklatok komoly mondanivalóját fűszerezzük vele és nem a hecc kedvéért élcelődünk.

Segíteni kell a magunk módján a társasvezeteket és az intézmény vezetőséget is, hiszen ők ugyanugy hiányolják a kérdéseket és nem mindig tudják a helyünkbe képzelni magukat. Tulajdonképpen ez nem is feladatuk.

Hogy az Ifjusági Parlament megrendezéséből eltűnjön a muszáj-jelleg, ahhoz a Parlamenten kívül, más fórumokon is többször kellene beszélni, vitatkozni, közösen munkálkodni.

Gerbner Mihály

KÖNYVTÁRÉPÍTÉS LABIRINTUSÁBAN

Előjáróban.

Biztosítunk minden kedves olvasót, hogy a 3-as könyvtár fiataljai pontosan ugyanolyanok, mint bárhol másutt dolgozó hasonló koruk. Hogy mégis irunk magunkról, azt munkánk és helyzetünk specifikussága magyarázza, lévén hogy egy teljesen új könyvtár létrehozásán dolgozunk aminek se személyi, se állományi előzménye nem volt.

A feladat tehát adott. A legkülönfélébb helyről összeverbuválódott emberekből közösséget

kovácsolni, és a legkülönbözőbb helyekről beszerzett könyvekből kölcsönözhető, tehát feldolgozott állományt létrehozni. Így leírva nem látszik soknak, de csinálni - nap mint nap - enyhén szólva fárasztó. S hogy mindez miként valósul meg, nagyrésztben rajtunk, fiatalokon múlik.

Mi is -a KISZ koruk - viszonylag sokan és sokfélék vagyunk. Van közöttünk frissen végzett könyvtáros és közénk vándorolt pedagógus, van olyan aki tavaly, illetve az idén érettségi-

zett és könyvtáros akar lenni, van "összabóer-vines" ésatöbbi ésatöbbi. Mindannyian - természetesen - ifju titánok vagyunk és meg akarjuk váltani a világot, de munkaidőnk 8 órájában be kell szorítani magunkat a gépelés, a katalógizálás, pecsételések stb. műveletébe, béklyójába.

Nap így mulik el nap után kb. egy éve és nem látunk olvasót még véletlenül se, csak könyveket meg cédulákat, könyveket meg cédulákat, meg egymást.

Bevezető.

Ugy gondoltuk, hogy a fent leírt általánosságokat plasztikusabbá tesszük egy napunk leírásával.

Tárgyalás.

D.E. Félnyolc körül érkezik, ennél fogva ő mondja, hogy legyen világosság, vagyis kinyitja a kissé koszos és ménkü nehezen mozgatható sötétítő ablaktábláinkat. Miután kifujta magát nyolc órakor asztalhoz ül és elkezd folytatni Jókai szoros betűrendezését. Harmadik napja csinálja, nem azért mert nem ért hozzá, vagy lassú, csak egy kicsit sok-rémesen sok - meg bonyolult. Aranyember egybe, Arany ember külön, a regény egyedül és más művekkel összekötve, keretmegjelöléssel és anélkül, és száz-huszonhat kiadásban és az összes művekben és a válogatásban és ... ez így megy délután fél ötig, némi reggeli és ebédszünettel és néhány közbeiktatott csendes zokogással, mikor is a Jókaiak között ürreplülést talál, illetve a katalóguscédula emígyen fest:

JÓKAI Mór

Regény. Bp. 1972, Szépirod. Kiadó. 472 l.
18 cm. /Diákkönyvtár./

ami egyébként tökéletes, csak éppen a cím hiányzik.

K.M. A gépirók gyöngye. Kissé csapzottan érkezik, ezen azonban senki sincs meglepve, mindennapos jelenség, sokat utazik szegény. Futólépésben jön, futva leül, futva megissza a kávé, majd futva elkezdi gépelni. Katalóguscédulákat másol rendületlenül, egy céduláról általában ötöt-hatot, lehetőleg hibátlanul, mert főnökeink sasszeme minden elírást észrevesz, még a pont helyett irt vesszőt is - ami ugye kis hiba? - Hát még ha így ír le egy szöveget:

GÁRDONYI Géza

Dávidkáné. Regény. □. kiad. stb. /a többi hibátlan./ Ami igaz, az igaz, ez az életmű-sorozat is mázsákat nyomott! A tízperces rádióból dirigált munkahelyi torna után felrisszülve és a hiba miatti elkeseredésén futva tultéve magát ujult erővel lát munkához, és a következő félóra meghozza számára a nap sikerélményét. Lobogtatva és futva viszi az alábbi kollektori cédulát, leendő katalógusunk "legfőbb ör-

hez" - Ezt így irjam le? - felkiáltással:

Az ókor nagyjai. 2. kiad. Bp. 1972. Akad. Kiadó. 441 l.

CASTIGLIONE László 1927 - illuszt. 1 térk.
25 cm. 83 Ft

Zs. felüvölt: Jaj!!! A helyettes vezető a cédulát körbemutatja husz embernek - ennyien vagyunk - ime a mindenben követendő ÁKV jellegével.

Hangulat feloldódik, aminek csak a déltől egy óráig tartó zene hallgatás vet véget, ugyanis valakinek - akárkinek - kívánságára valami elektronikus dodekafóniát kell végighallgatni, beatkoncertekre jellemző hangerővel. K.M. apatikusan leül újra gépelni, s megpróbálja tulkatogni a hangáradatot, de rá kell jönnie, hogy a fémes hangok beleillenek a "zenébe".

K.J. Ő mindenes. A hét elején jegyzéket gépel, tegnapelőtt katalógizált, tegnap szakozott, ma egyeztet. Permanensen és egyidejűleg panaszkodik és könnyekre fakad a nevetéstől, végzi az egyeztetést és az Ifjusági melléklet szerkesztését, szervezi a KISZ munkát, és kinálja a pogácsát amit tegnap éjjel sütött, közben mutatja a cédulát, amit az imént rontott el.:

BOBROWSKI, Johannes

Lenin malma avagy harmincnégy mondat a nagyapámról. stb.

Amire egyik kollégánk így reagált: Nem is tudtam, hogy Lenin malomtulajdonos volt.

Folytathatnánk a sort a kollegák bemutatásával, mindenkiről lehetne hasonló hangnemben és ennél sokkal komolyabban is írni, hiszen mindennapjaink munkája tulajdonképpen "szürke" és monoton, és még szerencse, hogy ezt mindenki feloldani igyekszik, mert különben állandóan veszekednénk és morognánk, főnökeinktől kikapnánk, mi sem vagyunk angyalok. Mert adott napon egyik fiatal kollégánknak /számoltuk/ 16 telefonja volt, azon a készüléken, amely a zenei könyvtárral közös. Másik kollégánk hisztis volt, a harmadiknak "lelke" volt, a negyedik pedig pecsételés ürügyén - egy éve minduntalan ezt csinálja - olyan csapkodást rendezett, hogy a légkalapács hangja enyhe és lágy zümmögésnek hatott volna mellette.

Megoldás.

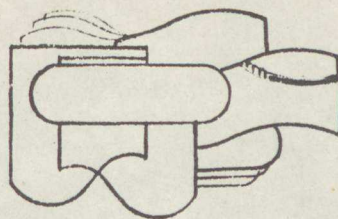
Van egy ifju kollegánk, aki a Piroska nevű fiókkönyvtárunkban dolgozik. Ez a Piroska egy pirosra festett iskolában van - és MŰKÖDIK. Az itt dolgozó F.M.-t az irigységtől sárgán és tágranyilt szemmel vizsgáljuk és meséltetjük amikor nagyritkán eljön hozzánk - igazi könyvtári sztorikat mesél! - és akkor megintcsak irigyeljük, majd amikor elmegy, mert neki kölcsönözni kell, akkor elmerengünk és lelki szemünk előtt megjelenik a 3-as könyvtár a kelenföldi Művelődési Házban, ahol rohángászunk a roskadásig megrakott polcoktól a huszonhatféle ka-

alógusig, az egyszerre kiszolgálandó 1812 olvasó között.

Vége.

Szóval ilyenek vagyunk, így és eképpen dolgozunk és közben így és ilyen dolgokról álmodozunk.

A könyvtár kollektívája

AZ EDZETT IFJUSÁGÉRT - GONDOLATOK INTÉZETÜNK SPORTKÖRÉRŐL ÉS SPORTÉLETÉRŐL

Magyarországon majdnem minden nap hallunk valamilyen információt a hangzatos nevű edzett ifjuságért mozgalomról. Mindennapi munkánk miatt egyáltalán nincs, vagy csak minimális szabadidőnk van a testmozgásra vagy bármilyen sportág aktív üzésére. Könyvtárunk sportköre ebben kíván dolgozóinak segítséget nyújtani. Az 1976-ban tartott alakuló ülés óta, a sportkör Varga József vezetésével mostmár másodvirágzását éli. A sportkör jelenleg öt szakosztállyal működik, a tura, asztalitenisz, sakk, futball, barlangszakosztályok közül a turaszakosztály toborzott a legtöbb hivat magának, hiszen ugyan melyik ember ne szeretne turázni vagy kirándulni. Erre pedig bőven van nálunk lehetőség.

Az idei program 15 turát sorol fel, közülük 4 emléktúra.

A vöröskői, a Mező Imre és a pilisnyergi emléktúra az országos turaprogramban is szerepel. A Szabó Ervin emléktúrát tavaly rendeztük meg először, ez minden év október végén kerül megrendezésre. A többi szakosztály működése jellemzően és helyhez kötöttségénél fogva már nem számlál sok résztvevőt, de azért ezek is népszerűek. Ami a sportkör szolgáltatásait illeti, az asztalitenisz a sakk és a futball sportágak tevékenységéhez biztosítja a helyet, illetve pályát és felszerelést. Ezenkívül a sportköri tagoknak kétszemélyes sátrakat kölcsönöz napi két forintért,

a nem sportköri tagoknak napi tíz forintért. A sportkörnek kicsi az anyagi kerete és ebből kell fedeznie a dologi kiadásokat, a kirándulások költségeit, valamint ha úgy adódik segítséget nyújtania anyagiakban KISZ-szervezetünknek. A szakosztályvezet is hozzájárul a sportkör támogatásához. A sportkör anyagi dotálása a sportköri tagok létszámától függ. Tulajdonképpen arról van szó, hogyha a sportköri tagok száma eléri egy bizonyos létszámot, akkor a BTSZ-től és az OTSH-től az eddigieknél nagyobb anyagi támogatást kapunk, másrészt a BTSZ-től más minőségi besorolást. Ez pedig közös érdek. Jelenleg az intézet közel 900 dolgozója közül alig száz a sportköri tag. Elsősorban a fiatalok jelentkezését várjuk, de természetesen örülünk más korosztálybeli leendő tagjainknak is. A KISZ és a sportkör kapcsolata jónak mondható. Ősszel az edzett ifjuságért mozgalom keretében teljesítjük a tízpróba feltételeit és közösen tervezünk egy 2 napos autóbussz kirándulást. A sportélet minőségi javulása érdekében jobban kell agitálni és tagokat szervezni az alapszervezeti sportosoknak. A sportkör itt várja elsősorban a KISZ szervezett támogatását. Mindezt nehéz lesz megvalósítani, de az eddig említettek talán rámutatnak a sportkör problémáira és így tisztábban látva könnyebb lesz ezen az állapoton változtatni.

Molnár László - Varga József

KISZ HÍREK

- Az eltelt időszakban a KISZ Bizottság három alkalommal, jul. 24-én, aug. 11-én, szept. 4-én ült össze.
- A fiataloknak szervezett tapasztalatcsereik tovább folytatódnak. Nyáron két alkalommal 4-4 fő Győrben és Szekesfeherváron járt. Szept. 20-21-én Nyiregyházán voltunk.
- A VIII. ker. KISZ Bizottság éves felkészítő tábort aug. 24-30 között Balatonszemesen tartotta meg. Ezen az alapszervezeti titkárok vettek részt.
- Aug. 30-án Révész elvtársnál az Ifjusági Parlamentet előkészítő megbeszélést tartottak, amelyen a KISZ Bizottság részéről Sáfár Katalin vett részt.

FOLYÓIRATSZEMLE

BÉKE ÉS SZOCIALIZMUS

Brown, Freda: A gyermekek iránti kötelességünk. = 1978. 6. sz. 112-116. l.

KÖNYVTÁRI FIGYELŐ

Péter László: Könyvtáraink helyismereti kiadványai. = 1978. 3. sz. 247-261. l.

Papp István: A KMK tevékenységének néhány vonásáról. = 1978. 3. sz. 262-273. l.

Bolgár Ágnes: A hátrányos helyzetű olvasó könyvtári ellátása. = 1978. 3. sz. 298-306. l.

KÖNYVTÁROS

Boday Pál: Az asztal két oldalán. - Államvizsga benyomások. = 1978. 7. sz. 387-389. l.
A főiskolai "komplex államvizsga" eddigi tapasztalatait összegzi a szerző.

MAGYAR TUDOMÁNY

Szentágothai János: Tudománypolitikánk időszerű és távlati feladatai. = 1978. 6. sz. 417-423. l.

Adorján Bence - Szentgyörgyi Zsuzsa: A számítástechnika jövőjéről. Tömeges alkalmazás és szemléletváltás. = 1978. 7-8. sz. 523-537. l.

NEMZETKÖZI SZEMLE

Medvegyev: A maoisták önleplezése. = 1978. 6. sz. 74-81. l.

Mao válogatott műveinek ötödik kiadását és ennek kapcsán a kínai politika irányvonalát tárgyalja.

NÉPMŰVELÉS

Az olvasó népért. = 1978. 8. sz. 3-5. l.

Nyolc éve kezdeményezte a Magyar Írók Szövetsége a mozgalmat.

PÁRTÉLET

Berényi Pál: Enyhülés, eszmei harc, ideológiai diverzió. = 1978. 8. sz. 34-39. l.

TÁRSADALMI SZEMLE

Héthy Lajos: Az üzemi demokrácia fejlesztésének útján. = 1978. 6. sz. 52-66. l.
Az 1977. szeptemberében elkezdődött és most záruló vita összefoglalása.

Mód Aladárné: "Bejáró" életmód - cél és valóság. = 1978. 6. sz. 67-76. l.

Almási Miklós: Értéktermelés - életben és kulturában. = 1978. 7. sz. 23-37. l.

Aczél György: Politika, művészet, oktatás. = 1978. 8-9. sz. 3-18. l.

Szabolcsi Miklós: Magyar irodalom, kritika, valóság a hetvenes években. = 1978. 8-9. sz. 123-136. l.

VALÓSÁG

Péter János: Három béketárgyalás tanulságai hat évtized távlatából. = 1978. 6. sz. 1-17. l.

Hankiss Elemér: Változatok a korrupcióra. = 1978. 6. sz. 56-73. l.

Friss István: Tíz év gazdasági reform. = 1978. 7. sz. 1-14. l.

Bániaky Pál - Havas Katalin - Somorjai Ildikó: Olvasótáborokról - általánosabban.
= 7. sz. 101-104. l.

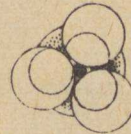
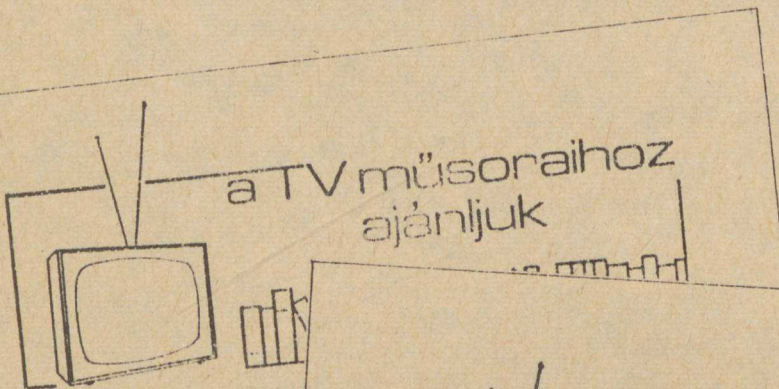
András László: Frederico Garcia Lorca és József Attila. = 1978. 8. sz. 51-62. l.
Lorca születésének nyolcvanadik évfordulójára emlékezve, a két nagy irodalmi személyiség költői eszközeinek és céljainak párhuzamosságát bizonyítja a szerző.

VILÁGOSSÁG

Pándi Pál: Jegyzetek a művészet szabadságáról. = 1978. 7. sz. 417-423. l.
Miként alakul Magyarországon, a szocializmus építése közben a művészet szabadsága? Hogyan értelmezhető a szabadságfogalom e speciális része a marxizmus szellemében?

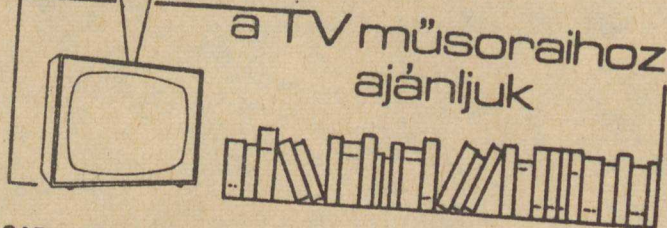

A TV MŰSORAIHOZ AJÁNLJUK

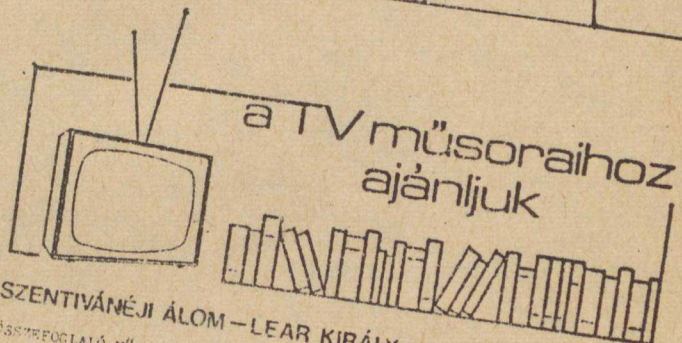
A NÉPEK KÖLTÉSZETE

- I. ANTOLOGIÁK, GYŰJTEMÉNYES V
Először magyarul. Hat évezre
Bp. (1971), Magvető, 280 l.
Erdőn, mezőn szertya. A holló
László. [Jegyz.] Bódy J.
Illusztr.
Évezredek aposzai. VÁL., s.
Kozmosz. 625 l. / A világe
Gilgames. + Agyagtáblák új
Komoróczy Géza. Ford. M.
Kalevala. [Eposz.] Ford.
12 t.
KALLÓS Zoltán: Hallelukák)
dák. - - gyűjtése. [Bp
Magyar népdalok. [Antol
Ortutay Gyula. 2. köv
715 l., 2. köt. 757 l.
NAGY László: Babérfák.
sajtó alá rend.. JEGY
(1969, M. Helikon -
Napfai és éjféli. Fionu
Ford. és utószó: K
14 t.
RAB Zsuzsa: Ivóvízlök.
177 l., 4 t.
RAB Zsuzsa: Varázsló
táncok. [Vál., [fo
Európa. 323 l.
Táncol a hullámsapk
Ford. Rákos Sánd
MÉDRES Sándor: Egy
926 l., 1 t., 2.

SARKADI IMRE: HOLLÓ A HOLLÓNAK...

- Holló a hollónak
hály. [Ill.] s
... [160] = S. I.; Novellák. [[Bev.] Czine Mi-
601 613 l.
MŰVEI
Cikkek, tanulmá
irod. Kiadó.
/Sarkadi Imre
Drámák. A prófé
tra. - Kömve
tember. - Ba
pos Simeon.
Bp. (1974).
/Sarkadi Imr
Novellák. A sz
nem jelent m
Szépirod. K
/Sarkadi Imr
Regények. Elm
- Tanyasi d
szó: Béliádi
[4] 1. 1 t.
/Sarkadi Im
IRODALOM SARR
(1971) ...

SZENTIVÁNEJÍ ÁLOM - LEAR KIRÁLY - V. HENRIK

- ÖSSZEFOGLALÓ MŰVEK
HANKISS Elemér - MAKRAY László: An
1. köt. 462 l., 28 t

TARTALOM

Jubileumokra készülünk	G.É. - S.M.	1
Az MKE X. Vándorgyűléséről		2
A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár 1979. évi kiadványterve		4
Terv a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár dolgozóinak 1978/79. évi oktatásáról és továbbképzéséről		6
Egy mammut olvasótábor sikere	Dr. Bardócz Antal	11
Szocialista brigádokkal való foglalkozás az EVIG szakszervezeti könyvtárban	Dr. Juhász Imréné - Szabó Istvánné	12
Szakmunkástanulók a Fővárosi Művelődési Ház könyvtárában	Strack Jánosné	14
Könyvtárunk jövőjéről - másképpen	Meiszner Tamásné	15
A zenei tájékoztató terve	Pesti Ernő	17
1979 - Nemzetközi Gyermekek	Bánhegyi Gyuláné	18
Országos Gyermekekönnyvtáros Konferencia Komárom megyében	Kovács Marianna-Jakubecz Ilona	19
Ovodások a könyvtárban	Baán Magdolna	21
Zenéről és "egyéb"-ről - a gyerekeknek... /és a felnőtteknek/	Zengő Gáborné	22
Tanácskozás a cigány lakosság művelődéséről	Vágh Mária	24
Dolgos zárva tartás a központi könyvtárban	Forgács Zsuzsa	26
Szociológiai osztályunk új olvasóhelyisége	R.L.	26
Hozzászólás /Szűry-gyűjtemény, állományvédelem, állományfeltárás/	Márffy István	27
Könyvtárunk ritkaságai		
Ismeretlen korabeli beszámoló Liszt Ferenc 1846-os magyarországi tartózkodásáról	Aknay Tibor	28
Kiadványaink		
Krudy Gyula Budapestje	Székely Ervinné	29
A "Kerületi figyelő"-ről	Baán Magdolna	30
Pest-budai figurák az 1830-as évekből /Max Paur Felix vázlatgyűjtemény/	Ladányi József	31
Bibliográfiák a TIT-nek	Lukácsné Plenk Anna	32
Féja Géza 1900-1978	Gáliczky Éva	33
Megnyitó beszéd Kluchi Aya kiállításán a 35-ös könyvtárban		34
Ez történt		36
Igazgatósági ülések		37
Párthírek		38
Szakszervezeti hírek		38
Személyi hírek		39
Ifjúsági melléklet		41

Szerkesztőbizottság: Bárány Éva, Berki Imre (SZOT Közp. Isk. Kvt.), Dobos Piroska, dr. Ecsedy Andorné, Farkas Józsefné, Gáliczky Éva, Sz. Richlich Ilona, Márffy István, Mihalovits Ervin (Szakszervezetek Budapesti Tanácsa), Mikó Zoltán és Sándor Ottóné
 Felelős szerkesztő: Pataki Ferenc Főszerkesztő: Szőke Tiborné

Felelős kiadó a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár főigazgatója

Készült a FSZEK sokszorosítójában

Engedélyszám: III/ÜHB/30/1976.

Műszaki szerk.: Gosztola Gábor

Terjedelem: 6 A/5 iv

Táskaszám: 78/477.

Példányszám: 850

